

Návrh optimalizace malého a středního podnikání ve Zlínském kraji

Bc. Martin Laga

Diplomová práce 2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin Laga**
Osobní číslo: **M11559**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh optimalizace malého a středního podnikání
ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Uveďte základní teoretické poznatky k problematice malého a středního podnikání v České republice.

II. Praktická část

- Zpracujte analýzu vybraných oblastí týkajících se malého a středního podnikání ve Zlínském kraji.
- Představte strategické cíle podpory malého a středního podnikání ve Zlínském kraji.
- Navrhnete projekt na podporu malého a středního podnikání ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

MRÁČKOVÁ, Helena, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. Putování časem Zlínským krajem. 1. vyd. Zlín: Zlínský kraj, 2010, 195 s. ISBN 978-80-254-8405-0.
STEJSKAL, Jan. Průmyslové klastry a jejich vznik v regionech. 1. vyd. Praha: Linde, 2011, 247 s. ISBN 978-80-7201-840-6.
TETŘEVOVÁ, Liběna et al. Veřejný a podnikatelský sektor. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009, 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.
WOKOUN, René a Pavel MATES. Management regionální politiky a reforma veřejné správy. 1. vyd. Praha: Linde, 2006, 351 s. ISBN 80-7201-608-3.

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Zicha, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 3. února 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2013

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejněním závěrečných prací

(1) Vysoká škola nesdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, a kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví usnášení předpisů vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce oddevzdané uchazečem k obhajobě musí být veškeré práce v rozsahu pěti pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo veškeré takové práce v místě pracovní vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může za zveřejnění práce požadovat na své náklady výtisk, nřisy nebo reprodukce.

(3) Platí, že oddevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, uděje-li učitel za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené učitem nebo studentem ke využití školních nebo studijních potřeb učitelů a jako pracovní materiál ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obecných podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Opatřilo-li autor takového díla učitel zvolen bez výjimečného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady obyčejného prožití jeho díle u autora. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nezměněno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použité informační zdroje jsem citoval;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.4.2013

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Nemá-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školního či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výjímky jen dočasného v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k její výšce komerčního školou nebo školním či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je zpracování návrhu optimalizace malého a středního podnikání ve Zlínském kraji. Práce se skládá z části teoretické a části praktické. Teoretická část charakterizuje základní teoretické poznatky k problematice malého a středního podnikání (dále též „MSP“), charakteristiky, výhody, nevýhody, programy pro jeho podporu, vzájemné formy spolupráce, institucionální rámec podpory MSP, legislativu a analytické metody, které jsou v diplomové práci použity. Praktická část se skládá z charakteristiky Zlínského kraje, rozboru struktury ekonomických subjektů, indikátorů ekonomické výkonnosti, SWOT analýzy a podpory podnikatelskému prostředí v oblasti lázeňství. Stěžejní výstup analyzovaných dat tvoří návrh opatření na podporu rozvoje a navržené projekty.

Klíčová slova: malé a střední podnikání, Zlínský kraj, podpora malého a středního podnikání, cestovní ruch, lázně.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to elaborate a proposal of optimization of the small and medium-sized enterprises in the Zlin region. The thesis consists of a theoretical and a practical part. The theoretical part defines the basic findings about small and medium sized enterprises, i. e. their characteristics, advantages and disadvantages, promotion programmes, forms of cooperation, institutional structure for its promotion, legislative framework and analytical methods which are used in the thesis. The practical part consists of characteristics of the Zlin region, analysis of the enterprise structure, indicators of the economical efficiency, the SWOT analysis and forms of enterprise promotion focused on the spa area.

The main output of the analysed data is a proposal of the development and of the development projects.

Keywords: small and medium-sized enterprises, Zlin Region, promotion of the small and medium-sized enterprises, tourism, spa.

Děkuji panu JUDr. Jiřímu Zichovi, Ph.D za odborný dohled, cenné připomínky, ochotu a čas, který mi při tvorbě této diplomové práce věnoval.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY K PROBLEMATICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	13
1.1 VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA PODNIKÁNÍ.....	13
1.2 VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ.....	16
1.3 KONCEPCE PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR.....	21
1.4 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC A PROGRAMY PODPORY PODNIKÁNÍ V ČR.....	24
2 CESTOVNÍ RUCH A LÁZEŇSTVÍ.....	30
2.1 VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ.....	30
2.2 KONCEPCE STÁTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	31
2.3 LÁZEŇSKÝ CESTOVNÍ RUCH.....	32
2.4 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC A PROGRAMY PODPORY V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ.....	33
2.5 MODERNÍ NÁSTROJE NA PODPORU CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONECH.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
3 ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	38
3.1 CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	38
3.2 STRUKTURA EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	41
3.3 PODPORA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	43
3.4 INDIKÁTORY EKONOMICKÉ VÝKONNOSTI ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	49
3.5 SWOT ANALÝZA PODNIKOVÉHO PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	58
4 STRATEGICKÉ CÍLE PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	61
5 ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	64
5.1 CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU.....	64
5.2 LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	65
5.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ V OBLASTI LÁZEŇSTVÍ.....	68
5.4 ŘÍZENÝ ROZHOVOR V HOTELU AUGUSTIÁNSKÝ DŮM V LUHAČOVICÍCH.....	71
5.5 SWOT ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	73
6 STRATEGICKÝ CÍL PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ.....	75
7 NÁVRH OPATŘENÍ NA PODPORU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKATELŮ V LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	77
7.1 AKTIVITY PODPORY MSP.....	78
7.2 NAVRŽENÉ PROJEKTY.....	80
7.2.1 Projekt - Aktivní město Luhačovice.....	80
7.2.2 Projekt - SPA karta.....	83
7.2.3 Projekt - Atraktivní místo odpočinku a nákupu v centru Luhačovic.....	85

ZÁVĚR.....	87
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	94
SEZNAM OBRÁZKŮ	96
SEZNAM TABULEK.....	97
SEZNAM PŘÍLOH.....	98

ÚVOD

Malé a střední podniky tvoří důležitou součást ekonomiky ve většině zemí. Jejich nesnadným cílem je vydobýt si pozici na silně konkurenčním trhu, uspokojit své zákazníky a vytvořit zisk. Malé a střední podniky jsou velmi dynamické a mnohým z nich se však nepodaří úspěšně realizovat své cíle a jejich podnikání skončí nezdarem. Hrají taktéž důležitou roli v regionálním kontextu, protože jsou s daným regionem obvykle silně spjaty. Podnikatelské subjekty nejsou anonymní, obvykle bydlí v blízkosti svých podniků, vytváří pracovní místa, sponzorují místní kulturní či sportovní aktivity a mnohdy také dávají městům a vesnicím jejich tvář a identitu.

Ve 30. letech minulého století se Zlín a jeho okolí stalo významným evropským hospodářským regionem. Avšak od 90. let minulého století silná zahraniční konkurence zapříčinila výrazný útlum některých tradičních průmyslových odvětví a v současné době se Zlínský kraj potýká s určitou ekonomickou stagnací. Rozvoj malého a středního podnikání je jednou z možných cest k rychlému oživení rozvoje regionu a snížení stále rostoucí nezaměstnanosti obyvatelstva. Podnikatelské, vývojové, inovační a vzdělávací subjekty musí prohlubovat jejich vzájemnou spolupráci a snažit se společně vytvářet kvalitní a konkurenceschopné produkty. Ty pak mohou úspěšně konkurovat českým i zahraničním výrobcům a částečně obnovit zašlý lesk Zlínského kraje. Značný potenciál kraje tvoří rozvoj cestovního ruchu, neboť se zde nachází poměrně velké množství zajímavých přírodních, kulturních a turistických míst. Významné postavení pro rozvoj cestovního ruchu skýtá lázeňství, jež má několikasetletou tradici a Zlínský kraj se pyšní největšími moravskými lázněmi v Luhačovicích s jejich jedinečnou architekturou. V oblasti cestovního ruchu působí mnoho malých a středních podnikatelů, a proto je rozvoj této oblasti velmi důležitý.

Hlavním cílem této diplomové práce, která se zaměřuje na malé a střední podnikání, je analyzovat současnou ekonomickou situaci ve Zlínském kraji, navrhnout cíle, opatření a projekt, který povede k posílení pozice malých a středních podnikatelů. Diplomová práce se skládá ze dvou částí - teoretické a praktické.

První část práce obsahuje teoretická východiska ke zkoumané problematice malého a středního podnikání v České republice a je zpracována na základě rešerše literárních zdrojů a statistických dat.

V praktické části je provedena analýza vybraných oblastí Zlínského kraje, struktura podnikatelského prostředí a možnosti podpory malého a středního podnikání. Je zde vytvořena analýza ekonomických indikátorů, kterými lze komparovat jednotlivé okresy Zlínského kraje a kraj jako celek s Českou republikou. Výstup analytické části práce tvoří SWOT analýza, která je hlavním podkladem pro stanovení jednotlivých oblastí podpory.

Podpora malého a středního podnikání v této diplomové práci je soustředěna na lázeňství, které se potýká s výrazným úbytkem tuzemských hostů. Návrh opatření na podporu malých a středních podnikatelů, navržené aktivity a jednotlivé projekty v závěru práce pomohou zmírnit dopad úbytku klientů v lázeňských zařízeních. Vytvoří také nový produkt, který změní současnou pasivní image lázeňského cestovního ruchu a osloví širší skupinu tuzemských i zahraničních hostů. Tím se celkově podpoří malé a střední podnikání ve Zlínském kraji, které je závislé na lázeňském cestovním ruchu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY K PROBLEMATICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Vymezení a charakteristika podnikání

Podnikání lze chápat jako cílevědomou, opakovanou činnost, vedoucí ke zhodnocování majetku. Důležitou funkcí podnikání je také uspokojovat potřeby zákazníků. Podnikání je možno taktéž chápat jako všechny legální aktivity směřující k získání ekonomického efektu pro podnikatele. Z právního hlediska se jedná o správu majetku a s ní spojené aktivity a na straně druhé všechny typy aktivit definované obchodním zákoníkem (zákon č. 513/2001 sb.). Ten vymezuje podnikání jako soustavnou činnost prováděnou na vlastní odpovědnost, vlastním jménem za účelem dosažení zisku. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 9)

Legislativní rámec malého a středního podnikání

- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Obchodní zákoník připouští dvě základní formy podnikání. Jedná se o podnikání fyzických a právnických osob - jako základní rozhodnutí podnikatele při založení podniku.

Podnikání fyzických osob

FO se zapisují do obchodního rejstříku buď na vlastní žádost, nebo povinně, dle podmínek stanovených obchodním zákoníkem. Jedná se o osoby splňující následující charakteristiky:

- osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění, tj. vlastníci živnostenský list nebo koncesní listinu,
- osoby zapsané v obchodním rejstříku,
- osoby podnikající na základě jiného oprávnění podle zvláštního předpisu,
- soukromě hospodařící zemědělci zapsaní v evidenci.

V praxi se také často vyskytuje forma smluvní podnikatelské spolupráce FO upravená nikoliv obchodním, ale občanským zákoníkem – sdružení fyzických osob.

Podnikání právnických osob

Obchodní zákoník definuje tři základní druhy společností, které musí být zapsány v obchodním rejstříku:

- osobní společnosti (v.o.s., k.s.),
- kapitálové společnosti (s.r.o., a.s.)
- družstva. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 16)
- **Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání**

Tento zákon stanoví zásady pro poskytování podpory při zahájení podnikání, upevňování ekonomického postavení malých a středních podnikatelů. Zákon se nevztahuje na podpory, poskytované do oblasti zemědělské a lesnické prvovýroby. Tímto zákonem byla současně zřízena Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, která plní hlavní roli poskytovatele veřejné podpory malým a středním podnikatelům. Podpora MSP je zaměřena do následujících oblastí: projekty zaměřené na investice, výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem, zvyšování odbornosti dospělých, hospodářské a technické poradenství, projekty sdružení pro rozvoj MSP a k posílení jejich postavení na trhu, získávání informací o podnikání, projekty výzkumu, vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají, projekty v regionech se soustředěnou podporou státu, vytváření nových pracovních míst, navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích, zavedení systémů, zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb, podporujících zvýšení konkurenceschopnosti, projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí. Podpora se poskytuje ve formě návratné finanční výpomoci, dotace, finančního příspěvku, záruky, nebo úvěru se sníženou úrokovou sazbou. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 120-121)

- **Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje**

Tento zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. (zákon č. 248/2000 Sb., § 1, 2006)

Podpora regionálního rozvoje se je zaměřena na rozvoj podnikání, s cílem zlepšení hospodářské struktury a vytváření nových nebo stabilizaci ohrožených pracovních míst, rozvoj lidských zdrojů, zvyšování kvalifikace, zabezpečování vzdělávání a rekvalifikací, zajišťování souladu dosaženého vzdělání a kvalifikace s potřebami trhu práce, výzkum a technologický vývoj přispívající k celkovému rozvoji regionu, podporu zavádění nových technologií a inovací a posilování kapacit výzkumu a vývoje, rozvoj cestovního ruchu,

zlepšování vybavení regionu infrastrukturou a zajištění dopravní obslužnosti. (zákon č. 248/2000 Sb., § 3, 2006)

Státní podpora se především zaměřuje na následující regiony:

Strukturálně postižené regiony, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti.

Hospodářsky slabé regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice.

Venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství.

Ostatní regiony, pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti. (zákon č. 248/2000 Sb., § 4, 2006)

Mezi další zákony týkající se MSP se například řadí **zákon č. 137/2006 Sb.**, o veřejných zakázkách, **zákon č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech, **zákon č. 455/1991 Sb.**, o živnostenském podnikání.

Funkce podniku

Cíle podniku realizujeme prostřednictvím funkcí (ekonomické, výrobní, technické, zásobovací, odbytové, personální). Funkcí rozumíme výkon řady sourodých činností k realizaci konkrétních procesů v podniku, kterými přetvořujeme vstupy ve výstupy prostřednictvím transformace (= výroby, technologie a organizace), výstupy následně realizujeme na trhu. Z toho lze vyvodit i ekonomickou podstatu podnikání – nákup – výroba – prodej. Trh zdrojů – Podnik (transformace) – Trh produktů (výrobků, prací a služeb). Činnosti, které v podniku probíhají, jako jsou např.:

- zásobování (nákup materiálových vstupů, jejich doprava, skladování, evidence),
- odbyt (prodej výsledků výrobní činnosti, propagace, reklama, servis),
- výroba, údržba, příprava výroby a organizace výroby i práce,
- personální činnost (přijímání pracovníků, vzdělávání, adaptace, motivace),

- ekonomická a finanční a inovační činnost (tvorba nových hodnot). (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 14)

1.2 Vymezení a charakteristika malých a středních podniků

Malé a střední podniky chápeme jako samostatně hospodařící jednotky, které přispívají ke stabilizaci ekonomiky státu. Významně se podílí na vytváření nových pracovních míst v daném regionu. Mají větší schopnost rychlejšího přizpůsobení změně ekonomických podmínek formou vlastní změny struktury, tvorbou inovací, které vyplývají se zajišťování diferencované nabídky zboží pro individuální potřeby. MSP mohou uskutečňovat rozšiřování sortimentu subdodávkami pro hromadnou výrobu velkým podnikům. Zvláště regionálně přispívají k vyrovnání poměrů v nabídce, ke zlepšení infrastruktury, podporují inovace a také částečně tvoří kulturu dané lokality. Obvykle nejsou MSP vlastněny zahraničními subjekty. Jedná se většinou o firmy, které reprezentují místní kapitál a místní vlastnické poměry. Efekty z podnikání zůstávají v daném regionu. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 8-9)

MSP v České republice zaměstnávají 60 % všech zaměstnanců. Podíl HDP tvoří přibližně 35 %, na vyprodukované přidané hodnotě je to však více než 50 %. Z čehož vyplývá, že MPS jsou schopny „udržet krok“ s velkými podniky. MSP převládají zejména v oblasti služeb, obchodu, stavebnictví, kde tvoří více než 80% podíl. Naopak v průmyslu a dopravě tvoří pouze třetinový podíl. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 115-116)

Obecně můžeme pro MSP stanovit následující charakteristiky:

- nezávislé vedení firmy, kde jde spojení vedení (řízení) s vlastnictvím,
- relativně omezená členitost produkce a technologií,
- kapitál je vlastněn jedním či několika málo vlastníky,
- zaměření na lokální trhy a region,
- jednoduchý systém řízení a organizace,
- firma je malá ve srovnání s konkurenty v daném oboru či odvětví co do počtu pracovníků, ročního obrátu a majetku firmy. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 9)

Vymezení druhů a skupin podniků vychází z kategorizace podniků dle určitých kritérií.

Nejčastěji je využíván počet zaměstnanců a určité finanční hranice. Obecně se rozlišují drobné (mikro), malé a střední podniky, jež jsou vymezeny za pomoci počtu zaměstnaných

osob, ročním obratem nebo roční bilanční sumou, která představuje sumu aktiv podniku. Podnik však nemůže být považován za MSP, jestliže 25 a více procent kapitálů nebo hlasovacích práv je přímo nebo nepřímo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více veřejnými orgány. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 112)

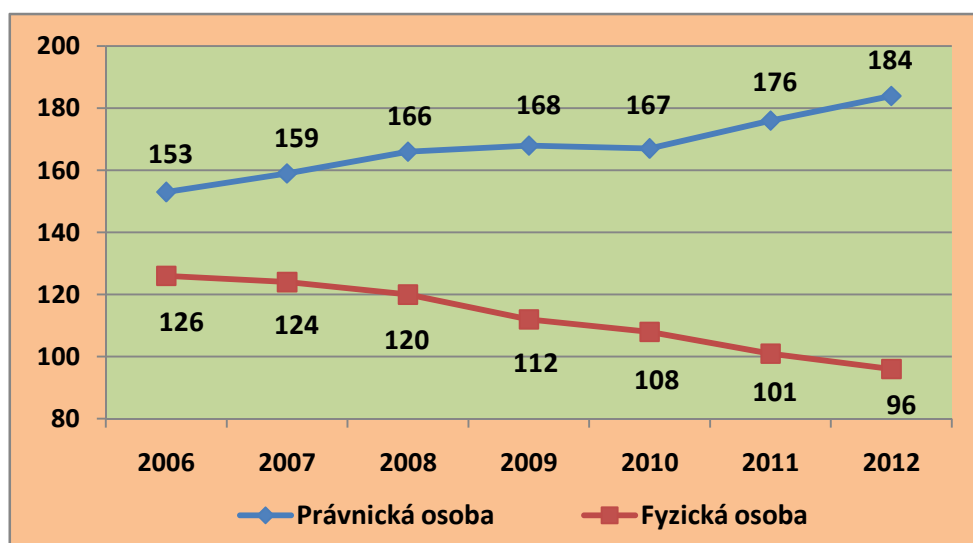
Střední, malý a drobný podnik lze charakterizovat třemi obecnými kritérii počtem zaměstnanců, ročním obratem a roční bilanční sumou.

Tab. 1. Vymezení malých a středních podniků

Druh podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat	Roční bilanční suma
Střední podnik	méně než 250	do 50 milionu EUR	do 43 milionů EUR
Malý podnik	méně než 50	do 10 milionu EUR	do 10 milionů EUR
Drobný podnik	méně než 10	do 2 milionu EUR	do 2 milionů EUR

Zdroj: (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 112), vlastní zpracování

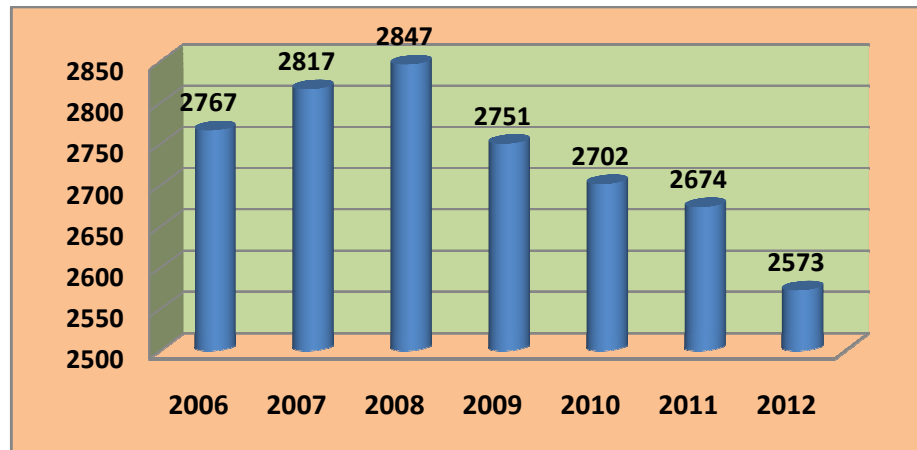
Následující graf sleduje vývoj počtu malých a středních podniků v České republice. Celkový počet právnických osob každoročně roste, zatímco stejným poměrem počet fyzických osob klesá. Celkový počet MSP zůstává poměrně konstantní a z toho lze usoudit, že hospodářská krize nevedla k výrazným výkyvům pro MSP.

Obr. 1. Vývoj počtu podnikajících v MSP v ČR v tis.

Zdroj: (ČSÚ 2013), vlastní zpracování

Nicméně následující graf znázorňuje výrazný pokles počtu zaměstnanců v sektoru MSP, jež byl zapříčiněn dopadem hospodářské krize a propouštěním zaměstnanců. Pokles počtu zaměstnanců mezi rokem 2008 a 2012 činí téměř 10 %. Malé a střední podniky jsou tedy velmi citlivé na hospodářské výkyvy, které následně negativně ovlivňují rostoucí nezaměstnanost v jednotlivých regionech.

Obr. 2. Vývoj počtu zaměstnanců v sektoru MSP v ČR v tis.

Zdroj: (ČSÚ, 2013), vlastní zpracování

Výhody a nevýhody malých a středních podniků

MSP mají mnoho výhod, které vyplývají z jejich velikosti. Zároveň je ovšem jejich velikost pro MSP v mnohém značnou nevýhodou. Mezi hlavní **výhody MSP** patří především:

- Pružné reagování na změny,
- rychlost přijímání podnikatelského rozhodnutí,
- schopnost vytvářet a realizovat v širším rozsahu inovace,
- vytváření nových pracovních příležitostí,
- odolnost vůči hospodářské recesi.

Za zásadní výhodu, která má charakter konkurenční výhody, patří bezesporu flexibilita MSP (je dána právě tím, že jde o podniky malé nebo střední). Tyto podniky totiž mohou reagovat mnohem pružněji na změny v tržních strukturách a mechanismech než velké podniky či zahraniční korporace. Přínosnou se také může jevit blízkost podniku (jeho managementu) k zákazníkům, dodavatelům a dalším subjektům v okolí např. veřejné správě. Tyto vztahy mohou být pevnější a odolnější vůči různým problémovým situacím, např. v platební morálce. Navíc se zde ztrácí anonymita a pracovníci více pocítují důležitost svých pracovních výkonů. Další výhodou je jednoduchost řízení a přehlednost organizační struktury těchto podniků, jež může vést k efektivnějšímu řízení. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 113)

Nevýhody MSP jsou také spojeny s jejich velikostí. Za hlavní nevýhody lze přitom považovat:

- Omezené možnosti získávání výhod z rozsahu produkce,
- vyšší intenzitu práce a méně příznivé pracovní podmínky,
- omezené možnosti zaměstnávání odborníků ve správě a řídicích činnostech,
- omezené prostředky na propagaci a reklamu.

MSP jsou limitovány zejména personálně, mají omezený počet kvalifikovaných pracovníků. Z toho vyplývá, že zejména střední a top manažeři musí zvládnout několik okruhů činností, což může následně způsobovat v praxi problémy. Jako příklad lze uvést ředitele, který řídí podnik po stránce výrobní, finanční i obchodní. Některé MSP také soustřeďují pozornost především na své aktuální obchody, aniž by strategicky plánovaly své budoucí aktivity. Významnou nevýhodou MSP jsou i problémy s financováním, projevuje se zde obtížnější přístup k finančním zdrojům (zejména bankovním úvěrům, kdy chybí majetek jako záruka). Nejde však jen o úvěry a půjčky, nýbrž i o limity v oblasti žádostí o finanční podporu z veřejných rozpočtů či strukturálních fondů EU. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 113)

Integrační tendence v podnikání malých a středních podniků

Růst konkurence a rozšiřování trhu tvoří hlavní faktory, které mohou podněcovat MSP ke vzájemné spolupráci. Dalším důvodem vzájemné spolupráce MSP je taktéž tlak velkých výrobců ke snižování cen finální produkce. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 31)

- Síťové podnikání

Hlavním důvodem vzájemné spolupráce, řetězení a síťování malých a středních podniků je zvyšování jejich konkurenceschopnosti. K tendenci sdružování přichází s rozvojem výpočetní techniky a IT. V sítích jsou sdíleny zdroje a aktivity, které vedou k rozšiřování trhů a snižování rizikových nákladů. Síťové podnikání lze definovat jako spolupráci skupiny firem, jež sdílejí zdroje ke kooperaci na společných projektech. (Stejskal, 2011, s. 31)

- Řetězení a spolupráce podniků

Malé a střední podniky jen obtížně konkurují velkým a nadnárodním společnostem. Jedním z řešení, jak mohou malé a střední podniky na trhu uspět, je naučit se více kooperovat.

Na základě forem spolupráce vznikly tzv. stupně řetězení. (Stejskal, 2011, s. 33-35)

- **Kooperační řetězce**

Jsou podniky, které se formálně přihlásí ke spolupráci a jsou plně připraveny spolupracovat např. sdružení zemědělců, obchodníků a malých venkovských prodejen. (Stejskal, 2011, s. 35-36)

- **Podnikové sítě**

Představují organizační formu propojení malých a středních podniků, kde existují jako právně samostatné jednotky v kooperativním vztahu. Společně konzultují nové produkty, služby, výrobu a odbyt. Jejich hlavním cílem je provádět podnikové činnosti efektivněji, rychleji a úsporněji, což napomáhá ke zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Součástí podnikových sítí bývají i školní instituce, regionální samosprávy i výzkumné ústavy. To napomáhá k podpoře výzkumu a vývoje a podněcuje vznik inovací. (Stejskal, 2011, s. 36)

- **Klastry a klastrové iniciativy**

Pokročilou formou spolupráce podnikatelských subjektů jsou klastrové iniciativy, které většinou zahrnují podnikatelské řetězce, podnikové sítě a průmyslové klastry. (Stejskal, 2011, s. 36)

Průmyslové klastry

Klastr vyjadřuje shluk, skupinu, seskupení několika subjektů. M. E. Porter definoval klastry takto: „Klastry jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v konkrétním oboru. Klastry zahrnují skupinu provázaných průmyslových odvětví a dalších subjektů důležitých pro hospodářskou soutěž. Obsahují např. dodavatele specializovaných vstupů, jako jsou díly, stroje, služby a poskytovatele specializované infrastruktury. Klastry se často rozšiřují směrem dolů k odbytovým kanálům a zákazníkům a do stran k výrobcům komplementárních produktů a společnostem v průmyslových odvětvích příbuzných z hlediska dovednosti, technologií nebo společných vstupů. Mnoho klastrů také zahrnuje vládní či jiné instituce – jako např. university, normotvorné agentury, výzkumné týmy či obchodní asociace, které poskytují specializovaná školení, vzdělání, informace, výzkum a technickou podporu“. (Stejskal, 2011, s. 39)

- **Regionální inovační systém – RIS**

RIS je souborem ekonomických, politických a institucionálních vztahů, které se vyskytují v daném regionu a které vytvářejí kolektivní procesy učení vedoucí k šíření znalostí a

nejlepších zkušeností z praxe. RIS připomíná v řadě charakteristických znaků koncept regionálních klastrů. RIS je však pojmem obecnějším a zdůrazňuje stránku inovací. Klastry zdůrazňují stránku produkční. (Skokan, 2004, s. 85-86)

1.3 Koncepce podpory malého a středního podnikání v ČR

Hlavním důvodem tvorby koncepce podpory malého a středního podnikání na období let 2007–2013 je posílit pozici MSP v ČR. Koncepci vytváří Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a vymezuje jednak vizi stavu sektoru malých a středních podniků, jednak stanoví cíle a směry realizace, stejně jako základní principy a priority v alokaci finančních prostředků k realizaci dané koncepce. Cílem této koncepce je zajistit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podniků působících na území ČR a tím zachovat a podpořit další rozvoj schopností těchto podniků vytvářet nová pracovní místa, ovlivňovat ekonomický růst a vyrovnávat disproporce v rozvoji jednotlivých regionů. Koncepce také poměrně přesně definuje směry své realizace, kterými jsou zlepšování podnikatelského prostředí, rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj malého a středního podnikání, přímá podpora malého a středního podnikání, nástroje přímé podpory podnikatelů a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování. (Tetřevová a kolektiv, 2009, s. 117-118)

Podpora malého a středního podnikání z EU

V souvislosti se vstupem České republiky do integrovaného hospodářského prostoru EU přišlo ke značným změnám pro malé a střední podnikatele. Změny souvisí s uplatněním liberalizačních principů EU a také administrativních změn. Mezi integrační výhody pro MSP se řadí rozšíření tržního prostoru, uvolnění obchodních překážek volného přístupu na zahraniční trhy. Oproti tomu však roste riziko zvýšení konkurence, handicap neznalosti cizích jazyků, místních poměrů a nižší kapitálová síla oproti zahraničním firmám. Strukturální a regionální politika zaujímá významné postavení v rámci hospodářské politiky EU. Základním principem fungování Společenství je posilování hospodářské a sociální soudržnosti s cílem snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony. Fondy EU tvoří hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky na snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy EU. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 33-36)

Tab. 2. Fondy EU

Druh fondu	Fondy	Oblast podpory
Strukturální fondy	Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)	investiční infrastrukturální regionální projekty
	Evropský sociální fond (ESF)	neinvestiční neinfrastrukturní regionální projekty
	Fond soudržnosti (FS)	velké investiční infrastrukturální státní projekty

Zdroj: (MMR, 2013b), vlastní zpracování

Operační programy a komunitární programy

Operační programy jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi Evropským fondem pro regionální rozvoj, Evropským sociálním fondem, Fondem soudržnosti a konkrétními příjemci finančních prostředků v členských státech a jejich regionech.

- Operační program Podnikání a Inovace

OPPI je základním programovým dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro čerpání finančních prostředků z ERDF v letech 2007 – 2013. Hlavním cílem OPPI je zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost průmyslu a služeb na úroveň předních průmyslových zemí Evropy. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 72)

Mezi prioritní osy operačního programu se řadí:

Vznik firem – hlavním cílem je zvýšit motivaci k zahájení podnikání s využitím finančních nástrojů (bezúročný úvěr, zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem, fondy mikropůjček).

Rozvoj firem – zaměření této prioritní osy je na zvýšení konkurenceschopnosti podniků zaváděním nových technologií. Příjemci podpor (bezúročných a podřízených úvěrů a záruk) budou MSP, ÚSC a jimi zřizované organizace.

Efektivní energie – sleduje cíl snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby primárních energetických zdrojů. Dalším cílem je podpora začínajícím podnikatelům v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných zdrojů energie.

Inovace – posílení inovační aktivity podniků u výrobků a služeb, zavádění technologických inovací, vlastní výzkum, oblast marketingu. Příjemci podpory (dotací) mohou být malé i velké podniky, veřejné výzkumné instituce a VŠ.

Prostředí pro podnikatele a inovace – hlavním záměrem prioritní osy je tvorba potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele. Dalším cílem je spolupráce sektoru průmyslu s vědecko-výzkumnými institucemi v ČR a i v zahraničí a tvorba různých forem spolupráce (kooperační seskupení, klastry).

Služby pro rozvoj podnikání – koordinačním subjektem prioritní osy je agentura CzechInvest. Aktivity jsou zaměřeny na zkvalitnění služeb pro podnikatele, vyhledávání nových obchodních příležitostí, posilování pozic českých podniků v zahraničí a marketingové aktivity. Příjemci dotací jsou MSP a CzechInvest.

Technická pomoc – zabezpečuje aktivity, které jsou zaměřeny na přípravu, implementaci, řízení, publicitu, hodnocení, monitorování a kontrolu celého OPPI. (Staňková, 2007, s. 11-13)

- **Komunitární programy**

Jsou financovány z rozpočtu EU přímo. Jejich hlavním cílem je podpořit mezinárodní spolupráci subjektů z jednotlivých členských zemí v oblastech souvisejících s evropskými politikami. Projekty podané v rámci KP musí vždy zahrnovat subjekty z více členských zemí. Hlavní komunitární programy pro malé a střední podniky tvoří:

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) - je zaměřen hlavně na MSP, podporuje inovační činnosti (včetně ekologických inovací), zajišťuje lepší přístup k finančním prostředkům a poskytuje služby na podporu podnikání v regionech.

7. rámcový program EU pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (FP7) - se skládá ze čtyř dílčích programů: program Spolupráce, program Myšlenky, program Lidé a program Kapacity, který se soustřeďuje na vytváření nových a podpory existujících výzkumných kapacit a výzkumu ve prospěch MSP.

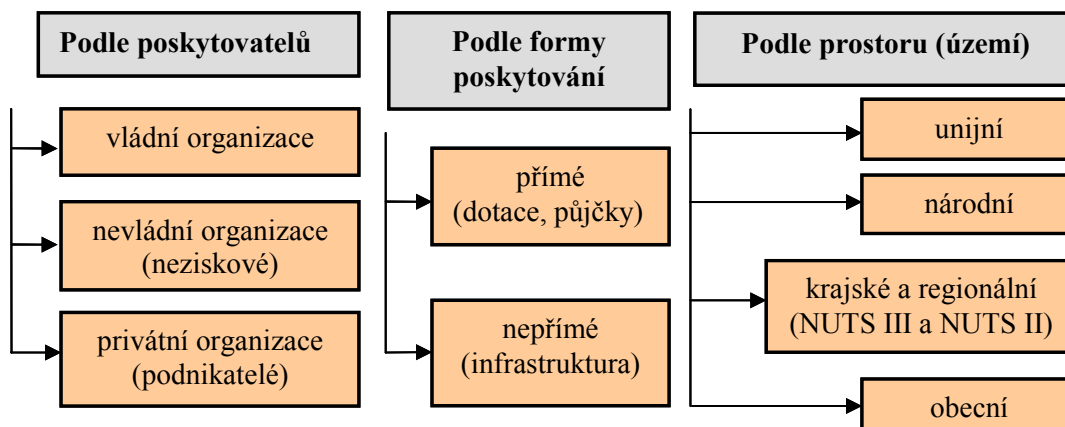
EUREKA - podporuje nadnárodní spolupráci mezi průmyslovými podniky, výzkumnými ústavami a vysokými školami a pomáhá tak vytvářet podmínky pro růst výkonnosti a konkurenceschopnosti evropského průmyslu a rozvoje jeho společné infrastruktury.

EUROSTARS - je program zaměřený na evropskou spolupráci MSP, které mimo své podnikatelské činnosti provádějí také vlastní výzkum a vývoj. (Enterprise Europe Network, 2013)

1.4 Institucionální rámec a programy podpory podnikání v ČR

System podpory malého a středního podnikání rozděluje kompetence zpravování tohoto sektoru především mezi vládní organizace a jejich podřízené organizace, které spravují jednotlivé programy. Specializovanost těchto subjektů přispívá ke hladkému vyřizování žádostí o podporu. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 75)

Případná pomoc v rámci regionální politiky MSP by se především měla soustředit na dynamicky rostoucí firmy s jistým růstovým potenciálem a doporučuje se odklonit od plošné automaticky poskytované pomoci. Za dobrý růstový indikátor firmy lze považovat její exportní schopnost. Slabinou mnoha firem je nedostatečná informovanost o trhu, inovacích i o možnostech využití různých podpůrných programů. Za hlavní formu napomáhání rozvoji malých firem lze považovat usnadnění přístupu ke kapitálu pomocí vhodných půjček. Důležitou formou podpory je i vysoce kvalifikované poradenství, státní programy usnadňující přístup k poradenským službám. Za specifický nástroj regionální politiky zaměřený na podporu vzniku a šíření inovací se považuje podpora při zřizování vědeckých parků s cílem stimulovat výzkum v regionu a aplikovat jeho výsledky do praxe. Jedná se o společnou iniciativu místních státních orgánů, soukromých firem, univerzit a výzkumných ústavů. (Blažek a Uhlíř, 2002, s. 169-170)

Obr. 3. Podpora podnikání podle poskytovatelů, forem a územního celku.

Zdroj: (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 76), vlastní zpracování

Obecně lze nástroje podpory rozdělit do dvou skupin finanční a nefinanční. Následující tabulka konkretizuje jednotlivé nástroje ekonomického rozvoje dle místa působení na celostátní, regionální a místní úrovni.

Tab. 3. Nástroje ekonomického rozvoje

Základ	Celostátní působení	Regionální působení	Místní působení
FINANČNÍ	dotace, granty na podporu nových pracovních míst	prémie za nadprůměrnou zaměstnanost	dotace (jiné účelové)
	daňové úlevy (odpočty, slevy, daňové prázdny)	poplatkové prázdny osvobození od regionálních daní	poplatkové prázdny osvobození od municipálních daní
	finanční výpomoci, státní záruky na bankovní úvěry	finanční výpomoci (včetně úroků)	poplatkové prázdny osvobození od daní
	podpora přímých zahraničních investic, podpora vzniku klastrů a klustrových iniciativ, podpora vzniku inovací, vědy, výzkumu, podpora rekonverze (brownfields)	vznik klastrů, podpora vzniku inovací, vědy, výzkumu, další využití brownfields výstavba infrastruktury (inovační, technologická centra, inkubátory, podpora spin-off firem)	podpora vzniku klastrů a klustrových iniciativ (členství), podpora výstavby infrastruktury, nabídka průmyslových ploch a nemovitostí k podnikání,
Základ	Celostátní působení	Regionální působení	Místní působení
NEFINANČNÍ	zlepšení podnikatelského a investorského prostředí, systémy následné péče	zlepšení podnikatelského a investorského prostředí, systémy následné péče	zlepšení podnikatelského a investorského prostředí, systémy následné péče
	národní strategie regionálního rozvoje, národní inovační strategie,	strategie regionálního rozvoje, regionální inovační strategie,	strategické plánování
	metodická podpora regionálního programování	poskytování informací a poradenství (včetně získávání finančních prostředků z EU), spolupráce a zapojení regionálních rozvojových agentur, společná cílená propagace regionu	asistentská podnikatelská služba, využívání služeb regionálních rozvojových agentur, společná propagace lokality
	certifikace vzdělávacích programů	nabídka vzdělávacího systému	nabídka vzdělávacích příležitostí
		komunikace (sítě), projekty partnerství (PPP, burzy, kontakty), regionální informační systémy	komunikace (sítě), projekty partnerství (PPP, setkání, kontakty), zapojení do platforem různých druhů,

Zdroj: (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 98 – 99), vlastní zpracování

Organizace poskytující podporu MSP

Organizace poskytující služby podnikatelům lze členit na vládní a nevládní, do kterých lze zařadit různá sdružení, komory, asociace.

Vládní organizace

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR je hlavní vládní organizace, která podporuje malé a střední podnikání v České republice.

- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Ministerstvo je ústředním orgánem státní správy pro průmyslovou a proexportní politiku. Podporuje podnikání a investování v oblasti zpracovatelského průmyslu i průmyslového vývoje a výzkumu. Svoji podporu zaměřuje na MSP a rozvoj živnostenského podnikání a využívání evropských fondů v této oblasti. (MPO ČR, 2013)

Mezi nejvýznamnější organizace, které jsou podřízeny vládním orgánům se řadí:

- Agentura pro podporu podnikání a investic – CzechInvest

Agentura je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Hlavní poslání agentury je podpora přílivu konkurenceschopnosti českých podnikatelů. Zejména se jedná o podporu zpracovatelského průmyslu a inovaci (vědeckotechnické parky, vědecké inkubátory) prostřednictvím OP Průmysl a podnikání. Agentura nabízí poradenské služby MSP za cenově zvýhodněných podmínek v rámci programu poradenství. Tyto služby agentura poskytuje prostřednictvím sítě regionálních a poradenských informačních center a podnikatelských a inovačních center. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 69)

- Česká agentura pro podporu obchodu – CzechTrade

Agentura byla založena jako národní proexportní organizace Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Jejím hlavním cílem je prosazování a upevňování pozic českých exportérů na zahraničních trzích, získává informace o zahraničních trzích (celní sazby, lokální legislativa při založení společnosti v zahraničí), vyhledává potenciální obchodní partnery v zahraničí. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 25-26)

- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Je rozvojovou bankou České republiky. Napomáhá k rozvoji MSP, infrastruktury, regionů a dalších sektorů ekonomiky v souladu se záměry hospodářské politiky vlády ČR. Banka

především poskytuje podporu MSP formou záruk a zvýhodněných úvěrů a využívá finanční prostředky ze státního rozpočtu a strukturálních fondů. V současnosti banka spravuje následující programy:

Program Progres - jedná se o program podpory dynamicky se rozvíjejícím MSP formou zvýhodněných úvěrů po dobu až 5 let. Cílem programu je posílit kapitálové vybavení podnikatelů na financování rozsáhlejších rozvojových projektů.

Program Záruka - cílem programu je usnadňovat realizaci podnikatelských projektů MSP zaměřených na investice a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Banka poskytuje zvýhodněné bankovní záruky k bankovním úvěrům a k rizikovému rozvojovému kapitálu.

Program Start - cílem programu je umožnit realizaci podnikatelských záměrů začínajícím podnikatelům nebo těm, kteří opět začali podnikat s delším časovým odstupem. Podpora je poskytována ve formě zvýhodněného bezúročného úvěru na financování až 90% předpokládaných celkových nákladů projektu. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 66-67)

Program Aliance - alianci tvoří minimálně 3 MSP, jejichž výrobní program a sortiment se vzájemně doplňují pro dodávku v konkrétních odvětvích ekonomické činnosti. Hlavním cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti MSP na zahraničních trzích prostřednictvím posilování spolupráce MSP v zahraničí, podpora mezinárodních marketingových aktivit aliance. (Wagnerová a Šebestová, 2007, s. 70)

- **Česká exportní banka**

Je specializovaná banka pro státní podporu vývozu. Poskytuje a financuje vývozní úvěry. Pro MSP poskytuje úvěry pro překlenutí odložené splatnosti, které vývozce nabízí svým zahraničním odběratelům, dále úvěry pro financování nákladů výroby určené pro vývoz a bankovní záruky. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 30)

- **Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP)**

EGAP je státní úvěrová pojišťovna. Její činnost se zaměřuje na pojišťování vývozních úvěrů proti rizikům spojeným s vývozem zboží a služeb z ČR. EGAP poskytuje pojišťovací služby všem vývozcům českého zboží, který je realizován se státní podporou. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 31)

- **Podnikatelská a inovační centra (BIC)**

Činnost BIC se zaměřuje na technické a technologické poradenství, transfer zahraničních technologií, realizaci výsledů vědy a výzkumu s využitím možností Evropské sítě

podnikatelských a inovačních center. BIC také podporuje umístění firem v podnikatelských inkubátorech. BIC obvykle spolupracují s VŠ a velkými průmyslovými podniky.

- **Regionální poradenská a informační centra (RPIC)**

RPIC poskytují malým a středním podnikům cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství, konzultace, pomáhají s vytvářením podnikatelských plánů a projektů, zprostředkováním bankovních úvěrů a vytvářením nových pracovních míst. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 25)

- **Centrum pro regionální rozvoj ČR (CCR ČR)**

Je příspěvková organizace zřízená MMR ČR. Zaměřuje se na podporu při realizaci regionální politiky, příhraniční spolupráce a implementaci programů EU v ČR. Zabezpečuje také výstavbu a provoz RIS a IRIS. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 26)

Zájmové organizace, sdružení, komory, asociace

Zájmové organizace, sdružení, komory a asociace tvoří druhou skupinu subjektů, které se zaměřují na podporu malého a středního podnikání v ČR. Jejich zřizovateli již nejsou vládní organizace. Jednotlivé organizace jsou právníckými osobami a jejich členy se mohou stát právnícké i fyzické osoby.

- **Hospodářská komora**

Hospodářská komora se člení regionálně a oborově (profesní společenství, svazy, asociace). Profesní komory jsou instituce, které registrují a kontrolují (etický a odborný dohled) výkon některých tzv. svobodných povolání. Hospodářská komora také poskytuje odborné informační služby pro své členy, zřizuje diskusní fórum pro řešení dílčích problémů souvisejících s výkonem dané profese. Komora se zaměřuje na MSP, kterým poskytuje poradenství a konzultace ekonomického charakteru (daně, finance), exportně-importní poradenství a informace o nových přístupech k řízení MSP. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 27)

- **Agrární komora**

AK plní obdobné funkce jako HK pro podnikatele v zemědělství, potravinářství a lesnictví. Další funkcí AK je sledování a vydávání stanovisek k problematice ochranných tendencí na trhu se zemědělskými produkty a potravinami. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 27)

- **Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR**

Je dobrovolným účelovým a profesním sdružením PO působících v různých průmyslových oborech. Cílem asociace je realizace řady činností týkajících se MSP zlepšování podnikatelského prostředí, dostupnost finančních prostředků, nabídek širších a kvalitnějších informací, podpora zájmu svých členů vůči vládním institucím v zahraničí. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 28)

- **Sdružení podnikatelů a živnostníků ČR**

Tvoří zaměstnavatelský svaz soukromých podnikatelů převážně MSP, který prosazuje a podporuje zájmy svých členů. Svaz pomáhá při navazování obchodních kontaktů v tuzemsku i v zahraničí, nabízí informační a konzultační poradenství v oblastech ekonomicko-právnických vztahů a úvěru. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 28)

- **Organizace podporující inovační podnikání**

Jejich hlavním cílem je podpora aktivit směřujících k rozvoji inovací a vývoji nových produktů (výrobků, technologií, služeb) a jejich úspěšné uvedení na trh. Podnikatelé mohou využít služeb následujících organizací: Asociace inovačního podnikání ČR, Společnost vědeckotechnických parků ČR, Technologické centrum AV ČR. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 28)

2 CESTOVNÍ RUCH A LÁZEŇSTVÍ

2.1 Vymezení a charakteristika cestovního ruchu a lázeňství

Cestovní ruch lze chápat jako složitý, vnitřně mnohočetný a bohatě strukturovaný sociálně-ekonomický jev. Je souhrn vztahů a jevů, které vznikají na základě cesty a pobytu místně cizích osob, v případě že se pobytem nesleduje usídlení a není s ním spojena žádná výdělečná činnost. Osoby při cestování uspokojují své životní či kulturní potřeby nebo osobní přání nejrůznějšího druhu jako spotřebitelé hospodářských a kulturních statků. (Franke a kolektiv, 2012, s. 2-4)

Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je uváděn jako motor ekonomického rozvoje zejména v regionálním měřítku, který dokáže vytvářet nová pracovní místa v periferních a problémových oblastech. Z toho důvodu je rozvoji cestovního ruchu přikládána značná veřejná podpora. Cestovní ruch je jedním z nejdynamičtější se rozvíjejících odvětví v ČR a vytváří téměř 9 % HDP. Na celkové zaměstnanosti se podílí 10%. (Franke a kolektiv, 2012, s. 12-13)

Formy cestovního ruchu

Forma cestovního ruchu je typ cestovního ruchu, pro jehož určení je stěžejním kritériem motivace návštěvníka. Mezi základní motivace CR jsou odpočinek, poznávání prostředí a kontakty s lidmi. Základní formy cestovního ruchu jsou rekreační, kulturně-poznávací, zdravotně-orientovaný, kongresový aj. (Franke a kolektiv, 2012, s. 26)

- **Rekreační cestovní ruch**

Lze charakterizovat jako odpočinkovou formu cestovního ruchu, kde hlavním motivem je reprodukce fyzických i duševních sil člověka. Jedná se zpravidla o pobyt na jednom místě, mimo obvyklé prostředí běžného života. Tato forma CR může být spojena s aktivním pobytem v přírodě spojená se sportovními aktivitami (housbaření, plavání, kutilství).

- **Kulturně-poznávací cestovní ruch**

Je zaměřený na především na poznávání kulturně-historických památek (hradů, zámků, lidové architektury), kulturních zařízení (muzeí, galerií), kulturních akcí (festivalů, folklórních akcí).

- **Zdravotně-orientovaný cestovní ruch**

Hlavním důvodem jsou cesty do lázní či rekreačních center za účelem zlepšení zdravotního stavu pomocí léčebných procedur, ale i z důvodů pobytu v příznivém prostředí (na horách v lesích, u moře).

- **Kongresový cestovní ruch**

Motivem k účasti je zájem odborníků v určitém oboru setkat se svými kolegy, vyměnit si své zkušenosti, informace na konferencích, kongresech a přednáškách. Spolu s obchodními a služebními cestami jej řadíme do obchodního cestovního ruchu. Je ekonomicky efektivní a prestižní. Analýzy dokazují, že jde o rychle rostoucí segment trhu a výdaje klientů jsou až třikrát vyšší než je průměrná denní útrata ostatních turistů. (Drobná a Morávková, 2004, s. 17-18, 125)

2.2 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR

Podnět ke zpracování Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013 zadala vláda ČR ministři pro místní rozvoj. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013 je střednědobý strategický dokument, který vychází z rozvojových možností cestovního ruchu v ČR a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Mezi dlouhodobé základní cíle v oblasti cestovního ruchu jsou: Zvýšení konkurenceschopnosti a ekonomického přínosu odvětví cestovního ruchu v ČR, snížení nezaměstnanosti, rozvoj regionů, rozvoj malého a středního podnikání.

Hlavní strategické cíle Koncepce na období 2007 – 2013 jsou:

- Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu,
- rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu,
- marketing cestovního ruchu,
- rozvoj lidských zdrojů,
- vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Aktivity ve prospěch rozvoje cestovního ruchu jsou vytvářeny na celostátní úrovni (Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR), krajské (regionální operační programy) a místní úrovni (program rozvoje měst a obcí). (MMR ČR, 2013c)

2.3 Lázeňský cestovní ruch

V České republice má lázeňství dlouholetou tradici a propojení s kulturním a společenským životem. Díky velkému výskytu přírodních léčivých zdrojů jsou zde vhodné podmínky pro rozvoj lázeňského CR. Tuzemské lázně mají také vysokou kvalitu péče a léčebných metod.

Význam lázeňství

Účast na lázeňském CR se vyznačuje pobytem v lázních, ať za účelem regenerace, poznání nebo sociálních kontaktů. Doba pobytu hostů je delší v porovnání s ostatními odvětvími CR a také lázeňská sezóna je zpravidla delší a může být realizována celý rok. Souhrnným cílem lázeňství je prevence a léčba lidských chorob, regenerace sil a relaxace, které jsou spojeny s využíváním přírodních léčivých zdrojů, přírodního i kulturního prostředí.

(Drobná a Morávková, 2004, s. 113)

Formy lázeňského pobytu

Z hlediska úhrady lázeňských služeb můžeme rozlišit následující formy pobytu:

- **Komplexní lázeňská léčba** – plně hrazena z prostředků nemocenského pojištění,
 - **příspěvková lázeňská léčba** – nejsou splněny podmínky pro poskytnutí komplexní léčby,
 - **lázeňská léčba tzv. samoplátci** – plně hrazena osobou bez spoluúčasti pojišťovny.
- (Drobná a Morávková, 2004, s. 117-118)

Legislativní rámec v oblasti lázeňské péče

- **Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon)**

Za přírodní léčebné lázně lze stanovit soubor zdravotnických a jiných zařízení, která slouží k poskytování lázeňské péče, pokud se na tomto území nebo v jeho blízkosti nachází přírodní léčivý zdroj nebo toto území má klimatické podmínky příznivé k léčení. (zákon č. 164/2001 Sb., § 25, 2006) Za lázeňské místo lze považovat území či část obce, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně. Režim ochrany lázeňského místa stanoví statut lázeňského místa. (zákon č. 164/2001 Sb., § 28, 2006)

- **Vyhláška č. 267/2012 Sb., o stanovení Indikačního seznamu pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost**

Hlavním důvodem uvedení právě této vyhlášky je její dopad na současný úbytek klientů v lázeňských léčebných zařízeních, jehož návrh na zmírnění řeší projektová část této diplomové práce.

Od 1. října 2012 začala platit nová vyhláška č. 267/2012 Sb., čímž se výrazně zpřísní podmínky pro čerpání pojišťovnou hrazené lázeňské péče. Vyhláška omezuje délku pobytu v lázních pro dospělé pacienty ze čtyř na tři týdny. Předpis zkracuje u dospělých délku komplexního léčebného pobytu z 28 dní na 21 dní. Prodloužení komplexní lázeňské péče bude nově možné jen se souhlasem revizního lékaře příslušné zdravotní pojišťovny. Nová vyhláška také omezuje opakování komplexní lázeňské péče. U většiny diagnóz se doba, po které se bude moci lázeňský pobyt opakovat, prodlužuje s jednoho roku na dva roky. Vyhláška také omezuje lázeňskou péči pro obézní pacienty s cukrovkou, artrózou, vysokým krevním tlakem a po komplikovaných operacích žlučníku. (Herrmannová, 2013)

2.4 Institucionální rámec a programy podpory v oblasti cestovního ruchu a lázeňství

Hierarchie organizací působících v oblasti cestovního ruchu a lázeňství se člení na úroveň vládní a nevládní asociace a svazy, jejichž zřizovateli nejsou vládní organizace.

Vládní organizace

- **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**

Ministerstvo je ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky a rozvoje cestovního ruchu. Je metodickým a koordinačním orgánem pro subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Hlavním nástrojem pro činnost ministerstva je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013. Jedná se o střednědobý strategický dokument, jež vychází z rozvojových možností cestovního ruchu v ČR.

Ministerstvo se zapojuje do aktivit mezinárodních organizací v oblasti CR a prezentuje svoji činnost na konferencích a veletrzích cestovního ruchu. Realizuje taktéž projekty, které jsou financovány ze strukturálních fondů EU. (MMR ČR, 2013a)

- **CzechTourism**

Je příspěvková agentura MMR pro podporu cestovního ruchu. Jejím hlavním cílem je propagace ČR jako atraktivní turistické destinace na zahraničním i domácím trhu. Mezi významné partnery agentury při této propagaci tvoří domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty. Agentura podporuje příjezdový a domácí cestovní ruch a zaměřuje se na propagaci konkrétních oblastí cestovního ruchu, kterými jsou lázeňství, kongresová i golfová turistika. Hlavní aktivity jsou směřovány do českých regionů s cílem zvýšit jejich návštěvnost. (CzechTourism, 2013a)

- **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**

Ministerstvo práce a sociálních věcí vytvořilo v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost následující projekt, který je zaměřen na rozvoj lidských zdrojů MSP v cestovním ruchu.

Projekt - Rozvoj kvalifikační úrovně a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu

Projekt je spolufinancován ESF a státním rozpočtem ČR a je zaměřen na malé a střední podnikatele. Poskytuje podnikatelským subjektům bezplatné vzdělávání a vede k rozvoji kvalifikace zaměstnanců v oboru cestovního ruchu. Cílovými skupinami projektu jsou podnikatelské subjekty působící v ubytovacích a stravovacích zařízeních, cestovní agentury, turistická informační centra, sportovní zařízení, fitcentra, lázeňská zařízení, služby pro osobní a fyzickou pohodu. Výuka zaměstnanců probíhá formou prezenční i e-learningové. Důraz je kladen na propojení vzdělání s praxí, využívání moderních informačních technologií, inovací v oblasti cestovního ruchu a nové trendy, které zvýší jeho konkurenceschopnost. (CzechTourism, 2013c)

Asociace a svazy

- **Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR**

Jedná se o nezávislé, dobrovolné zájmové sdružení, které reprezentuje svazy, asociace obchodních aliancí, malých a středních firem obchodu, pohostinství, cestovního ruchu. Je zastáncem podnikatelských zájmů a nabízí řadu služeb podnikatelským subjektům. (Veber, Srpová a kolektiv, 2005, s. 27)

- **Svaz léčebných lázní ČR**

Svaz vznikl jako zájmové profesní sdružení léčebných lázní s cílem udržet a garantovat léčebnou úroveň těchto lázeňských společností. V současnosti sdružuje 44 členů, z toho 42

léčebných lázní. Všechny lázně sdružené ve Svazu léčebných lázní jsou akreditovanými léčebnými lázněmi a musí splňovat přísná kritéria pro léčbu, stravování i ubytování.

Posláním Svazu je kultivovat prostředí a vytvářet podmínky pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v České republice. Léčebné lázně využívají k léčbě místní přírodní léčivý zdroj (schválený ministerstvem zdravotnictví) a tím se odlišují od ostatních lázeňských zařízení. (Svaz léčebných lázní ČR, 2013)

- **Asociace organizací cestovního ruchu**

Je zájmové sdružení právnických osob. Cílem Asociace OCR je navrhovat a podílet se při tvorbě legislativních a hospodářských opatření ve vztahu k cestovnímu ruchu. Asociace tvoří významné komunikační spojení mezi centrálními institucemi a regiony. Zakládajícími členy jsou: Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava, Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, Vysočina Tourism a Destinační společnost Východní Čechy. (Asociace organizací cestovního ruchu, 2013)

- **Asociace českých cestovních kanceláří a agentur (AČCKA)**

Asociace je české profesní sdružení subjektů cestovního ruchu, které má v současné době 250 členů. Členem se mohou stát cestovní kanceláře a agentury, zabývající se příjezdovým i výjezdovým cestovním ruchem. Přidruženými členy AČCKA se mohou stát i zahraniční cestovní kanceláře, hotely, centrály cestovního ruchu, školy a komerční firmy nabízející služby cestovním kancelářím (např. pojišťovny). (AČCKA, 2013)

- **Asociace hotelu a restaurací ČR (AHR)**

Hlavním cílem AHR je podpora podnikatelů v oboru hotelnictví a gastronomie. Členy asociace jsou majitelé a provozovatelé ubytovacích a gastronomických zařízení z celé republiky, pro které tato organizace zajišťuje pravidelný servis a poradenství. Krajské sekce AHR ČR spolupracují se samosprávou na propagaci a rozvoji cestovního ruchu v krajích a marketingové podpoře svých členů. AHR ČR pomáhá svým členům lépe se orientovat na trhu, být připraven na nová legislativní opatření a možnost ovlivňovat dění v oboru. (AHR ČR, 2013)

2.5 Moderní nástroje na podporu cestovního ruchu v regionech

V návaznosti na integrační tendence v podnikání malých a středních podniků lze jako klíčový nástroj řízení cestovního ruchu i v oblasti lázeňství označit fungující partnerství soukromého, veřejnoprávního a neziskového sektoru s občany regionu. Základnou

cestovního ruchu je území, které disponuje základními podmínkami pro jeho rozvoj – přírodními, kulturními, infrastrukturou cestovního ruchu, systémem služeb pro cestovní ruch, různé sportovní a kulturní akce. Území vhodné pro cestovní ruch je označované jako turistický region či destinace. Na atraktivitu v cílovém místě se nabalují služby, jako je ubytování, stravování, doprava, průvodcovské služby, které společně vytvářejí produkt destinace. (Wokoun, Mates, 2006, s. 228)

Z pohledu managementu cestovního ruchu v ČR by struktura cestovního ruchu měla být založena na třístupňovém modelu organizace: Obec - turistická oblast - turistický region. Někteří odborníci jsou toho názoru, že v podmínkách ČR je vhodné řešit problematiku marketingu a řízení cestovního ruchu na úrovni krajů. Jednou ze slabých stránek rozvoje cestovního ruchu na regionální a lokální úrovni je nedostatečná existence a fungování jeho organizačních struktur. (Dušek, Pána a kolektiv, 2010, s. 115)

Destinační management a partnerství (síťování) v cestovním ruchu

Rozvinutý systém organizace cestovního ruchu (tzv. destinační management) a zažitá kultura spolupráce vedou k dlouhodobě pozitivním výsledkům v sektoru cestovního ruchu.

Destinační management – je soubor technik, nástrojů, a opatření používaných k regulaci cestovního ruchu v dané destinaci. Výsledkem takového procesu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty cestovního ruchu, společně sdílené logo, značka kvality, společný informační a rezervační systém, tvorba cenové politiky, provádění výzkumu a sběru statistických dat z oblasti cestovního ruchu, iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru cestovního ruchu i podpora profesních spolků, sdružení a organizací. Destinační management by navíc mohl sehrát výraznou roli při vytváření partnerských vazeb a síťování subjektů, zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu ve svých regionech. To by se mělo projevit pozitivně při rozvoji a posilování sektoru malého a středního podnikání. Zprostředkovaně by to mělo ovlivnit růst konkurenceschopnosti ČR jako významné středoevropské destinace cestovního ruchu. (Wokoun, Mates, 2006, s. 229)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

3.1 Charakteristika Zlínského kraje

Zlínský kraj vznikl k 1. lednu 2000 sloučením okresů Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Zlínský a Olomoucký kraj spolu tvoří tzv. region soudržnosti Střední Morava (NUTS II.). Kraj se nachází na východě republiky a je čtvrtým nejmenším krajem v rámci ČR (rozloha 3 963 km²). Obyvatelé žijí v 305 obcích (z toho 30 městech), ve kterých ke konci roku 2012 žilo přes 588 tisíc obyvatel. Hustota zalidnění 149 obyvatel/km² výrazně převyšuje republikový průměr. Podíl městského obyvatelstva činí 60 %, což je relativně nízký počet ve srovnání s ČR a ostatními kraji. Území má členitý charakter. V povodí řeky Moravy se táhne rovinatá úrodná oblast - Haná na Kroměřížsku a Slovácko na Uherskohradištsku. Z celkového půdního fondu kraje je 48,9 % zemědělské a 51,1 % nezemědělské půdy. Kraj je chudý na nerostné suroviny. Nachází se zde ložiska cihlářských hlín a šterkopísků, která mají celorepublikový význam. Dále se zde těží stavební kámen a pískovec. Zlínský kraj má poměrně velkou rozlohu chráněného krajinného území, Beskydy a Bílé Karpaty tvoří téměř 30 % jeho území. CHKO Bílé Karpaty patří mezi šest biosférických rezervací UNESCO v republice. (ČSÚ, 2013d)

Obyvatelstvo

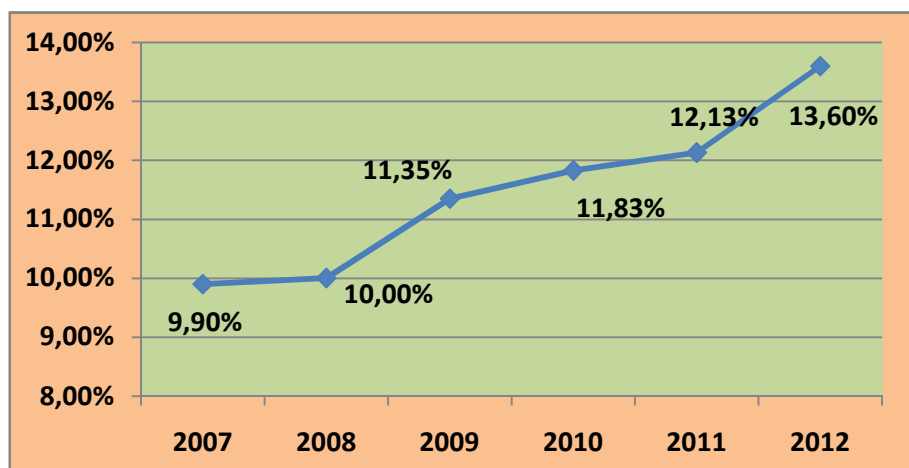
Pro Zlínský kraj je charakteristická dlouhodobá stabilita obyvatelstva. Lidé zachovávají tradiční hodnoty a mají silnou vazbu ke svému domovu. Kraj má relativně nízkou kriminalitu a vyskytuje se zde méně sociálně patologických jevů. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 68)

Tab. 4. Podíl obyvatel dle vzdělání z celkového počtu obyvatel věku 15 a více let

Vzdělání	Zlínský kraj	Česká republika
bez vzdělání	0,3 %	0,1 %
základní	17,6 %	15,2 %
střední bez maturity	36,3 %	34,7 %
střední s maturitou	32,2 %	33,9 %
vysokoškolské	13,6 %	16,1 %

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

Obyvatelé Zlínského kraje mají nižší vzdělanostní strukturu v porovnání s obyvateli celé ČR. Nejvíce obyvatel dosahuje středního vzdělání bez maturity a jejich počet převýšil statistiky ČR o 1,6 %. Vývoj vysokoškolsky vzdělaných obyvatel z celkového počtu obyvatel ve věku 15 a více let má mírně rostoucí tendenci. Nejvyššího nárůstu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel nastalo v letech 2008 – 2009 o 1,4 %. Během let 2007 – 2012 se počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel zvýšil o 3,7 %.

Obr. 4. Vývoj vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve Zlínském kraji.

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

Průmysl

Ekonomika Zlínského kraje je především založena na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Průmyslové podniky působí v oblastech gumárenského, zpracovatelského, plastikářského, kovodělného, elektrotechnického, strojírenského, chemického a potravinářského. Je zde vyšší zastoupení malého a středního podnikání v porovnání s ostatními regiony. Export kraje je negativně poznamenán okrajovou polohou v rámci republiky. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 85)

Tab. 5. Největší zaměstnavatelé v regionu

Zaměstnavatel	Město	Průmyslové odvětví
Barum Continental, s.r.o	Otrokovice	gumárenský
Hamé s.r.o	Uherské Hradiště	potravinářský
AVX Czech Republic, s.r.o	Uherské Hradiště	elektrotechnický
Fatra, a. s.	Napajedla	plastikářský
Česká zbrojovka, a. s.	Uherský Brod	strojírenský
MITAS, a. s., Praha	Zlín, Otrokovice	gumárenský

Zdroj: (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 86), vlastní zpracování

Průmyslové zóny ve Zlínském kraji

Ve Zlínském kraji se nachází 16 průmyslových zón, které jsou vhodné pro zahraniční investory. Mezi významné rozvojové plochy a průmyslové zóny ve Zlínském kraji patří:

Tab. 6. Nejvýznamnější průmyslové zóny ve Zlínském kraji

Průmyslová zóna	Okres	Rozloha	Průmysl
Holešov	Kroměříž	360,0 ha	různé
Vsetín - Bobrky	Vsetín	24,5 ha	průmyslová výroba
Rožnov pod Radhoštěm	Vsetín	20,0 ha	průmyslová výroba
Zlín - Cecilka	Zlín	22,1 ha	různé
Lešná	Zlín	53,9 ha	průmyslová výroba
Spytihněv	Zlín	83,7 ha	průmyslová výroba
Kunovice	Uherské Hradiště	66,0 ha	průmyslová výroba
Staré Město	Uherské Hradiště	31,0 ha	průmyslová výroba
Uherský Brod	Uherské Hradiště	30,0 ha	průmyslová výroba

Zdroj: (Katalog firem Zlínského kraje, 2013), vlastní zpracování

Průmyslová zóna Holešov

Strategická průmyslová zóna Holešov se řadí k největším realizovaným rozvojovým plochám v České republice. Její celková rozloha činí 360 hektarů, základní technická a dopravní infrastruktura byla dokončena na konci roku 2009. Pro investory jsou připraveny pozemky o rozloze od 0,5 do 100 hektarů. Průmyslová zóna je plně vybavena inženýrskými sítěmi včetně železniční vlečky v zóně. (CzechInvest, 2013)

Součástí zóny je **Technologický park Progress**, který se soustřeďuje na začínající podnikatele či subjekty s inovačním potenciálem, pro které by nákup pozemku a výstavba vlastních prostor byly výraznou bariérou při rozjezdu jejich podnikání.

Podnikatelský inkubátor - je určen výhradně pro začínající podnikatele, kteří většinou poptávají kancelářské prostory, případně laboratoře. Nájem je zvýhodněn a některé služby dotovány po dobu tří let. (Technologický park progress, 2013)

Investoři v zóně – I přes veškeré úsilí zůstává průmyslová zóna téměř prázdná. Své investiční záměry má zatím jen 7 investorů, kteří se řadí mezi MSP.

Doprava

Zlínským krajem prochází II. mezinárodní železniční koridor, který spojuje Polsko a Rakousko. Jedná se o plně elektrifikovanou trať, která umožňuje využití vysokorychlostních vlakových souprav. Délka železničních tratí ve Zlínském kraji činí 359

km a je druhá nejnižší v rámci ČR. Délka silnic a dálnic tvoří 2145 km. Zlínský kraj má taktéž nižší hustotu dálnic, silnic I. třídy a vysokorychlostních silnic ve srovnání s ostatními kraji. 17 km dálnic vede pouze jedním okresem Kroměříž a rychlostní silnice vedou pouze dvěma okresy (Zlín a Kroměříž). V okresech Uherské Hradiště a Vsetín není vybudována žádná dálnice či rychlostní silnice. (ČSÚ, 2013f) Celkově lze hodnotit železniční a silniční infrastrukturu za nedostačující a kraj by se měl zasadit o změnu této nepříznivé situace, která by napomohla ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu.

Tab. 7. Infrastruktura železniční a silniční dopravy ve Zlínském kraji v km

Rok	Železnice	Silnice celkem	Dálnice	Silnice I. třídy	Rychlostní silnice
2011	359	2145	17	359	16
2010	358	2140	13	358	16
2009	358	2122	8	342	3
2008	358	2121	7	339	3
2007	358	2116	-	341	3

Zdroj: (ČSÚ, 2013f), vlastní zpracování

3.2 Struktura ekonomických subjektů ve Zlínském kraji

Podniky ve Zlínském kraji tvoří 5,2 % z celkového počtu podniků v České republice. Největší zastoupení mají soukromí podnikatelé necelých 80 % a obchodní společnosti 15 %. V okrese Zlín je nejvyšší koncentrace podniků v rámci Zlínského kraje.

Tab. 8. Organizační struktura dle vybraných právních forem k 31. 12. 2011

Území	Celkem	%	Soukromí podnikatelé	Obchodní společnosti	Družstva	Státní podniky
ČR	1461201	100,0	1062849	280200	11608	194
ZLK	75598	5,2	59750	11408	238	8
Kroměříž	12573	0,9	9886	1771	52	-
Uherské Hradiště	18013	1,2	14396	2562	70	-
Vsetín	17722	1,2	14506	2116	37	3
Zlín	27290	1,9	20962	4959	79	5

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

Malé a střední podniky ve Zlínském kraji

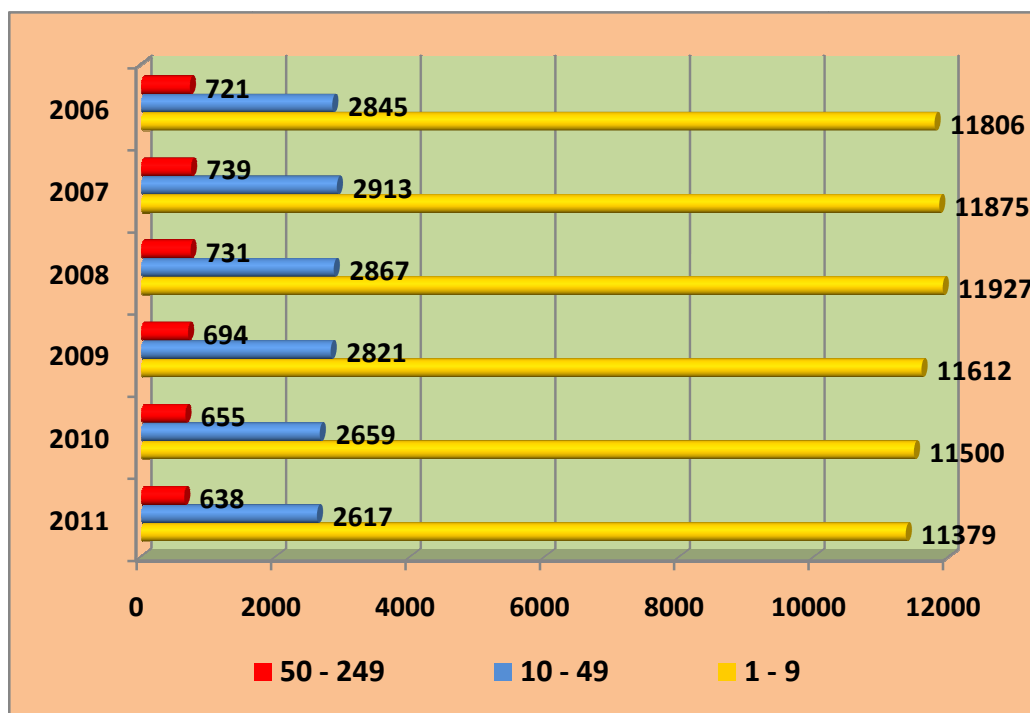
Nejvyšší koncentraci MSP ve Zlínském kraji je alokováno v okrese Zlín, který tvoří ekonomické centrum celého kraje. Na druhém místě se umístil okres Uherské Hradiště, který společně s okresem Vsetín mají přibližně stejný počet ekonomických subjektů. Na posledním místě se s určitým odstupem umístil okres Kroměříž, který je ekonomicky nejslabším okresem v rámci Zlínského kraje.

Tab. 9. Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců ve ZLK 2011

Území	Bez zaměstnanců	1 - 9	10 - 49	50 - 249
Zlínský kraj	46435	11379	2617	638
Kroměříž	7606	1954	417	108
Uherské Hradiště	11219	2691	568	142
Vsetín	10940	2603	641	138
Zlín	16670	4131	991	250

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

Vývoj ekonomických subjektů zaznamenává mírně klesající tendenci od roku 2006 a to ve všech kategoriích rozdělených dle počtu zaměstnanců. Drobné podniky (do devíti zaměstnanců) se největší mírou podílí na celkovém počtu MSP ve Zlínském kraji. Důležitým úkolem kraje je zvýšit počet MSP s počtem zaměstnanců 10 více, což by mělo pozitivní dopad na zaměstnanost ve Zlínském kraji.

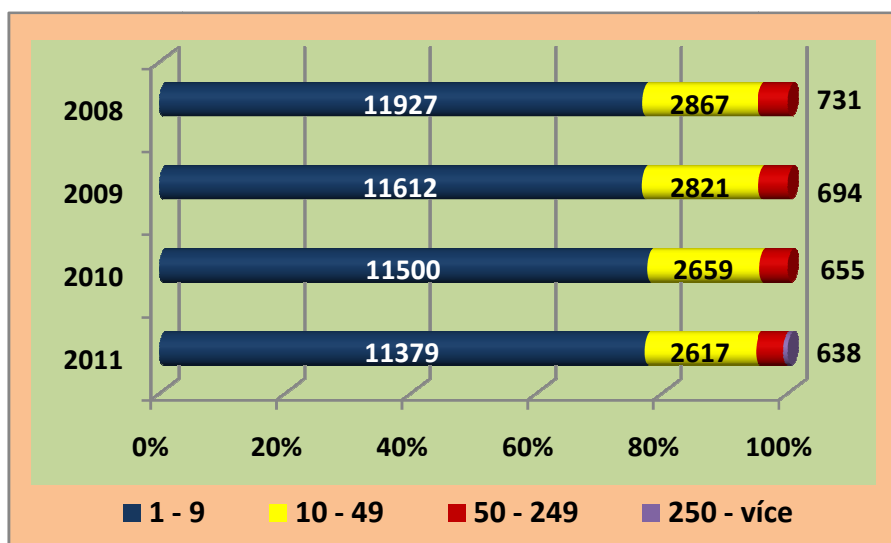

Obr. 5. Vývoj ekonomických subjektů ve Zlínském kraji dle počtu zaměstnanců.

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

Následující obrázek vyjadřuje strukturu ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců. Ekonomické subjekty do 50ti zaměstnanců tvoří 95 % všech ekonomických subjektů, což je relativně vysoký počet. Pouhé 1 % ekonomických subjektů má 250 a více zaměstnanců. Ve Zlínském kraji není firma, která by zaměstnávala více než 5000 zaměstnanců. Zlínský

kraj by měl proto vytvářet iniciativy a snažit se přilákat významného zaměstnavatele. Vhodným místem je strategická průmyslová zóna v Holešově.

Obr. 6. Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců ve Zlínském kraji k 31/12/2011. Zdroj: (ČSÚ, 2013d)

3.3 Podpora podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji

Zlínský kraj intenzivně podporuje rozvoj podnikatelského prostředí. Regionální inovační strategie a její akční plán napomáhají ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelské sféry a atraktivity regionu pro inovační podnikání. Výsledkem jsou:

- Technologické inovační centrum, s. r. o založené společně s Univerzitou Tomáše Bati,
- budování podnikatelských inkubátorů a vědecko-technických parků,
- inovační portál Zlínského kraje www.inovacnipodnikani.cz,
- regionální soutěž „Inovační firma Zlínského kraje“,
- vznik strategické průmyslové zóny na zelené louce Holešov - plocha 360 ha,
- revitalizace opuštěných výrobních, zemědělských a vojenských areálů tzv. „brownfields“. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 89)
- podprogram pro začínající včelaře - hlavním cílem podpory je zvýšit počet aktivně působících včelařů, zjednodušit situaci začínajícím včelařům, (Zlínský kraj, 2013a)
- inovační vouchery – jedná se o finanční nástroj pro podporu rozvoje spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a vědeckovýzkumnými institucemi. Spolupráce se

uskutečňuje nákupem služeb dodávaných VaV institucemi podnikatelskému subjektu, jež napomáhají zvyšovat jeho inovační potenciál. Vouchery jsou financovány s ROP Střední Morava a prostředků Zlínského kraje. (ROP Střední Morava, 2013)

Finanční nástroje na podporu podnikání ve Zlínském kraji

Následující tabulka znázorňuje přehled finančních nástrojů, které mohou malí a střední podnikatelé využít pro podporu svých podnikatelských záměrů.

Tab. 10. Přehled finančních nástrojů na podporu podnikání ve Zlínském kraji

	Podporované oblasti	Finanční nástroje
VZNIK FIREM	Podpora začínajícím podnikatelům	Start (OPPI), Mikroúvěr RPZ
	Využití nových finančních nástrojů	Záruka (OPPI)
ROZVOJ FIREM	Bankovní nástroje podpory MSP	Progress, Záruka (OPPI)
	Podpora nových výrobních, informačních a komunikačních technologií	Rozvoj, ICT v podnicích (OPPI), ICT a strategické služby ROP,
EFEKTIVNÍ ENERGIE	Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	Eko-energie (OPPI)
INOVACE	Zvyšování inovační výkonnosti podniků	Inovace (OPPI)
	Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj	Potenciál (OPPI), Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP), OP Nadnárodní spolupráce
VĚDA A VÝZKUM	Rozvoj vědy a výzkumu	7. rámcový program pro výzkum a vývoj, Eureka, Eurostars
PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ A INOVACE	Platformy spolupráce	Prosperita (OPPI)
	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	Školící střediska (OPPI)
	Infrastruktura pro podnikání	Nemovitosti (OPPI)
SLUŽBY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ	Podpora poradenských služeb	Poradenství (OPPI)
	Podpora marketingových služeb	Marketing (OPPI)
LIDSKÉ ZDROJE	Zaměstnanost, vzdělávání zaměstnanců	OP Lidské zdroje a zaměstnanost
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	Zlepšení kvality životního prostředí	ROP
ROZVOJ A OBNOVA REGIONU	Rozvoj infrastruktury	ROP

Zdroj: (TIC, 2013), vlastní zpracování

Regionální operační program Střední Morava (ROP SM)

ROP Střední Morava představuje stěžejní strategický programový dokument, vycházející ze sociálně-ekonomických rozvojových priorit regionu při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU v průběhu programového období 2007 – 2013. Dokument je zaměřen na řešení problémů např. rozvojové problémy v oblasti cestovního ruchu. Cílem ROP Střední Morava je zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky v regionu, trvalé zlepšování životní úrovně jeho obyvatelstva a zvyšování prosperity. ROP SM je určen pro region soudržnosti Střední Morava sestávající z Olomouckého a Zlínského kraje. Dokument obsahuje 4 prioritní osy **doprava, integrovaný rozvoj a obnova regionu**, ze které je mimo jiné podporována oblast podnikání, **cestovní ruch**, ze které je podporován integrovaný rozvoj cestovního ruchu, veřejná a podnikatelská infrastruktura a služby a propagace řízení a **technická pomoc**. (MMR ČR, 2013d)

Klastrové iniciativy ve Zlínském kraji

Nejvýznamnější klastrové společenství tvoří plastikářský klastr, který byl založen díky silnému postavení plastikářského průmyslu ve Zlínském kraji. Další klustry byly založeny v dřevařském a obuvnickém průmyslu. V budoucnu by mohli vzniknout v rámci leteckého průmyslu klastr letecký, klastr multimediální a strojírenský. (Inovační portál Zlínského kraje, 2013)

- Plastikářský klastr

Důvodem založení plastikářského klastru byla velmi silná pozice plastikářského průmyslu ve Zlínském kraji. Právě plastikářský segment tvoří téměř 50 % průmyslové výroby regionu. Dalším důvodem založení klastru byl nedostatek kvalifikované pracovní síly, chybějící vzdělávací, výzkumné a vývojové zázemí a také zajištění potřebné odběratelsko-dodavatelské sítě pro dané odvětví. Aktivity klastru směřují do 4 prioritních oblastí: vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů, výzkum a vývoj, společný nákup produktů a služeb, prezentace a propagace klastru. Klastr je zapojen do projektů rámcového programu EU (CLUSTERPLAST, CERADA) a Operačního programu Přeshraniční spolupráce SR-ČR 2007-2013 (AUTOPLAST).

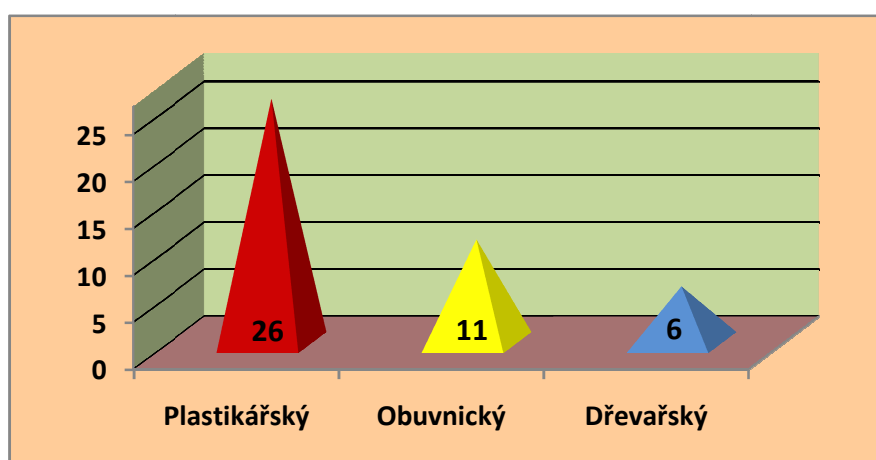
- Obuvnický klastr

Obuvnický klastr má 11 členů a byl založen jako občanské sdružení CZECH SHOES v roce 2006. Hlavním cílem je posílit pozici české obuvi a výrobců na trhu. Mezi hlavní

oblasti spolupráce se řadí: marketing a produkt, lidské zdroje, spolupráce s UTB a dalšími výzkumnými organizacemi a informace.

- **Dřevařský klastr**

Klastr tvoří 6 členů a jejich posláním je propojení celého řetězce firem podílejících se na zpracování dříví a výrobě nábytku. S využitím možností strategie rozvoje venkova a jiných inovačních programů se členové klastru snaží podpořit růst domácí spotřeby dřevěných komponentů, ekologicky šetrných a obnovitelných surovin. (Inovační portál Zlínského kraje, 2013)

Obr. 7. Počet členů jednotlivých klastrů ve Zlínském kraji.

Zdroj: (Inovační portál Zlínského kraje, 2013), vlastní zpracování

Regionální rozvojové agentury ve Zlínském kraji

- **Regionální rozvojová agentura Východní Moravy z.s.p.o. (RRA VM)**

Hlavními cíly RRA VM jsou podpora rozvoje kraje a jeho ekonomických subjektů, zvyšování prestiže a životních standardů kraje. Poskytuje podporu a poradenství pro podnikatelskou sféru, management průmyslových zón, podporuje vznik investičních příležitostí pro rozvoj podnikání. RRA VM plní funkci Regionálního informačního místa agentury (RIM CI) pro Zlínský kraj. Zaměřuje se na podporu investic pro podnikatelskou veřejnost a pomáhá odstraňovat bariéry jejich investičních a podnikatelských aktivit. (Malinovský, Ježek, 2004, s. 55-56)

- **Regionální rozvojová agentura Bílé Karpaty, o.p.s (RRA BK) – Zlínský a Jihomoravský kraj**

RRA BK působí v oblasti Uherskobrodská a pohraničí ČR a SR. Mezi hlavní činnosti patří:

Poradenství v oblasti cestovního ruchu, životního prostředí, tvorba rozvojových projektů, podpora přeshraniční spolupráce ČR – SROV. (Malinovský, Ježek, 2004, s. 50)

- **Regionální podpůrný zdroj**

Byl vytvořen Zlínským krajem k podpoře proexportních projektů malých a středních podniků, projektů obcí a projektů na podporu nových pracovních míst. Hlavním cílem je jsou podpora ekonomického rozvoje ve Zlínském kraji, formou usnadnění přístupu ke kapitálu začínajícím podnikatelům, mikro podnikům a inovačně podkapitalizovaným podnikům či podnikům čerpající podpory ze SF EU. Mezi podpory MSP se řadí dva programy:

Regionální úvěr RPZ - cílem programu je umožnit realizaci podnikatelských projektů MSP, formou zvýhodněných úvěrů, ve Zlínském kraji.

Mikroúvěr RPZ - cílem programu je podpora přístupu začínajících MSP k malým úvěrům potřebným pro zahájení podnikatelských aktivit a k překlenutí dočasných problémů při financování rozvoje podnikatelské činnosti. (Regionální podpůrný zdroj, 2013a)

Inovační infrastruktura Zlínského kraje (IIZK)

IIZK tvoří síť podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a center transferu technologií. Síť byla založena v souladu s Regionální inovační strategií Zlínského kraje pro období 2008 – 2013. Jejich hlavním cílem je podpora inovačního podnikání ve Zlínském kraji. Organizace si vzájemně předávají know-how, zkušenosti ze svého fungování, společně realizují aktivity a projekty na podporu inovací a inovačního podnikání. Nabízí také podpůrné služby začínajícím a inovativním podnikatelům, studentům a široké veřejnosti. (Regionální podpůrný zdroj, 2013b)

Mezi členy se řadí:

- **Technologické inovační centrum s.r.o. – (TIC)**

TIC je společnost, která podporuje podnikání a inovace ve Zlínském kraji. Svým zákazníkům nabízí podporu a poradenství v oblasti financování podnikání, pronájmu

prostor, transferu technologií a inovací. Organizuje soutěž Inovační firma Zlínského kraje. Partnerem je CzechInvest. (TIC, 2013)

- **Regionální centrum kooperace, a.s. – (RCK)**

Mezi hlavní cíle společnosti se řadí podpora MSP, podmínky pro realizaci podnikatelských aktivit v průmyslovém areálu Slavičín, zvýšení zaměstnanosti v regionu, usnadnění přístupu k dotacím ze strukturálních fondů EU, podpora rozvoje lidských zdrojů pro potřeby podnikatelů v regionu ve spolupráci s SŠ a VŠ. (RCK Slavičín, 2013)

- **Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s. – (AER)**

Agentura byla založena k účelu podpory podnikatelského prostředí v okolí Vsetínska. Hlavním projektem agentury je zřízení podnikatelského inkubátoru kombinovaný s centrem pro transfer technologií, jež slouží k poskytování služeb především MSP a nově vznikající společnosti. Hlavním cílem projektu je implementace podnikatelských aktivit s vysokou přidanou hodnotou právě v problematickém regionu Vsetínsko. (AERV, 2013)

- **Valašskokloboucké podnikatelské centrum, s.r.o.**

Podnikatelský inkubátor poskytuje zázemí a podporu především začínajícím a inovačním firmám pro rozvoj jejich činnosti a konkurenceschopnosti. Nabízí taktéž odbornou podporu formou školení v podnikatelských a manažerských dovednostech. (Valašskokloboucké podnikatelské centrum, 2013)

- **Podnikatelský inkubátor Kunovice - Panský dvůr, s.r.o., (PIK)**

PIK byl vybudován v roce 2011 jako úspěšná rekonstrukce brownfieldu v Kunovicích. Jeho snahou je nabídnout rovné příležitosti pro MSP, posílení jejich konkurenceschopnosti v začátcích jejich podnikání. (PIK, 2013)

- **Vědeckotechnický park a podnikatelský inkubátor TRIANGL**

Uherskému Hradišti se úspěšně podařilo využít tzv. brownfield bývalého sila a jeho modernizace ve vědeckotechnický a podnikatelský inkubátor. Stavba by měla být dokončena na podzim 2013. Partnery projektu jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, OPPI, EU – Evropský fond pro regionální rozvoj. Vědeckotechnický park Triangl bude poskytovat zvýhodněné služby podnikům a firmám. Mezi dotované služby se zařadí technické služby, poradenské služby, rekvalifikační programy, marketingové a různá jiná poradenství. (Triangl, 2013)

3.4 Indikátory ekonomické výkonnosti Zlínského kraje

Jednotlivé indikátory ekonomické výkonnosti vyjadřují ekonomickou sílu Zlínského kraje a lze jimi porovnat postavení kraje v rámci České republiky. Slouží také k odhalení slabých stránek, které kraj následně může eliminovat či vytvářet opatření k nápravě.

- Hrubý domácí produkt (HDP)

HDP je důležitým ukazatelem vývoje ekonomiky. Vyjadřuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů nebo jednotlivých odvětví v činnostech považovaných za produktivní (včetně služeb tržní i netržní povahy) a čistých daní na produkty. Z hlediska užití je HDP roven souhrnu konečné spotřeby (domácností, vlády a neziskových organizací sloužících domácnostem), tvorby hrubého kapitálu a salda zahraničního obchodu. (ČSÚ, 2013g)

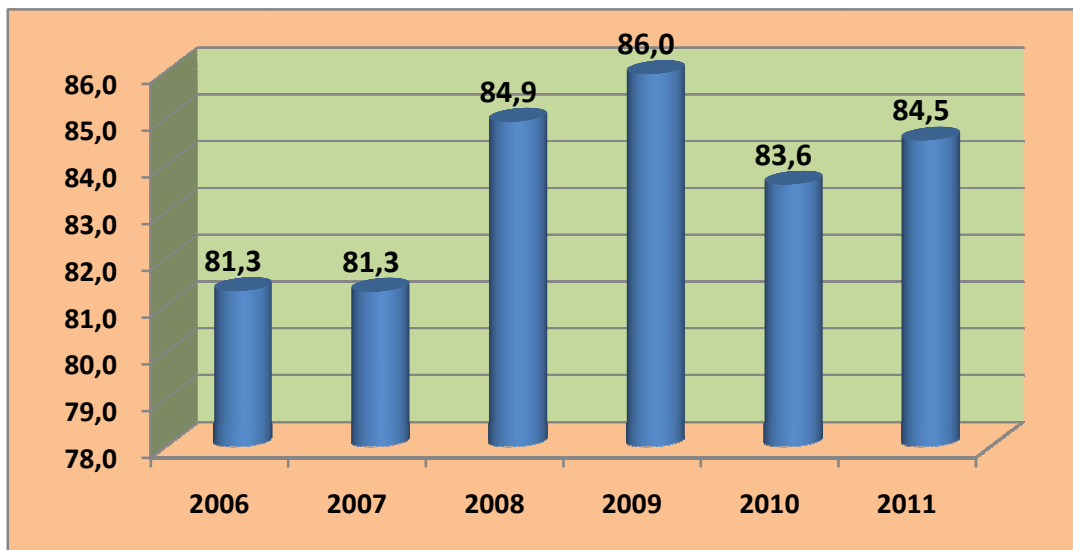
Hrubý domácí produkt Zlínského kraje byl nejvyšší v roce 2008. Pokles HDP v roce 2009 byl způsoben nástupem hospodářské krize a pokračoval také v následujícím roce 2010. V roce 2011 nastalo mírné zvýšení na úroveň roku 2009. Podíl kraje na tvorbě HDP v České republice je ve sledovaném období poměrně stálý, pohyboval se mezi 4,6 – 4,7 %, což je ovšem poměrně malá část.

Tab. 11. Vývoj HDP ve Zlínském kraji v letech 2007 - 2011

Území	2007	2008	2009	2010	2011
HDP mil. Kč	170 213	185 264	182 117	178 332	182 413
HDP na 1 obyvatele v Kč	288 497	313 429	307 993	302 023	309 386
Podíl kraje na HDP v ČR	4,7 %	4,6 %	4,6 %	4,6 %	4,7 %

Zdroj: (ČSÚ, 2013e), vlastní zpracování

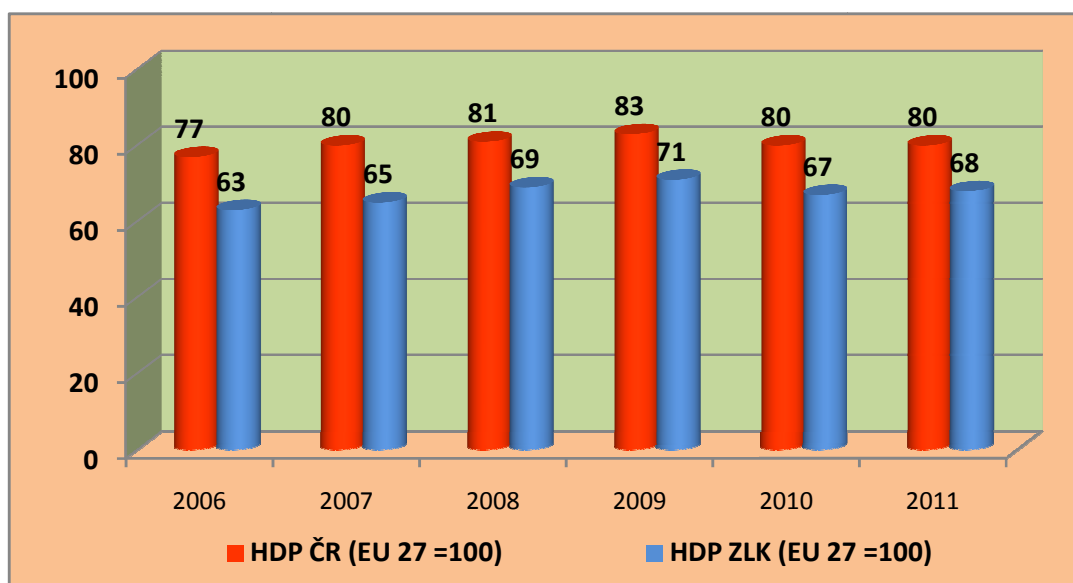
HDP Zlínského kraje přepočtený na jednoho obyvatele se v roce 2008 zvýšil o 3,6 % oproti předešlým rokům a mírně vzrostl i v roce 2009. Rok 2010 byl již poznamenán hospodářskou krizí, lze však konstatovat, že hospodářská krize nepřinesla výraznou změnu vývoje HDP.

Obr. 8. HDP Zlínského kraje na 1 obyvatele v % (ČR = 100).

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

V regionálním srovnání HDP ve standardech kupní síly ČR a Zlínského kraje v rámci EU 27 je zřejmé, že oba regiony patří spíše k těm chudším. Ve sledovaném období let 2006 – 2011 přichází k mírnému zlepšení, i přes přetrvávající hospodářskou krizi.

Obr. 9. Regionální srovnání HDP na 1 obyvatele v PPS v %.

Zdroj: (RIS, 2013a), vlastní zpracování

- Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice do Zlínského kraje tvořily, ve sledovaném období let 2006 – 2010, pouhé 2 % v porovnání s celkovými zahraničními investicemi v rámci České republiky. Příčinami nízkých zahraničních investic mohou být okrajová poloha kraje,

nedostatečná dálniční síť, nelukrativní pobídky zahraničním investorům, neúspěch kraje přilákat zahraniční investory do strategické průmyslové zóny Holešov. Nejvíce přímých zahraničních investic, s výrazným odstupem, proudilo do okresu Zlín. V okrese Zlín se nachází nejvíce zahraničních firem v rámci celého kraje. Na druhém místě se nachází okres Vsetín. Okresy Uherské Hradiště a Kroměříž jsou nejméně atraktivní pro zahraniční investory.

Tab. 12. Výše přímých zahraničních investic k 31.12 v mil. Kč

Území	2006	2007	2008	2009	2010
ČR	1666761	2032111	2189455	2311197	2409581
ZLK	29641	36843	38430	39538	48598
%	1,78	1,81	1,76	1,71	2,02
Kroměříž	807	956	989	958	984
Uherské Hradiště	1 954	1958	2845	6682	6686
Vsetín	4264	7207	9245	9042	10483
Zlín	22617	26721	25352	21193	28851

Zdroj: (RIS, 2013b), vlastní zpracování

Zahraniční investoři působí především v okolí Zlína a také Valašském Meziříčí. Tradičně největším zahraničním investorem kraje je firma Continental AG v Otrokovicích. Nejvíce zahraničních investorů přichází z Německa, které je celorepublikově největším zahraničním investorem.

Tab. 13. Významní zahraniční investoři ve Zlínském kraji

Firma	Město	Investor	Průmyslové odvětví
Continental AG	Otrokovice	Německo	gumárenský
RWE SHOTT Solar	Valašské Meziříčí	Německo	ostatní
CIE Automototive	Valašské Meziříčí	Španělsko	automobilový
AVX, Kyocera Group	Uherské Hradiště	Japonsko	elektrotechnický
Andreas Quellmalz	Zlín	Německo	automobilový
Tajmac ZPS	Zlín	Itálie	strojírenský

Zdroj: (Katalog firem Zlínského kraje, 2013), vlastní zpracování

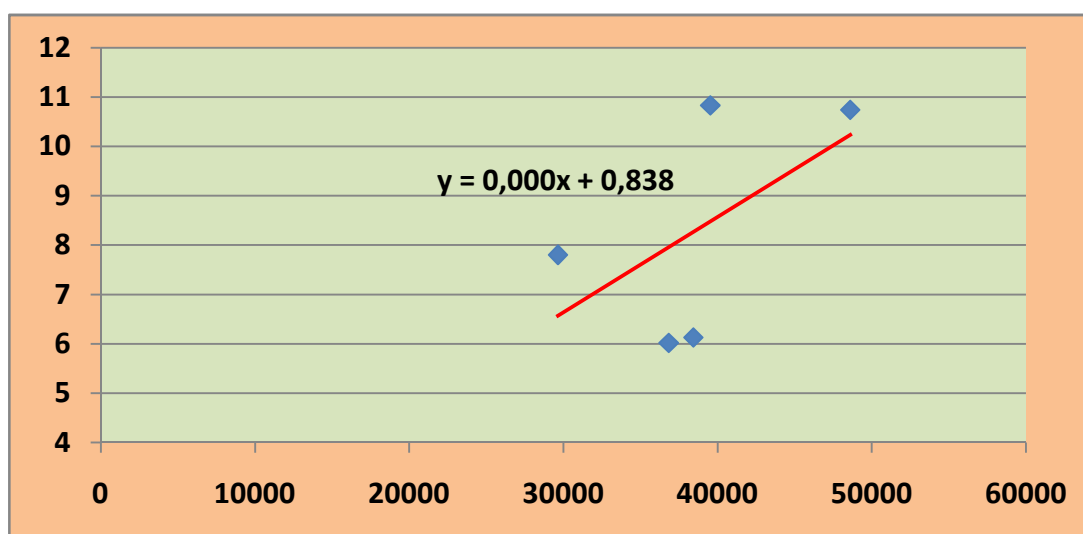
Regresní a korelační analýza závislosti

Cílem regresní a korelační analýzy je hledání, hodnocení a zkoumání závislosti mezi dvěma statistickými znaky. Jednostrannými závislostmi se zabývá **regresní analýza**. Tato analýza vyjadřuje vztah nezávisle proměnné v úloze příčin a vysvětlované (závisle) proměnné v roli následků. Vzájemnými (většinou lineárními) závislostmi se zabývá

korelační analýza, která klade důraz na intenzitu (sílu) vzájemného vztahu než na zkoumání veličin ve směru příčina - následek. (Hindls, Hronová a Seger, 2002, s. 171)

- **Regresní analýza výše přímých zahraničních investic a míry nezaměstnanosti**

Následující graf analyzuje vztah přímých zahraničních investic a míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji v letech 2006 – 2010. I přes zvyšující se zahraniční investice roste nezaměstnanost, tj. že přímé zahraniční investice nepřinesly snížení nezaměstnanosti. Za příčiny daného stavu lze označit hospodářskou krizi, která v letech 2009 a 2010 postihla celkovou ekonomickou výkonnost ve Zlínském kraji.

Obr. 10. Výše přímých zahraničních investic (mil. Kč) a míra nezaměstnanosti (%) ve Zlínském kraji v letech 2006 – 2010. Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

- **Čistý disponibilní důchod domácností, hrubý fixní kapitál**

Čistý disponibilní důchod domácností lze hodnotit jako významný ukazatel životní úrovně, ten dosahuje ve Zlínském kraji relativně vysoké úrovně. Stále se však pohybuje pod celorepublikovou úrovní. Tvorba hrubého fixního kapitálu má kolísavou tendenci a kraj lze hodnotit jako investičně podrozvinutý 63 % celostátního průměru.

Tab. 14. ZLK - makroekonomické ukazatele na 1 obyvatele (ČR = 100 %)

Makroekonomický ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tvorba hrubého fixního kapitálu	68,6	61,1	59,6	56,6	62,9	-
Čistý disponibilní důchod domácností	96,9	96,6	95,3	93,7	92,2	93,5

Zdroj: (ČSÚ, 2013i), vlastní zpracování

- Podíl Zlínského kraje na celkovém exportu ČR

Vývoz zboží ze Zlínského kraje do zahraničí v letech 2006 – 2010 vyjádřený v mld. Kč má poměrně kolísavou tendenci. Výrazný nárůst byl zaznamenán v roce 2007, kdy se vývoz zboží více než zdvojnásobil oproti roku 2006. Vývoz zboží do zahraničí v porovnání s ČR je celkem stabilní a pohybuje se pod 5% s mírným poklesem po nástupu hospodářské krize v letech 2009 – 2010.

Tab. 15. Srovnání vývozu zboží do zahraničí z ČR a ZLK

	Vývoz zboží do zahraničí v mld. Kč					Vývoz zboží do zahraničí v %				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
ČR	2145	2479	2474	2139	2516	100	100	100	100	100
ZLK	103	212	118	98	115	4,8	4,9	4,8	4,6	4,6

Zdroj: (ČSÚ, 2013a), vlastní zpracování

Téměř 20 % průmyslových podniků a 13 % podniků zabývajících se tržními službami Zlínského kraje je pod kontrolou zahraničních investorů. V porovnání s ČR se jedná o výrazně nižší hodnoty. Vývoz Zlínského kraje nejvíce směřuje na německé a slovenské trhy, v porovnání s ČR se jedná o vyšší hodnoty.

Tab. 16. Podíl podniků pod zahraniční kontrolou a složení vývozu v roce 2010

	Podíl podniků pod zahraniční kontrolou %		Složení vývozu dle zemí %		
	Průmysl	Tržní služby	EU 27	Německo	Slovensko
ČR	28,9	25,2	83,8	31,9	8,8
ZLK	19,4	12,9	81,9	36,5	10,2

Zdroj: (ČSÚ, 2013a), vlastní zpracování

- Výdaje na vědu a výzkum

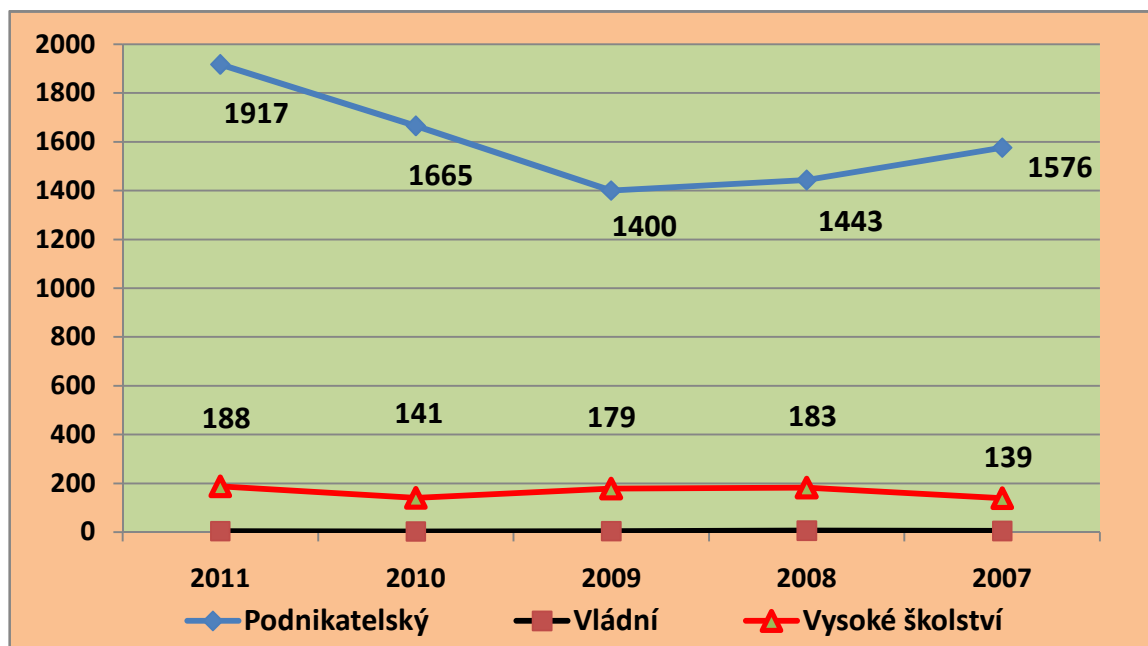
Výdaje na vědu a výzkum ve Zlínském kraji mají rostoucí tendenci. Stejný trend lze taktéž sledovat z hodnot pro celou Českou republiku. Ve srovnání s výdaji Zlínského kraje a ČR však mají klesající tendenci, která se pohybuje v těsné blízkosti hodnoty 3%.

Tab. 17. Srovnání výdajů na vědu a výzkum v mil. Kč

Území	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Zlínský kraj	1646	1721	1633	1583	1809	2109
ČR celkem	49900	54284	54108	55350	59033	70695
Podíl ZLK na celkových výdajích v %	3,30	3,17	3,02	2,86	3,06	2,98

Zdroj: (ČSÚ, 2013j), vlastní zpracování

Následující tabulka analyzuje výdaje na výzkum a vývoj podle sektoru provádění. Jednoznačně nejvíce výdajů směřuje do podnikatelského sektoru celkem 90 % z celkových výdajů na výzkum a vývoj. Výdaje do podnikatelského sektoru výrazně rostou již od roku 2009. Výdaje do sektoru vysokého školství se pohybují okolo 10 %. Výdaje na vědu a výzkum ve vládním sektoru tvoří necelých 0,5 % z celkových výdajů.

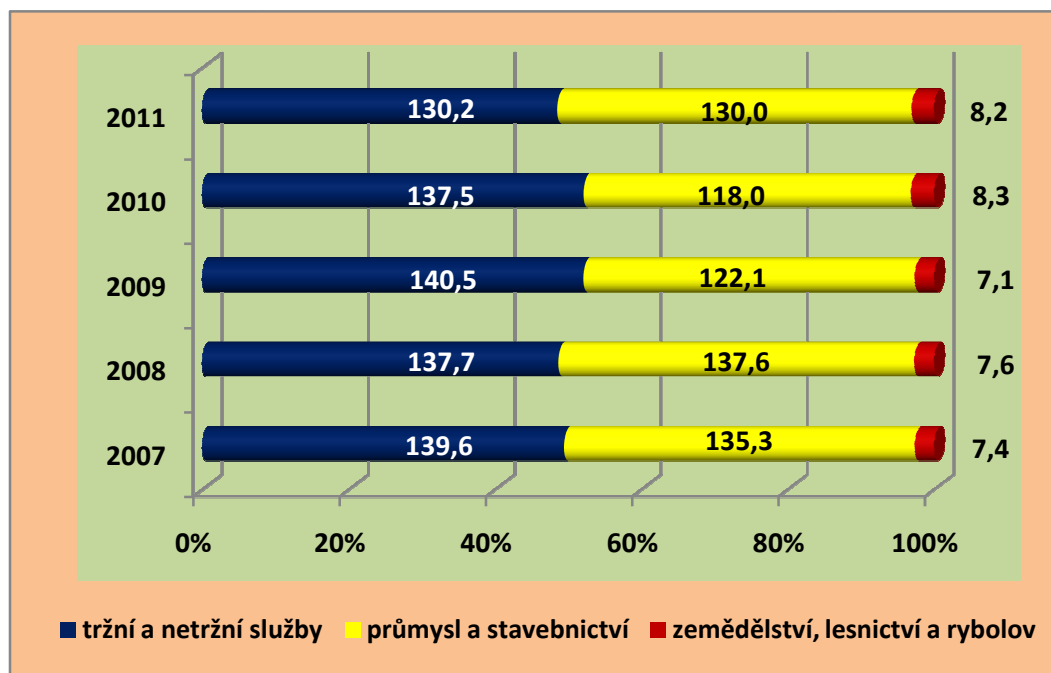
Obr. 11. Výdaje na výzkum a vývoj podle sektoru provádění v mil. Kč.

Zdroj: (ČSÚ, 2013j), vlastní zpracování

- Struktura zaměstnanosti podle sektorů

Počet pracujících osob v zemědělství tvoří 3 % z celkového počtu pracujících a mírně se zvyšuje. Překvapivým zjištěním analýzy je skutečnost, že počet pracujících v tržních a netržních službách, s nástupem hospodářské krize, má klesající tendenci a tvoří pouhých 48 % z celkového počtu pracujících. Také průmysl a stavebnictví vykazovalo propad zaměstnanosti osob v roce 2009 a 2010, jež byl zapříčiněn hospodářskou krizí. Rok 2011 se však nesl ve znamení oživení zaměstnanosti v těchto odvětvích.

Zlínský kraj by měl usilovat o zvýšení zaměstnanosti ve službách, aby tím snížil rizika spojená s možným úpadkem zpracovatelského průmyslu, jež má významné postavení v kraji. Právě zahraniční investoři by mohli přemístit své firmy do jiných zemí, což by mělo velmi negativní dopad na zaměstnanost a celou ekonomickou situaci v kraji.

Obr. 12. Struktura zaměstnanosti podle sektorů ve Zlínském kraji v tis. osob 2011.

Zdroj: (ČSÚ, 2013k), vlastní zpracování

Z následující tabulky vyplývá, že zaměstnanost osob ve Zlínském kraji v sektoru služeb je nižší oproti ČR o 4 % a výrazně nižší ve srovnání s EU 27 o 14,5 %. ČR má tradičně silné postavení zaměstnanosti v průmyslu, a proto hodnoty za Zlínský kraj a ČR výrazně převyšují statistiky EU 27. Zaměstnanost v sektoru zemědělství ve Zlínském kraji má vyšší hodnoty ve srovnání s ČR, avšak podíl zaměstnanosti v zemědělství EU 27 je o 1,5 % vyšší.

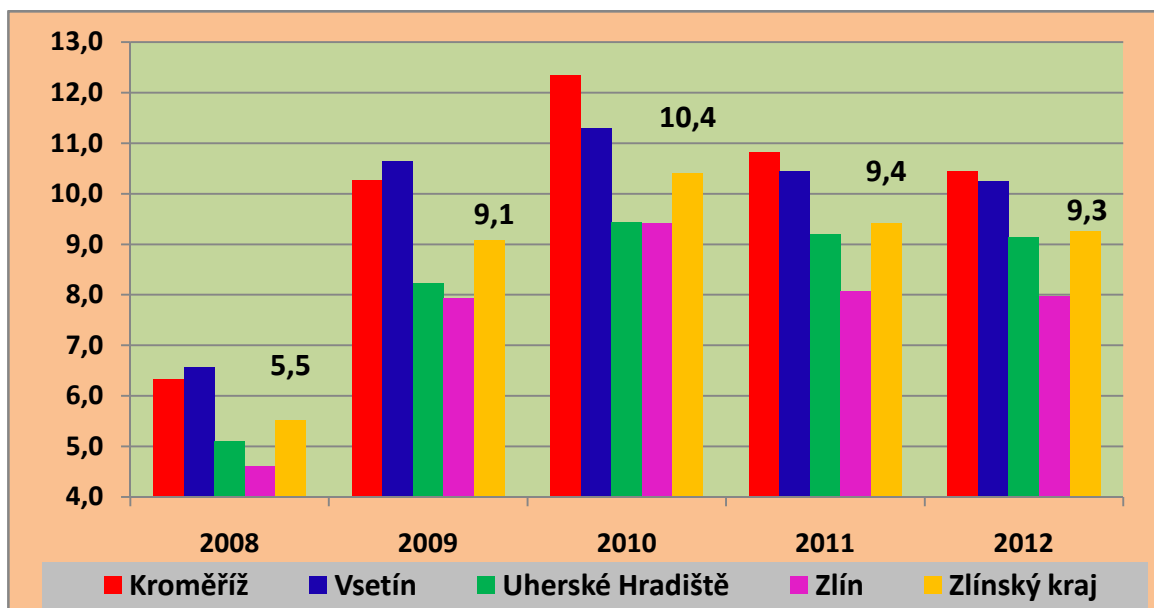
Tab. 18. Srovnání struktury zaměstnanosti podle sektorů % v roce 2010

Území	Zemědělství	Průmysl	Služby
EU 27	4,7	28,7	66,6
Česká republika	2,6	41,3	56,1
Zlínský kraj	3,2	44,7	52,1

Zdroj: (ČSÚ, 2013c), vlastní zpracování

- Vývoj průměrné nezaměstnanosti

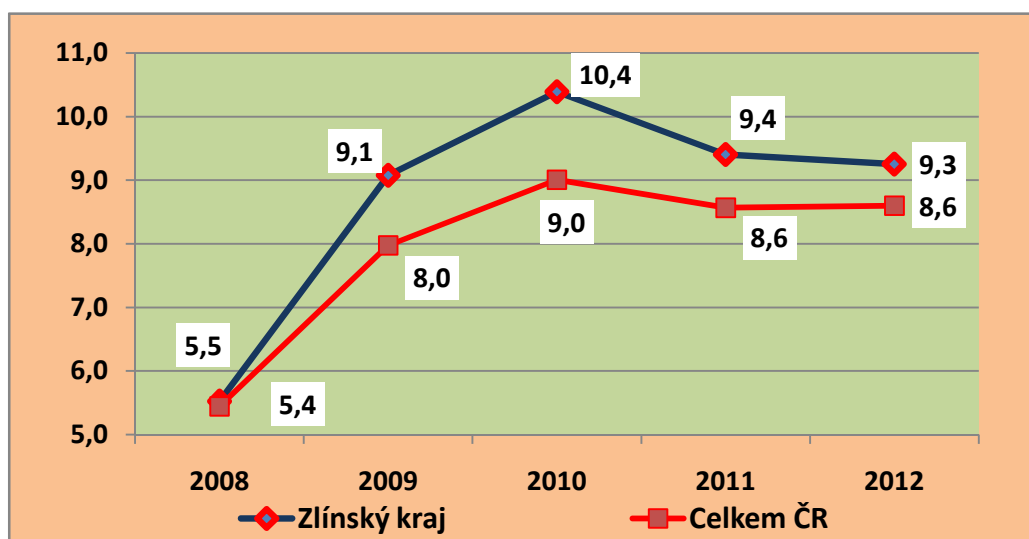
Z následující tabulky je zřejmé, že výrazný nárůst nezaměstnanosti Zlínského kraje byl způsoben dopadem hospodářské krize v roce 2009. Nezaměstnanost se zvýšila o 4% body téměř ve většině okresů a její nárůst pokračoval i v roce 2010. Nejvíce postiženými okresy byly Kroměříž a Vsetín. Nejnižší míra nezaměstnanosti je dlouhodobě zaznamenána v okrese Zlín a Uherské Hradiště.

Obr. 13. Vývoj průměrné nezaměstnanosti v okresech ZLK v letech 2008 – 2012.

Zdroj: (MPSV, 2013), vlastní zpracování

Průměrná nezaměstnanost Zlínského kraje se pohybuje mírně nad průměrem nezaměstnanosti ČR, ikdyž v roce 2008 dosahovaly statistiky téměř totožných hodnot. Nejvyšší míru nezaměstnanosti dosahoval Zlínský kraj v roce 2010, kdy se nezaměstnanost dostala nad 10 %.

Obr. 14. Srovnání průměrné nezaměstnanosti ČR a ZLK.

Zdroj: (MPSV, 2013), vlastní zpracování

Shrnutí

Podíl kraje na tvorbě HDP v České republice tvoří 4,7 %. Nástup hospodářské krize od roku 2008 nepřinesl výraznou změnu HDP, z čehož lze usuzovat, že kraj nebyl krizí výrazně zasažen. V regionálním srovnání HDP ve standardech kupní síly Zlínského kraje v rámci EU 27 je zřejmé, že region se řadí spíše k těm chudším. Čistý disponibilní důchod domácností však dosahuje relativně vysoké úrovně, pohybuje se mírně pod celorepublikovou úrovní. Tvorba hrubého fixního kapitálu má kolísavou tendenci a kraj lze hodnotit jako investičně podrozvinutý 63 % celostátního průměru. Z celkových přímých zahraničních investic ČR proudilo do Zlínského kraje pouhé 2 %, což je velmi nízká hodnota. Vývoz zboží ze Zlínského kraje do zahraničí v porovnání s ČR se pohybuje pod 5%. Téměř 20 % průmyslových podniků a 13 % podniků zabývajících se tržními službami ve Zlínském kraji je pod kontrolou zahraničních investorů. V porovnání s ČR se jedná o výrazně nižší hodnoty. Vývoz Zlínského kraje nejvíce směřuje na německé trhy, neboť Německo je největším zahraničním investorem v rámci kraje. Dalším důležitým exportním trhem je Slovensko, které je dlouhodobým obchodním partnerem ČR a sousedního Zlínského kraje. Výdaje na vědu a výzkum ve Zlínském kraji mají rostoucí tendenci, avšak kraj se podílí pouhými 3% na celkových výdajích na vědu a výzkum v rámci celé ČR. Jednoznačně nejvíce výdajů směřuje do podnikatelského sektoru celkem 90 % z celkových výdajů na výzkum a vývoj a jejich hodnota se od roku 2009 zvyšuje. Nejvíce obyvatel Zlínského kraje je zaměstnáno v sektoru tržních a netržních služeb, ovšem ve srovnání s ČR a EU 27 je podíl zaměstnanosti nižší. Naopak více obyvatel je zaměstnáno v průmyslových odvětvích. V zemědělství je zaměstnáno 3 % obyvatel, což mírně převyšuje celorepublikové statistiky. Zlínský kraj byl výrazně poznamenán nástupem hospodářské krize v oblasti nezaměstnanosti, která se zvýšila v roce 2009 o 4% body. Nejvyšší míra nezaměstnanosti je registrovaná v okresech Kroměříž a Vsetín. Míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji se pohybuje přibližně 1% nad celorepublikovým průměrem. Regresní analýzou vztahu přímých zahraničních investic na míru nezaměstnanosti bylo zjištěno, že i přes zvyšující se zahraniční investice míra nezaměstnanosti rostla. Přímé zahraniční investice tedy neměly vliv na snížení míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji.

3.5 SWOT analýza podnikového prostředí ve Zlínském kraji

SWOT analýza je důležitou součástí procesu strategického plánování. SWOT analýza, což je zkratka z anglických slov Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba). Podstatou této metody je odhalení a současně vzájemné porovnání vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možností a hrozeb, které na něj působí zvenčí. Smysl SWOT analýzy přitom samozřejmě spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování (nebo alespoň omezování) stránek slabých, čímž se zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností a naopak se omezuje dopad takto pojmenovaných hrozeb. Její hlavní úkol je analyzovat současnou a očekávanou budoucí situaci, určit směr rozvoje a najít prostředky pro dosažení stanoveného cíle. Další částí této metody je kombinace interních a externích faktorů s cílem nalezení „optimální“ strategie budoucího rozvoje. (Kolektiv autorů, 2004, s. 179)

Hlavním úkolem SWOT analýzy je vyhodnotit celkovou ekonomickou situaci ve Zlínském kraji se zaměřením na malé a střední podniky, obyvatelstvo a dopravu. Analýza vychází ze získaných dat, která byla zjištěna na základě zkoumání jednotlivých oblastí především na webových stránkách ČSÚ.

SILNÉ STRÁNKY (S)

- Velký počet malých a středních podniků,
- rostoucí počet průmyslových zón a parků,
- existence strategické průmyslové zóny Holešov,
- rostoucí počet podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií,
- rychlá přizpůsobivost MSP vývoji na trhu,
- dobrá znalost místních trhů,
- úspěšná revitalizace bývalých vojenských areálů a jiných tzv. brownfields,
- mezinárodní železniční koridor a existence letiště v Kunovicích,
- relativně vysoká míra životní úrovně vyplývající z ukazatele čistého disponibilního důchodu,
- silné postavení plastikářského a gumárenského průmyslu,
- vysoký podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj směřujících do podnikatelského sektoru,
- příhraniční spolupráce s regiony na Slovensku,

- zvyšující se počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel,
- existence UTB jako vzdělávacího a inovačního centra regionu,
- relativně levná a konkurenceschopná pracovní síla,
- MSP zaplňují místa na trhu, která nejsou dostatečně ekonomicky zajímavá pro velké podniky,
- nízká kriminalita.

SLABÉ STRÁNKY (W)

- Okrajová poloha v rámci České republiky,
- nedostatečná síť dálnic a rychlostních silnic,
- velmi malé využití strategické průmyslové zóny Holešov,
- nízká kapitálová vybavenost MSP,
- velký podíl drobných podniků s 1 – 9 zaměstnanci z celkového počtu MSP,
- nízký podíl tvorby regionálního HDP na celkovém HDP v ČR,
- absence velkého zaměstnavatele nad 5 tisíc zaměstnanců,
- nedostatečná informovanost MSP o možnostech čerpání různých dotačních a finančních podpor pro rozvoj jejich podnikání,
- zastaralé a nevyhovující technické vybavení malých a středních podniků,
- problematika korupce a její negativní dopady na rozvoj podnikání a rovné příležitosti podnikatelů,
- nedostačující dopravní propojení měst tvořící síť ekonomického rozvoje,
- vysoká nezaměstnanost některých oblastí způsobuje značnou migraci obyvatel,
- neschopnost malých a středních podniků konkurovat velkým obchodním řetězcům,
- přetrvávající strukturální nezaměstnanost,
- nedostatečná motivace k rozvoji lidských zdrojů,
- nedostatečné znalosti malých a středních podnikatelů v oblasti marketingu, řízení a managementu,
- nedostatečná nabídka pracovní síly v některých oborech (řemeslných, technických),
- relativně nízká spolupráce velkých podniků s malými a středními podnikateli,
- vysoké ceny pozemků a nemovitostí ve městech,
- nedostatečná tvorba nových pracovních míst,

PŘÍLEŽITOSTI (O)

- Příliv zahraničních investic způsobený rozvojem průmyslových zón obzvláště

průmyslové zóny Holešov,

- rozšíření trhu pro export výrobků a služeb MSP do zahraničí,
- zapojení malých a středních podniků do mezinárodních projektů a sítí v zahraničí,
- snížení byrokracie povede k usnadnění a motivaci pro vznik nových MSP,
- získání nových finančních dotací z EU, státních fondů a programů pro rozvoj podnikání,
- rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů z fondů EU pro uspokojení poptávky určitých profesí na trhu práce,
- zvýšení podpory a aktivit pro rozvoj malých a středních podnikatelů v okrajových částech kraje, které se potýkají s vysokou nezaměstnaností,
- výstavba dálnic, rychlostních silnic povede k rozvoji podnikání,
- hledání nových exportních trhů pro zboží a služby mimo EU povede ke zvýšení celkového exportu regionu.

OHROŽENÍ (T)

- Další zvyšování daní a další úsporná opatření vlády povedou k utlumení vzniku nových MSP a stávající MSP se budou potýkat s existenčními problémy,
- zvyšování ekonomické zaostalosti kraje ve srovnání s ostatními regiony v rámci České republiky,
- snížení přímých zahraničních investic a odchod nadnárodních společností,
- snížení finanční podpory do vědy a výzkumu,
- odliv kvalifikované a vzdělané pracovní síly do regionů s vyšším platovým ohodnocením,
- nedostatek finančních prostředků ohrozí výstavbu klíčové dopravní infrastruktury v kraji,
- neschopnost MSP konkurovat zahraničním producentům povede k jejich úbytku.

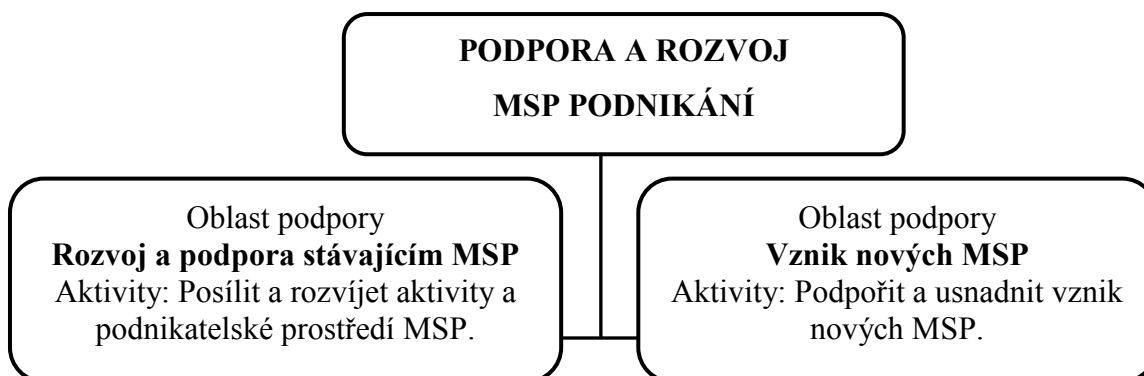
4 STRATEGICKÉ CÍLE PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Na základě analýzy podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji, jednotlivých indikátorů ekonomické výkonnosti a SWOT analýzy byly zpracovány dva strategické cíle na podporu rozvoje Zlínského kraje jako celku a podporu rozvoje malého a středního podnikání.

Strategický cíl: PODPORA A ROZVOJ MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Malí a střední podnikatelé zaujímají významné postavení ve struktuře podnikatelského prostředí, a tím se výrazně podílí na zaměstnanosti ve Zlínském kraji. Většinu z nich však tvoří drobné podniky s počtem zaměstnanců méně než 10. Rozvoj stávajících MSP a zvýšení počtu jejich zaměstnanců je jednou z možností, jak snížit nezaměstnanost kraje. Oblast podpory je taktéž zaměřena na venkovské oblasti s cílem obnovit tradiční řemesla, zemědělství a snížit depopulaci místních obyvatel.

Usnadnění financování investičních projektů, vyšší zapojení MSP ve vědě a výzkumu je jednou z cest, jak zvýšit konkurenceschopnost jejich produktů. Důležitým prvkem je taktéž vzájemná spolupráce, vytváření podnikatelských sítí a klastrů. Vznikající podnikatelské inkubátory, vědeckotechnické parky, poradenská centra napomáhají začínajícím MSP. Rozvoj MSP taktéž podporuje EU ze strukturálních fondů, jež jsou zaměřeny na ekonomicky slabé regiony.

Oblast podpory – Rozvoj a podpora stávajícím podnikatelům

- Rozvoj podnikatelské infrastruktury,
- revitalizace tzv. brownfield v městských i venkovských oblastech pro podnikatelské záměry,
- zvyšování informovanosti MSP o možnostech rozvoje a případném financování jejich podnikatelských záměrů,

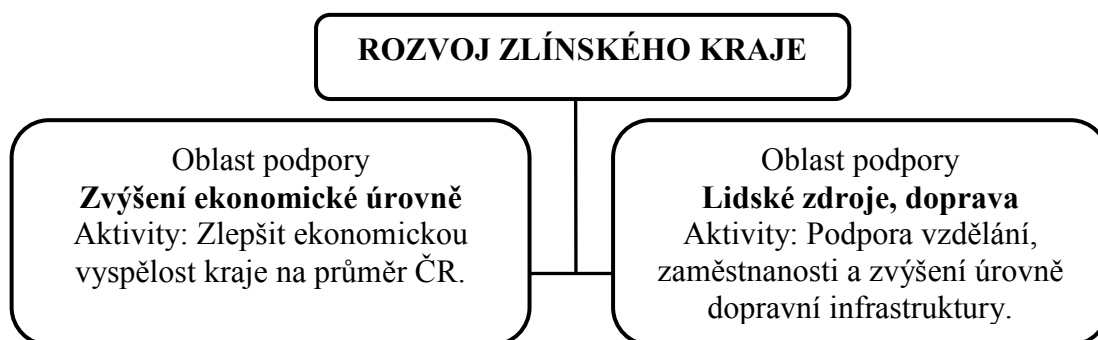
- zvýšit export malých a středních podniků na zahraničních trzích,
- podpora výroby a služeb MSP s vysokou přidanou hodnotou,
- zvýšit investice v oblasti vědy, výzkumu a inovací u MSP,
- zvýšit spolupráci malých a středních podnikatelů s institucemi vývoje a výzkumu – formou tzv. inovačních voucherů,
- podpora stávajících a nových klastrových a síťových seskupení,
- rozvoj vědeckotechnických parků a podnikatelských inkubátorů,
- podpora marketingu a propagace MSP na místních a zahraničních veletrzích,
- podpora MSP v oblasti zemědělské výroby se zaměřením na biopotraviny a ekologické zemědělství.

Oblast podpory – Vznik nových malých a středních podniků

- zjednodušit přístup k finančním prostředkům – zvýhodněné úvěry pro začínající MSP,
- snižování administrativní a byrokratické zátěže pro MSP,
- rozvoj poradenských služeb pro začínající podnikatele – s cílem zvýšit jejich informovanost,
- zvýšit motivaci obyvatel pro podnikatelskou činnost a aktivity,
- zaměření podpory na rozvoj řemesel a služeb na venkově,
- efektivní využití finančních zdrojů z EU v příhraničních oblastech.

Strategický cíl: ROZVOJ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Zlínský kraj lze zařadit mezi méně vyspělé regiony a většina ekonomických ukazatelů se pohybuje výrazně pod průměrem hodnot České republiky. Zpracovatelský průmysl zaujímá významné postavení a zaměstnává velké množství pracovní síly, neboť Zlínský kraj si nadále udržuje poměrně silnou průmyslovou základnu. Naopak podíl zaměstnanosti v tržních a netržních službách se pohybuje pod průměrem ČR. Zlínský kraj by měl usilovat o zvýšení zaměstnanosti ve službách a výrobou s vysokou přidanou hodnotou, protože lze v budoucnu očekávat silnější konkurenční tlak ve zpracovatelském průmyslu z východní Evropy a Asie. Potenciál kraje tvoří strategická průmyslová zóna Holešov, která ovšem čeká na zaplnění podnikatelskými subjekty. Důležitým rozvojovým cílem je výstavba dálnic, rychlostní silnic, podpora hromadné dopravy a integrovaných dopravních systémů. Kladně lze hodnotit rozvoj cyklistické infrastruktury a potenciál rozvoje letecké dopravy.

Oblast podpory – Zvýšení ekonomické úrovně

- Využití strategické průmyslové zóny Holešov českými i zahraničními investory,
- úsilí kraje přilákat strategicky významnou firmu s počtem zaměstnanců více než 5 tisíc,
- zvýšení počtu ekonomických subjektů v oblasti služeb a výrobou s vyšší přidanou hodnotou,
- zvýšení počtu přímých zahraničních investic a tvorby hrubého fixního kapitálu,
- zvýšení výdajů a aktivit na vědu a výzkum,
- růst regionálního hrubého domácího produktu kraje,
- zvýšení mezd, které se řadí mezi nejnižší v rámci ČR,
- hledání nových exportních trhů pro zboží a služby v EU a jiných zahraničních trzích s cílem zvýšit export.

Oblast podpory – Lidské zdroje, doprava

- Posílení zaměstnanosti v oblasti služeb na úkor zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu,
- rekvalifikace pracovníků na profese, které jsou žádány na trhu práce,
- tvorba nových pracovních míst,
- snížení fluktuace pracovní síly do jiných regionů,
- zvýšení vzdělanostní struktury obyvatel a rozvoj vysokoškolského vzdělání,
- rozvoj letišť v Kunovicích a Bochoři pro mezinárodní dopravu,
- rozšíření a vybudování dálniční sítě D 1 a rychlostních komunikací R 49, R 55,
- napojení kraje na evropskou silniční síť TEN,
- podpora rozvoje cyklostezek, cyklotras, vodní dopravy a technické infrastruktury na Baťově kanále,
- získání finančních prostředků ze strukturálních fondů do oblasti lidských zdrojů a rozvoje dopravy.

5 ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

5.1 Charakteristika Zlínského kraje v oblasti cestovního ruchu

Zlínský kraj se skládá z různorodých turistických oblastí – Zlínsko, Kroměřížsko, Slovácko, Luhačovicko a Valašsko. Kraj disponuje rozmanitým spektrem krajinné scenérie, tradic, folkloru, technických i historických památek. Láká české i zahraniční návštěvníky množstvím atraktivit odlišného charakteru – možnosti letní i zimní rekreace, aktivní turistiky, městského i venkovského cestovního ruchu. Unikátní folklor, lázeňství, památky UNESCO, krásná příroda mají mezinárodní význam pro rozvoj turismu v kraji. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 160)

Tab. 19. Rozdělení turistických oblastí, zón ve Zlínském kraji

Turistický region	Turistické oblasti	Turistické zóny
VÝCHODNÍ MORAVA	Kroměřížsko	Bystřice pod Hostýnem a okolí, Holešov a okolí, Kroměříž a okolí
	Slovácko	Buchlovsko, Uherské Hradiště a okolí, Uherskobrodsko, Veselsko-Ostrožsko, Veselsko-Ostrožsko
	Valašsko	Hornolidečsko, Hornovsacko, Rožnovsko, Střední Vsetínsko, Valašskomeziříčsko-Kelečsko
	Zlínsko a Luhačovicko	Jižní Valašsko, Luhačovicko, Zlín a okolí

Zdroj: (Východní Morava, 2013), vlastní zpracování

Nejvyhledávanější turistické cíle – ZOO a zámek Zlín-Lešná, Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm, UNESCO památky Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži, Ski areál Pustevny, Zámek Buchlovice, Bařův kanál, Lázně Luhačovice. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 158)

Nejnavštěvovanější tradiční akce v regionu – Barum Czech Rally Zlín, Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež Zlín, Letní filmová škola Uherské Hradiště, Slovácké slavnosti vína a otevřený den památek Uherské Hradiště, Jízda králů ve Vlčnově a Kunovicích, Vizovické Trnkobraní, Buchlovské hudbení léto, Dny dobré vůle Velehrad. (Mráčková, Pokluda a Ruszelák, 2010, s. 158)

Počet ubytovaných hostů ve Zlínském kraji a délka pobytu v ubytovacích zařízeních.

Ekonomická krize v roce 2008 zapříčinila celkový pokles ubytovaných turistů v následujícím roce 2009. K nárůstu ubytovaných přichází v roce 2011 a 2012, ale délka pobytu ve dnech má klesající tendenci. Počet ubytovaných zahraničních hostů z celkového počtu hostů se pohybuje v rozmezí 12 - 14 %. Nejvíce zahraničních turistů tradičně přijíždí ze Slovenska (30 %), Německa (15%) a Polska (13%).

Tab. 20. Počet ubytovaných hostů a délka pobytu v ubytovacích zařízeních ZLK

Rok	Celkový počet ubytovaných	Zahraniční návštěvníci	Délka pobytu ve dnech
2008	497452	72938	4,4
2009	448222	59236	4,5
2010	462676	57939	4,4
2011	469335	64723	4,3
2012	486547	69959	3,2

Zdroj: (ČSÚ, 2013b), vlastní zpracování

Organizace působící v oblasti cestovního ruchu

Zlínský kraj podporuje rozvoj cestovního ruchu prostřednictvím **Výboru pro cestovní ruch**, jež je zřizován zastupitelstvem Zlínského kraje.

Program rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji 2006 - 2013

Tento dokument vymezuje cílený a reálný rámec rozvoje odvětví cestovního ruchu ve Zlínském kraji. Program tvoří nástroj pro implementaci specifických kroků, které v konečném důsledku povedou ke zvýšení atraktivnosti kraje jako turistického cíle. (Zlínský kraj, 2013b)

- Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.

Je nestátní nezisková organizace, působící v oblasti cestovního ruchu, s právním statutem obecně prospěšné společnosti. Posláním společnosti je snaha napomoci ekonomickému rozvoji kraje a zaměstnanosti, zvýšit návštěvnost kraje v jeho jednotlivých turistických oblastech, vytvářet síť partnerství a služeb. Zaměřuje se na maximální využití turistického potenciálu území. (Východní Morava, 2013)

5.2 Lázeňství ve Zlínském kraji

Lázeňství ve Zlínském kraji má několikasetletou tradici a příznivé přírodní i klimatické podmínky pro jeho další rozvoj. Existence lázní vytváří příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a má významný ekonomický dopad na kraj i obce, které získávají

lázeňské a rekreační poplatky do jejich rozpočtů. Mezi nejvýznamnější lázeňská města se řadí:

Lázně Luhačovice – ve Zlínském kraji se nachází největší moravské lázně Luhačovice s dlouho tradicí léčby dýchacích cest, trávicího ústrojí a pohybového aparátu. Lázně jsou známé svými léčivými prameny, příznivými klimatickými podmínkami a typickou architekturou, která se uchází o zařazení do seznamu chráněných památek UNESCO. Minerální prameny se řadí mezi jedny z nejúčinnějších v Evropě. Mezi nejznámější minerální prameny se řadí Vincentka, Ottovka, Aloiska a pramen Dr. Šťastného. (Luhačovice, 2013)

Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves - zdejší přírodní minerální sirnaté prameny se využívají k léčbě pohybového aparátu a kožních onemocnění, především lupénky. (Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves, 2013)

Lázně Kostelec – slouží k léčbě bolesti kloubů, bolesti zad nebo krční páteře. Léčivý pramen s vysokým obsahem sírovodíku pomáhá léčit kožní onemocnění - atopický ekzém, lupénka či akné. (Hotel Lázně Kostelec, 2013)

Samotná lázeňská léčebná zařízení zaměstnávají ve Zlínském kraji přibližně 700 pracovníků, což je poměrně velký počet. Tradičně nejvíce zaměstnanců v oblasti lázeňské péče pracuje v Luhačovicích, ve kterých se také nachází největší koncentrace ostatních lázeňských i wellness hotelů.

Tab. 21. Lázeňská léčebná zařízení ve Zlínském kraji

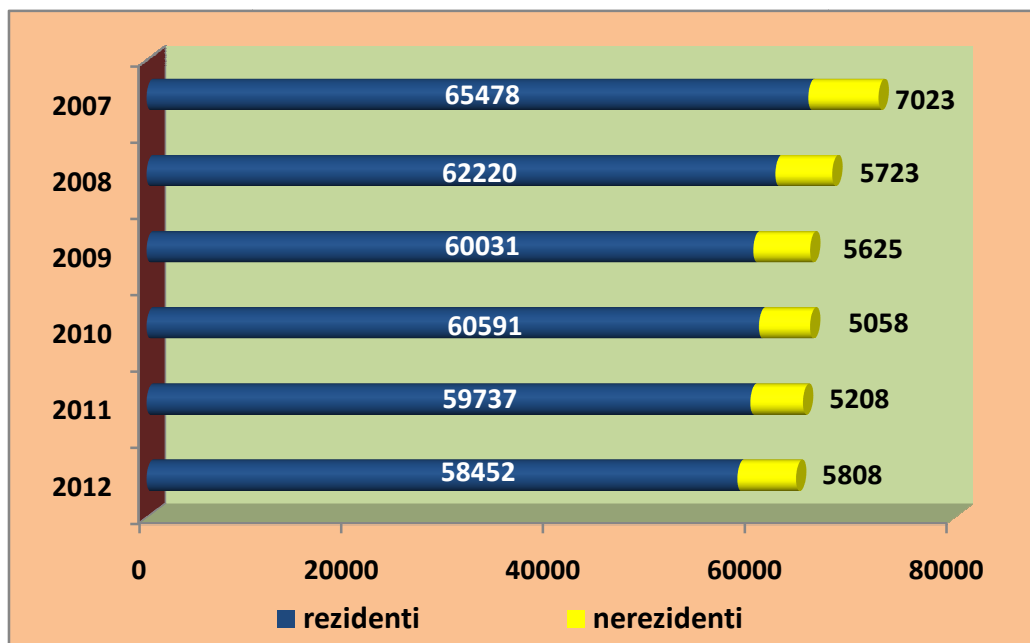
Obchodní jméno	Sídlo	Zaměstnanci
Lázně Luhačovice	Luhačovice	500
Léčebné lázně - Sanatorium Miramare	Luhačovice	150
Sirnaté lázně - Ostrožská Nová Ves	Ostrožská Nová Ves	75
Lázně Kostelec	Kostelec u Zlína	49

Zdroj: (Ústav územního rozvoje, 2013), vlastní zpracování

Existence lázeňských zařízení ovšem zaměstnává i další podnikatelské subjekty, především z řad malých a středních podnikatelů. Jedná se o podniky poskytující dodavatelské služby a zásobování, prádelní služby, servisní služby, technické služby atd. Lázeňství také výrazně ovlivňuje místní ubytovací, gastronomická, sportovní i kulturní zařízení.

Následující graf znázorňuje vývoj návštěvnosti lázeňských zařízení ve Zlínském kraji v letech 2007 – 2012. Tuzemští hosté tvoří přibližně 90 % z celkové klientely a jejich počet se každoročně snižuje. Naopak počet zahraničních hostů mírně roste a v minulém

roce byl na svém pětiletém maximu. V současnosti lze očekávat výrazné snížení počtu tuzemských klientů, neboť zdravotní pojišťovny omezily úhrady léčebných pobytů. Zvyšující se trend zahraničních hostů by mohl napomoci zmírnit tento nepříznivý stav.

Obr. 15. Návštěvnost lázeňských zařízení ve Zlínském kraji.

Zdroj: (ČSÚ, 2013h), vlastní zpracování

Pořádání konferencí v České republice a Zlínském kraji zažívá enormní nárůst i přes důsledky hospodářské krize. Nárůst pořádaných akcí ve Zlínském kraji v roce 2007 a 2012 se téměř čtyřnásobně zvýšil. Konferenční turistika má vliv na rozvoj cestovního ruchu nejenom pro hromadné ubytovací zařízení, ale i pro ostatní podnikatelské subjekty.

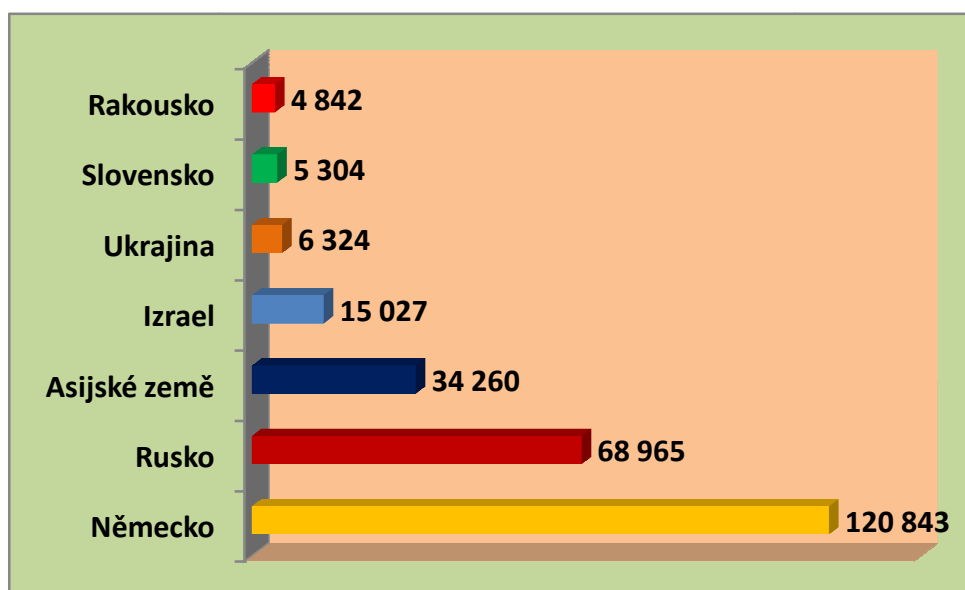
Tab. 22. Konference v hromadných ubytovacích zařízeních

Rok	Česká republika		Zlínský kraj	
	Počet akcí	Počet účastníků	Počet akcí	Počet účastníků
2007	3518	702586	129	21645
2008	3832	761901	118	17865
2009	9411	1192909	318	43880
2010	10146	1295287	343	37045
2011	10601	1350459	286	27235
2012	11430	1516118	482	47366

Zdroj: (ČSÚ, 2013b), vlastní zpracování

Z následujícího grafu vyplývá, že nejvíce zahraničních hostů v minulém roce přicestovalo z Německa a Ruska. Česká republika je taktéž oblíbenou lázeňskou destinací pro asijské turisty a jejich počet každoročně vzrůstá. Nejoblíbenější lázeňské destinace se nachází

v Karlovarském kraji, kam míří většina tuzemských i zahraničních hostů. Na druhém místě se umístil Zlínský kraj následující Olomouckým krajem. (CzechTourism, 2013b)

Obr. 16. Zahraniční hosté v lázeňských zařízeních v ČR (leden – září 2012)
(CzechTourism, 2013b), vlastní zpracování

5.3 Dotazníkové šetření v oblasti lázeňství

Dotazníkové šetření je vhodný prostředek k výzkumu veřejného mínění o určitém tématu. Výhodou dotazníkového šetření je poměrně jednoduchý způsob získání odpovědí a jejich následné zpracování. Hlavním cílem následujícího dotazníkového šetření bylo zjištění celkového dopadu omezení úhrad lázeňské péče zdravotními pojišťovnami na lázeňství a případná opatření postižených subjektů. Výstup dotazníku je promítnut ve SWOT analýze a následných návrzích opatření na podporu malého a středního podnikání v oblasti cestovního ruchu a lázeňství. Dotazník byl poslán konkrétním léčebným lázeňským zařízením, které poskytují komplexní a příspěvkovou péči hrazenou zdravotními pojišťovnami. Druhou skupinu oslovených podnikatelských subjektů tvořily hotely s nabídkou wellness pobytů v lázeňských městech, které poskytují služby výhradně klientům samoplátcům. Z oslovených patnácti podnikatelských subjektů dotazník vyplnilo deset. Velmi vstřícné odpovědi přišly od subjektů zaměřených na wellness služby pro tzv. klienty samoplátce. Samotný dotazník je součástí přílohy 2.

Výsledky zjištěné na základě dotazníkového šetření

Na otázku: <i>Procentuálně vyjádřete poměr zahraničních hostů.</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovkami): zahraniční klientela tvoří přibližně 10 % všech hostů.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): z celkového počtu dotazovaných subjektů vyplývá, že počet zahraničních hostů se pohybuje okolo 15 %.
Na otázku: <i>Zaznamenali jste úbytek hostů v porovnání s minulým rokem?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovkami): Všechny dotazované subjekty zaznamenaly úbytek hostů, který se pohybuje v rozmezí 25 – 35 %.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): Nezaznamenala výrazný úbytek klientů, snížení se pohybuje v rozmezí 0 – 10 %.
Na otázku: <i>Jaký je Váš odhad úbytku tuzemských hostů díky omezení úhrad lázeňské péče zdravotními pojišťovkami v roce 2013?</i>
Všechny subjekty se shodly na 30%.
Na otázku: <i>Budete nuceni provádět úsporná opatření?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovkami): Všechny dotazované subjekty budou muset přizpůsobit své hospodaření nepříznivé situaci, což v některých případech znamená i propouštění svých zaměstnanců i z řad zdravotního personálu. Počítají se snížením vyplácených prémie a úspor v oblasti energií.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): Většina dotazovaných zařízení bude provádět úsporná opatření, ale ne v oblasti personální. Jedná se o úspory energií a snížení cen zboží a služeb u dodavatelů.
Na otázku: <i>Spolupracujete s ostatními lázeňskými zařízeními ve Zlínském kraji?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovkami): Většina respondentů spolupracuje s ostatními lázeňskými zařízeními.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): Žádný z respondentů nespolečně spolupracuje s ostatními lázeňskými zařízeními.

Na otázku: <i>Plánujete rozšíření nabídky služeb?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovny): Všechny dotazované subjekty hodlají rozšířit nabídku služeb volně prodejných procedur a pobytů zaměřených na klienty samoplátce.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): Hodlají rozšířit své služby v oblasti rekondičních pobytů, beauty programů pro ženy, zlepšení služeb v oblasti ubytování a stravování.
Na otázku: <i>Plánujete v letošním roce investiční záměry (modernizace, rozšíření lázeňských zařízení)?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovny): Většina dotazovaných respondentů neplánuje velké investiční akce.
Na otázku: <i>Čerpali jste finanční prostředky z fondů EU na rozvoj lázeňských zařízení či zvýšení kvalifikace lidských zdrojů?</i>
Většina zařízení nečerpala žádné prostředky z fondů EU
Na otázku: <i>Myslíte si, že Zlínský kraj věnuje dostatečnou podporu rozvoji cestovního ruchu v lázeňství?</i>
Léčebná zařízení (péče hrazená zdravotními pojišťovny): Většina dotazovaných odpověděla kladně.
Hotelová zařízení (klienti samoplátci): Většina dotazovaných je názoru, že Zlínský kraj nevěnuje dostatečnou podporu cestovnímu ruchu v lázeňství.

Shrnutí:

Z vyhodnocení dotazníkového šetření vyplynulo, že zahraniční klienti lázeňských zařízení tvoří 10 – 15 %, což je relativně nízký počet. Nejvíce zahraničních turistů přijíždí ze Slovenska, Německa, Ruska a Rakouska. Výrazný úbytek (30 %) tuzemských klientů očekávají léčebná lázeňská zařízení, která jsou závislá na proplácení svých úkonů zdravotními pojišťovny. Zatím co hotelová zařízení neočekávají snížení počtu svých hostů ve srovnání s minulým rokem. Avšak všichni dotazovaní respondenti budou provádět v letošním roce úsporná opatření. Většina subjektů bude vynakládat úsilí na snižování nákladů v oblasti energií a snížení cen zboží a služeb u dodavatelů. Vzhledem k výraznému úbytku tuzemských klientů budou léčebná zařízení snižovat počet svých

zaměstnanců a počet vyplácených prémie. V letošním roce nebudou taktéž prováděny žádné významné investiční akce. Podnikatelské subjekty také nevyužívají možnosti čerpat dotace ze strukturálních fondů EU na investiční projekty. Léčebná lázeňská zařízení spolupracují s ostatními subjekty, avšak hotelová zařízení vnímají vzájemnou spolupráci spíše jako nežádoucí. Z hodnocení Zlínského kraje v oblasti podpory cestovního ruchu a lázeňství vyplývá, že léčebná zařízení jsou spokojena s vynaloženou podporou, zatím co většina hotelových zařízení nepovažuje podporu v této oblasti za dostačující.

5.4 Řízený rozhovor v hotelu Augustiánský dům v Luhačovicích

Cílem řízeného rozhovoru je verbálně získat konkrétní informace o dané problematice. Jeho výhodou je oboustranná výměna informací, která umožňuje získat okamžitou zpětnou vazbu a případně objasnit určitá nedorozumění. Následný rozhovor byl proveden dne 7.3.2013 s panem Romanem Taťákem, který pracuje jako RP & Sales manažer v hotelu Augustiánský dům v Luhačovicích. Rozhovor navazuje na dotazníkové šetření. Hlavním cílem rozhovoru bylo zjištění bližších informací k problematice úbytku klientely a možná opatření, jež jsou vnímány z pohledu podnikatelského subjektu, který je soustředěn na klienty samoplátce. Výstup rozhovoru je uplatněn ve SWOT analýze a projektové části práce. Pan Taťák souhlasil se zveřejněním rozhovoru pro účely této diplomové práce.

Na otázku: *Jaké je dle Vašeho mínění největší úskalí v rozvoji cestovního ruchu zaměřeného na lázeňství ve Zlínském kraji?*

„Lázeňství netvoří součást cestovního ruchu, jak by mělo. Lázeňství jako takové je soustředěno na lázeňskou péči, která je dlouhodobě zaměřena na určitou skupinu obyvatelstva a velký počet tuzemských klientů, kterým pojišťovny proplácejí léčbu. Téměř dvacet let se rozvoj turismu a nových inovací v lázeňství nikam výrazně neposunul a v současné době čelí lázeňská zařízení výraznému úbytku klientů. Nyní je příliš pozdě na opatření, které měly být provedeny již dávno. Navíc pasivní lázeňství nedokáže oslovit širší skupinu obyvatel a v lázeňských zařízeních nenajdete mladé klienty z Německa či Ruska. Lázeňské města by se měla inspirovat v zahraničí. Například lázeňství v Maďarsku poskytuje komplexní balíček služeb a je velmi atraktivní.“

Na otázku: *Myslíte si, že je reálné nahradit třicetiprocentní úbytek tuzemských hostů v léčebných lázeňských zařízeních zahraničními klienty?*

„Dle mého názoru je to nereálné. Neboť Luhačovice se asi nikdy nestanou vyhledávanou

destinací pro zahraniční klientelu.“
Na otázku: <i>Na jakou klientelu by se lázeňská zařízení a hotely měly zaměřit.</i>
„Jelikož kupní síla seniorů v ČR není dostatečně vysoká (oproti Německu), tak by se podpora měla zaměřit na tuzemskou klientelu v produktivním věku, na vyšší příjmovou skupinu obyvatel a také rodiny s dětmi. To ale znamená vytvoření takového produktu, který bude pro danou klientelu dostatečně atraktivní. Znovu zdůrazňuji, že pasivní forma lázeňské péče je nedostatečným produktem pro jeho udržitelný rozvoj. V současné době zákazník vyhledává komplexní nabídku služeb. Podnikatelské subjekty proto musí inovovat a směřovat iniciativu na nové produkty a zaměřit se na aktivní a zážitkovou rekreaci spojenou s wellness a relaxací.“
Na otázku: <i>Podpořil byste iniciativu vzájemného síťování mezi podnikatelskými subjekty a lázeňskými zařízeními?</i>
„Určitě ano protože nejsme léčebné lázeňské zařízení a tudíž nenabízíme tento druh produktu. Naopak naše nabídka je soustředěna na jiné aktivity, které mohou v důsledku poskytnout komplexní balíček služeb i pro nejnáročnější klienty.“
Na otázku: <i>Spolupracujete s jinými podnikatelskými subjekty?</i>
„Spolupracujeme v rámci projektu Resortu Luhačovice s těmito partnery: Hotel Pohoda, Hotel Vega, Orea Hotels Fontána 2, Hotel Vyhlídka. Bohužel vzájemná spolupráce s Lázněmi Luhačovice nevyšla.“
Na otázku: <i>Na jaké úrovni by byla případná podpora cestovního ruchu a lázeňství nejefektivnější.</i>
„Každá podpora je vítána, ale pro potřeby lázeňství v okolí Luhačovic spatřuji nejdůležitější místní a krajskou podporu. Velmi dobré zkušenosti máme s Centrálou cestovního ruchu Východní Morava.“
Na otázku: <i>Hodnotíte podporu Zlínského kraje v oblasti CR a lázeňství za dostatečnou?</i>
Celkem ano. Trochu mě jen mrzí, že jsou investovány nemalé finanční prostředky na projekty typu strategická průmyslová zóna a přitom se zapomíná na ostatní investice třeba do obnovy lázeňských budov a lázeňské infrastruktury.

5.5 SWOT analýza cestovního ruchu a lázeňství ve Zlínském kraji

Hlavním úkolem SWOT analýzy je vyhodnotit současnou problematiku cestovního ruchu a lázeňství ve Zlínském kraji se zaměřením na malé a střední podniky. SWOT analýza tvoří výstup analytického zjištění z předchozích kapitol diplomové práce.

SILNÉ STRÁNKY (S)
<ul style="list-style-type: none"> - Existence největších moravských lázní v Luhačovicích, - dlouholetá tradice lázeňství, - vhodné přírodní a kulturní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, - velký počet léčebných pramenů, - konkurenceschopnost cen poskytovaných služeb v cestovním ruchu, - relativně vysoká úroveň lázeňských zařízení a poskytovaných služeb, - podnikatelské subjekty v oblasti lázeňství zaměstnávají přímo i nepřímo (dodavatelské vazby) velký počet obyvatel, - snaha podnikatelských subjektů, zaměřených na klienty samoplátce, inovovat své služby nejnovějším trendům v oblasti lázeňské a wellness péče, - snaha podnikatelských subjektů využívat formy vzájemné spolupráce ke snížení dodavatelských nákladů u energií, zboží a služeb, - velmi dobrá spolupráce s Centrálou cestovního ruchu Východní Morava, - zvyšující se počet akcí a návštěvníků tzv. konferenční turistiky, - rostoucí počet zahraničních turistů, - vývoz léčivých produktů (spreje, sirupy, pastilky, zubní pasty, hydratačních krémů) z pramene Vincentka do zahraničí.
SLABÉ STRÁNKY (W)
<ul style="list-style-type: none"> - Snižování počtu zaměstnanců v zařízeních poskytujících lázeňskou léčebnou péči, - vysoká sezónní zaměstnanost, - nedostatečný důraz léčebných lázeňských zařízení v oblasti inovací, - dlouhodobé zaměření klientely především na seniory, - nedostatečná spolupráce (sít'ování) podnikatelských subjektů působících v lázeňství, - relativně nízký počet zahraničních turistů na celkovém počtu turistů, - nedostatečná propagace v oblasti cestovního ruchu, - nedostatek finančních prostředků na větší investiční akce,

- malé využití možnosti čerpání dotací ze strukturálních fondů EU na investiční akce v oblasti lázeňství,
- relativně špatná dopravní dostupnost města Luhačovice,
- malá nabídka atraktivních kulturních, společenských a sportovních akcí v Luhačovicích,
- absence atraktivních obchodů v lázeňské kolonádě v Luhačovicích.

PŘÍLEŽITOSTI (O)

- Stárnoucí trend obyvatelstva a prodloužení věku odchodu do penze příznivě ovlivní lázeňskou péči, neboť obyvatelé ji budou více vyhledávat,
- zařazení unikátní architektury v Luhačovicích do seznamu UNESCO zvýší počet zahraničních turistů a atraktivitu města,
- rozvoj lidských zdrojů v oblasti cestovního ruchu a lázeňství financovaný z fondů EU povede ke zlepšení poskytovaných služeb turistům,
- podpora podnikání v oblasti cestovního ruchu a lázeňství,
- příliv zahraničních investic do oblasti cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství,

OHROŽENÍ (T)

- Omezení proplácení léčebných pobytů zdravotními pojišťovkami povede k dalšímu snížení klientů v lázeňských zařízeních,
- silná konkurence zahraničních lázeňských destinací povede ke snížení počtu tuzemských i zahraničních hostů v Luhačovicích,
- snižování reálných příjmů tuzemských klientů povede k dalšímu úbytku hostů v lázeňských zařízeních,
- snížení příjmů v oblasti lázeňské péče zapříčiní odchod specializovaného zdravotnického personálu do jiných zdravotních zařízení případně do zahraničí,
- ekologické havárie, povodně, sucha zapříčiní nevratné poškození podzemních vod a vřidel.

6 STRATEGICKÝ CÍL PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU A LÁZEŇSTVÍ

Na základě analýzy cestovního ruchu a lázeňství, dotazníkového šetření, osobního rozhovoru a zpracované SWOT analýzy byl vytvořen strategický cíl na podporu rozvoje cestovního ruchu a lázeňství ve Zlínském kraji. Ten se dále člení na dvě oblasti podpory zvýšení konkurenceschopnosti, jež je zaměřena na posílení pozice cestovního ruchu v rámci kraje a podporu lázeňství, které se zaměří na zvýšení počtu hostů.

Strategický cíl: ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Zlínský kraj není považován za strategickou turistickou destinaci v České republice. Nicméně se zde nachází zajímavé turistické destinace, které vytváří potenciál pro rozvoj cestovního ruchu - jako jednu z možností oživení ekonomicky slabého regionu a snížení nezaměstnanosti. Hlavní oblast podpory je nutno směřovat na podporu a rozvoj lázeňství, neboť lze v letošním roce očekávat výrazné snížení počtu tuzemských hostů v lázeňských zařízeních. Tato skutečnost bude mít výrazný dopad na samotná lázeňská zařízení, malé a střední podnikatele, kteří jsou na lázeňství existenčně závislí.

Vzájemná spolupráce mezi veřejným sektorem, soukromým sektorem a samotnými malými a středními podnikateli je jedna z cest, jak zlepšit rozvoj cestovního ruchu. Nezbytné je také zlepšit infrastrukturu cestovního ruchu, kvalitu služeb, kvalifikaci pracovníků a inovační schopnost subjektů působících v oblasti cestovního ruchu. Tuzemští turisté tvoří většinu klientely z celkového počtu přijíždějících turistů. Nejvíce zahraničních turistů přijíždí z okolních států, a proto se propagace Zlínského kraje zaměří na Slovensko, Německo, Rakousko a Polsko.

Oblast podpory - Zvýšení konkurenceschopnosti cestovního ruchu

- Posílit roli cestovního ruchu ve Zlínském kraji,

- soustředit podporu cestovního ruchu na strategické cílové destinace Luhačovicko, Kroměřížsko a Rožnovsko,
- využít přírodní, kulturní a historický potenciál kraje pro rozvoj cestovního ruchu,
- zvýšit zaměstnanost v oblasti CR ve Zlínském kraji a rozvoj pracovních míst v navazujících odvětvích (obchod, služby, stavebnictví),
- zlepšit odbornou kvalifikaci pracovní síly v oblasti CR a jazykovou vybavenost,
- zvýšení kvality a nabídky služeb v oblasti cestovního ruchu,
- zlepšení infrastruktury cestovního ruchu a její materiálně-technické základny,
- výšit spolupráci veřejného sektoru s podnikatelským v oblasti CR,
- adaptace novým trendům v oblasti cestovního ruchu,
- vyšší inovační schopnost služeb v oblasti CR,
- koordinace a řízení cestovního ruchu na úrovni Zlínského kraje ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu Východní Moravy,
- výstavba a modernizace ubytovacího či sportovního zařízení,
- podpora podnikání v oblastech agroturistiky a zelené turistiky.

Oblast podpory – Podpora lázeňství

- Modernizace a rozvoj lázeňských objektů a návazné infrastruktury,
- zvýšení kvalifikace, jazykových znalostí zaměstnanců v oblasti lázeňské péče,
- zlepšení kvality poskytovaných služeb,
- zvýšit počet zahraničních turistů - marketingové zaměření propagace lázeňství ve Zlínském kraji na německé, rakouské, ruské a slovenské hosty,
- širší zaměření subjektů podnikajících na cílové skupiny obyvatel,
- síťování malých a středních podnikatelů v lázeňských oblastech,
- vytváření destinačního managementu a konkurenceschopných produktů,
- statistická šetření v oblasti lázeňské péče, která povedou ke zkvalitnění služeb, znalost podnikatelského prostředí a zjištění preferencí tuzemských i zahraničních turistů,
- širší propagace lázeňských míst Luhačovice, Ostrožská Nová Ves, Kostelec u Zlína,
- vzájemná spolupráce a tvorba různých balíčků služeb, ze kterých budou profitovat jinak konkurenční malí a střední podnikatelé,
- podpora a rozvoj pořádání konferencí, školení pro české i zahraniční firmy.

7 NÁVRH OPATŘENÍ NA PODPORU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKATELŮ V LÁZEŇSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Návrh opatření na podporu MSP v lázeňství navazuje na výsledky analytické části této diplomové práce, dotazníkového šetření, osobního pohovoru a také na vytyčený strategický cíl. V současné době lázeňská péče čelí úbytku především tuzemských hostů, což je zapříčiněno úsporami ve zdravotnictví a výraznému omezení komplexní a příspěvkové lázeňské péče hrazené zdravotními pojišťovnami. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že lázeňská zařízení očekávají v letošním roce úbytek hostů o třicet procent. Tak výrazný úbytek klientely především z řad seniorů povede k propouštění zaměstnanců lázeňských zařízení a ostatní podnikatelské subjekty, jež jsou na lázeňství závislé, se pravděpodobně budou potýkat s existenčními problémy. Podnikatelé působící v oblasti léčebného lázeňství také nevěnovali dostatečnou pozornost inovacím a vzájemné spolupráci, což je nezbytné řešit dlouhodobě. Negativní dopad na lázeňství je také znásoben současnou ekonomickou situací domácností i firem. Vyšší daňové zatížení, rostoucí ceny zboží a služeb, snižující se reálné příjmy obyvatel nedávají příliš velkou naději na to, aby si právě senioři úhradu lázeňské péče plně či částečně hradili sami. Podpora cestovního ruchu a lázeňství by se proto měla více soustředit na klientelu z vyšší příjmové skupiny, rodiny s dětmi a zahraniční hosty.

Navržené aktivity a dílčí projekty jsou jednou z možností, jak současný nepříznivý vývoj řešit a podpořit tím malé a střední podnikání ve Zlínském kraji.

Cíle a zaměření návrhu podpory

Hlavním cílem návrhu podpory je zmírnění dopadu úbytku tuzemských klientů na malé a střední podnikatele v oblasti lázeňství v Luhačovicích a zajištění jeho udržitelného rozvoje, jež povede k celkovému rozvoji cestovního ruchu, služeb a zaměstnanosti ve Zlínském kraji. Dalším cílem je také změnit celkovou image Luhačovic jako léčebného lázeňského města se zaměřením na pasivní seniorský cestovní ruch a vytvořit atraktivní nabídku produktů v cestovním ruchu a lázeňství, které osloví širší skupiny návštěvníků lázeňských zařízení a wellness hotelů. Vytyčené cíle návrhu podpory budou realizovány prostřednictvím podporovaných aktivit a třemi navrženými projekty.

7.1 Aktivity podpory MSP

Aktivita - Zvýšit úlohu propagace, marketingu a řízení cestovního ruchu a lázeňství

Hlavní úlohou propagace, řízení a marketingu lázeňství v okolí Luhačovic je podpora nových projektů, které jsou primárně zaměřeny na zvýšení počtu návštěvníků a hostů a také změnu image lázeňského města v atraktivní lázeňské město pro širší skupiny obyvatel.

Vládní úroveň – propagace lázeňství ve Zlínském kraji agenturou CzechTourism se zaměřením na zahraniční turisty.

- Zařazení nabídky lázeňských produktů Zlínského kraje do národní prezentace, která bude propagovat ČR v zahraničí zaměřením propagace na německé, slovenské, ruské a rakouské klienty.
- podpora propagace turistické oblasti v cizích jazycích,
- účast v projektu „Propagace českého léčebného lázeňství“, jež je pod záštitou MMR.

Svaz léčebných lázní – propagace léčebných pobytů, relaxačních wellness pobytů, různých balíčků služeb pro klienty samoplátce. Podpora komunikace léčebných lázeňských zařízení se zdravotními pojišťovnami. Podpora projektu rekonstrukce a modernizace lázeňských zařízení.

- ve spolupráci se Svazem léčebných lázní ČR, podporovat vzájemnou spolupráci členů v rámci ČR,
- certifikace lázeňských v prestižním evropském ocenění kvality lázeňské léčby Eurospamed, certifikát kvality ubytovacích a lázeňských služeb ISO 9001, garance odborným lázeňským lékařem ROYAL SPA.

Krajská úroveň – Centrála cestovního ruchu Východní Moravy koordinace, propagace, prezentace lázeňství v turistické oblasti Luhačovicko. Propagační podpora nových produktů v rámci projektu Aktivní město Luhačovice se zaměřením na aktivní druh dovolené v Luhačovicích. Spoluúčast podnikatelských subjektů v tzv. destinačním managementu, který centrála podporuje.

- Změna image Luhačovic jako léčebného lázeňského města se zaměřením na pasivní seniorský cestovní ruch,
- propagace lázeňství pomocí informačních portálů a center ve Zlínském kraji,

- propagace turisticky zajímavých lokalit ve Zlínském kraji (Vizovice se známou likérkou R. Jelínek, Zoologická zahrada a zámek Lešná, hrad Buchlov a zámek v Buchlovicích, Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, organizací UNESCO chráněné památky v Kroměříži, poutní místa Velehrad a Hostýn).

Obecní úroveň – propagace lázeňství městem Luhačovice, místními informačními a turistickými centry, podnikatelskými subjekty v rámci jejich společných projektů síťování a vzájemné spolupráce.

Aktivita – Vzájemná spolupráce a síťování

Hlavním cílem této aktivity je iniciovat vzájemnou spolupráci mezi podnikatelskými i nepodnikatelskými subjekty a městem Luhačovice k vytvoření programů, konkrétních projektů a aktivit všestranného rozvoje v oblasti cestovního ruchu a lázeňství. Vzájemná spolupráce napomůže taktéž ke změně image města, zvýšení tržeb jednotlivým partnerům a rozšíření nabízených produktů zákazníkům. Možnými opatřeními v rámci této aktivity jsou:

- Vytvářet síťová seskupení podnikatelských i nepodnikatelských subjektů, jež by společně vytvářely nové produkty v oblasti cestovního ruchu zaměřeného na lázeňství a wellness,
- zaměření spolupráce na rozšíření nabídky produktů s širokou možností aktivního odpočinku a zábavy,
- prohlubovat vzájemnou spolupráci v oblasti nákladové efektivity (úspory v oblasti nákupu energií prostřednictvím aukcí, společné dodavatelské vazby),
- společné pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí, festivalů a přehlídek, jejich propagace a podpora.
- společná příprava, koordinace a realizace projektů na podporu cestovního ruchu a turistiky Luhačovicka včetně činností zaměřených na získání dotací a grantů a jiných finančních zdrojů financování těchto projektů,

Aktivita – Zvýšení konkurenceschopnosti služeb a lidských zdrojů

Aktivity jsou soustředěny na rozvoj lidských zdrojů se zaměřením na cizí jazyky, které jsou klíčové pro zvýšení počtu zahraničních turistů. Klíčová oblast podporovaných aktivit je směřována na tvorbu atraktivních produktů a kvalitních služeb. Možnými opatřeními v rámci této aktivity jsou:

- Účast malých a středních podniků v projektu MPSV „Rozvoj kvalifikační úrovně a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu“, který probíhá do třetího čtvrtletí 2014 v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.
- školení pracovníků - zvýšení kvalifikace pracovní síly, jazyková vybavenost (anglický, německý a ruský jazyk),
- zvýšit celkovou kvalitu a nabídku služeb, aby se turisté opět vrátili a případně doporučili lázeňský pobyt svým známým,
- vytvořit program pravidelně organizovaných akcí, které by oslovili širší skupinu populace,
- zajištění dopravních služeb pro klienty (vyzvednutí z letišť, taxi služby pro klienty v okolí lázní),
- spolupráce s podnikateli zajišťující tzv. zážitkovou turistiku, spojení lázeňské léčby s adrenalinem (skoky padákem, lety balónem, exkurze likérky ve Vizovicích, návštěva vinných sklepů).

Aktivita – Rozvoj programů pro cílové skupiny

Následující aktivita je zaměřena na určité cílové skupiny, škálu služeb a programů, které jsou v současné době velmi populární a ziskové.

- Konferenční turistika – pořádání firemních akcí, školení i společenských akcí, které jsou doplněny o lázeňskou péči.
- teambuildingové akce,
- rekondiční pobyty – individuální léčebný program s antistresovým programem, který může hradit i zdravotní pojišťovna,
- beauty programy pro ženy či pobyty zaměřené na redukci nadváhy,
- relaxačních wellness pobyty a podpora tzv. medicínského turismu.

7.2 Navržené projekty

7.2.1 Projekt - Aktivní město Luhačovice

V lázeňském městě Luhačovice jsou každoročně pořádány různé festivaly a události. Mezi nejvýznamnější patří Festival Janáček a Luhačovice společně s přehlídkou komorních

divadel Divadelní Luhačovice. Obě kulturní akce v současné době oslovují jen velmi malou část populace, a proto jejich ekonomický dopad pro místní podnikatelské subjekty a město samotné není příliš výrazný.

Cíle a zaměření projektu

Cíl projektu Aktivní město Luhačovice je vytvoření tematických programů a pravidelných akcí, které osloví širší část populace. Důraz bude kladen na vyšší atraktivitu a tematickou různorodost akcí, což v konečném důsledku přiláká větší návštěvnost lázeňských, ubytovacích a stravovacích zařízení. Hlavními aktéry jednotlivých akcí bude město Luhačovice s účastí místních podnikatelských subjektů. Jednotlivé programy se budou konat v průběhu celého roku s ohledem na sezónu a tematické zaměření aktivity. Pro rodiny s dětmi zde budou připraveny zábavné a sportovní aktivity. Okolí Luhačovické přehrady se stane centrem zábavy, sportu a adrenalinových aktivit, které budou zaměřeny na mladší generace. Milovníci hudby ocení koncert současné populární hudby, jazzové hudby i přehlídku místní lidové hudby a tanců. Gurmáni využijí ochutnávku tradiční moravské zabíjačky a soutěží spojené s touto tematikou. Ubytovací a stravovací zařízení vytvoří balíčky služeb speciálně zaměřených na tyto tematické akce. Lázeňská zařízení budou volně přístupná veřejnosti a zaměří se na propagaci svých produktů. Jejich personál bude posílen, protože jednotlivá zařízení budou nabízet různé léčebné i relaxační procedury za zvýhodněné ceny. Okolí Lázeňského náměstí v srdci Luhačovic a okolí Luhačovické přehrady se v průběhu jednotlivých akcí promění v centrum odpočinku, relaxace a zábavy pro všechny věkové kategorie a organizátoři akcí mohou očekávat velký zájem široké veřejnosti. Úspěch programů závisí na správné koordinaci a řízení aktivit a dodržení finančních nákladů, jež budou vyhrazeny partnery celého projektu. Výběr konání jednotlivých tematických akcí je plánován s ohledem na jiné významné kulturní a společenské akce ve Zlínském kraji, aby se zamezilo vzájemné konkurenci.

TÉMATICKÁ AKCE – DNY PRO DĚTSKÝ SMÍCH

Datum konání akce: víkend 1. - 2. červen spojení oslav s dnem dětí.

Podpořené cílové tematického okruhu: děti, rodiny s dětmi, místní obyvatelé.

Místo konání akce: Lázeňské náměstí a městská plovárna Luhačovice.

Konkrétní aktivity tematického okruh

- Zajištění zábavných sportovních aktivit pro děti (pouťové atrakce, loutkové divadlo,

- kouzelník, soutěže, poníci, skákací hrad, kolotoče),
- zajištění vodních radovánek a soutěží v městské plovárně Luhačovice,
 - oslovení řemeslníků, cukrářů, výrobců dřevěných hraček, kteří budou prezentovat své výrobky ve stáncích.

TÉMATICKÁ AKCE – DNY AKTIVNÍHO ODPOČINKU

Datum konání akce: předposlední víkend letních prázdnin víkend 24. - 25. srpen.

Podpořené cílové tématického okruhu: rodiny s dětmi, sportovci, milovníci adrenalinu a vodních radovánek.

Místo konání akce: Luhačovická přehrada.

Konkrétní aktivity tématického okruhu

- Zajištění zábavných vodních aktivit pro všechny generace v okolí přehrady a akvaparku Duha,
- zajištění sportovních a adrenalinových aktivit v okolí luhačovické přehrady (lety balónem, vodní zorbing, soutěže na kolečkových bruslích na in-line stezce v okolí přehrady, půjčovny loděk a šlapadel, vyhlídkové jízdy autovláčkem z Luhačovic na Luhačovickou přehradu),
- zajištění stánků s rychlým občerstvením.

TÉMATICKÁ AKCE – DNY HUDBY A ZÁBAVY

Celá tématická akce bude navazovat na festival Janáček a Luhačovice a bude obohacena o koncerty jazzové a současné populární hudby, které osloví širší okruh návštěvníků.

Datum konání akce: 15. - 21. července.

Podpořené cílové tématického okruhu: milovníci hudby a zábavy.

Místo konání akce: Lázeňské divadlo, městský kulturní dům Elektra, Lázeňské náměstí.

Konkrétní aktivity tématického okruhu

- Organizace každoročního festivalu Janáček a Luhačovice,
- oslovení českých a slovenských celebrit k účasti na hudebním koncertu současné populární a jazzové hudby,
- vybudování pódia na Lázeňském náměstí, koncerty se budou konat pod širým nebem,

TÉMATICKÁ AKCE – DNY MORAVSKÉ ZABÍJAČKY A OSLAVY MIKULÁŠE

Celá akce se bude konat na dvou místech. Luhačovická přehrada bude hostit gurmány a milovníky tradiční moravské zabíjačky. Zatímco Lázeňské náměstí se stane centrem zábavy pro ty nejmenší.

Datum konání akce: 6. - 8. prosinec.

Podpořené cílové tématického okruhu: gurmáni, rodiny s dětmi.

Místo konání akce: Luhačovická přehrada, Lázeňské náměstí.

Konkrétní aktivity tématického okruhu

- Zajištění zkušených řezníků,
- prezentace, ochutnávky a možnost nákupu tradičních zabijačkových lahůdek,
- různé tématické soutěže v broušení nožů, krájení cibule naslepo, plnění jitrnic,
- zajištění cimbálové muziky,
- zajištění zábavného programu, koncertu a soutěží pro děti na Lázeňském náměstí,
- zajištění stánků s cukrovinkami, dřevěnými hračkami, občerstvením.

7.2.2 Projekt - SPA karta

SPA Karta tvoří moderní produkt vzájemné spolupráce místních podnikatelských, kulturních a sportovních subjektů. Jejím hlavním cílem je poskytovat turistům a obyvatelům systém slev na stravování, zábavu, sportovní aktivity, léčebné procedury, wellness a rehabilitaci. S použitím karty je možno vytvořit programové balíčky služeb šité na míru každému zákazníkovi. SPA Karta bude využívána nejenom lázeňskými hosty, ale také místní komunitou. To povede ke zvýšení návštěvnosti a tržeb jednotlivým participujícím podnikatelským subjektům podílejícím se na projektu. Partneři projektu společně vytvoří vlastní internetový portál, který bude informovat o využití karty, aktuálních slevách a bude sloužit jako hlavní propagační nástroj. Úspěch projektu závisí na zapojení velkého počtu jednotlivých podnikatelských subjektů, veřejnosti a také spolupráci s městem a informačním a turistickým centrem v Luhačovicích. Místní obyvatelé si budou moci kartu trvale zakoupit za 200 Kč. Hosté budou mít možnost si kartu vypůjčit a nabít kredit u jednotlivých partnerů projektu.

Podpořené cílové skupiny projektu: turisté, malí a střední podnikatelé, místní obyvatelé.

Financování: na financování jednotlivých aktivit se budou podílet podnikatelské subjekty a město Luhačovice. Odhadovaný finanční rámec jednotlivých projektů je navržen v následující tabulce.

Tab. 23 Odhadovaný finanční rámec jednotlivých navržených projektů

Projekt	Rozpočet v Kč	Financování	Datum realizace
Aktivní město Luhačovice	1 000 000 500 000	podnikatelské subjekty, město Luhačovice, sponzoři	2013
SPA Karta	500 000 100 00	podnikatelské subjekty, město Luhačovice	2013

Zdroj: vlastní zpracování

Harmonogram

Město Luhačovice s účastí místních podnikatelských subjektů uskuteční následující kroky k realizaci jednotlivých aktivit a přípravě navržených projektů. Spolupracující subjekty se budou snažit uskutečnit jejich přípravu v nejkratším čase. Hlavním motivem je úspora času a vynaložených finančních prostředků. Všechny potřebné činnosti jsou znázorněny v následující tabulce.

Tab. 24. Popis jednotlivých činností k přípravě projektů

Činnost	Popis jednotlivých činností	Předchodzí činnosti	Doba trvání (týdny)
A	Společné setkání partnerů projektu		1
B	Tvorba materiálních podmínek	A	1
C	Výběr realizačního týmu	B	1
D	Oslovení ostatních měst	A	1
E	Zpracování akčního plánu	C,D	1
F	Zpracování projektu	E	2
G	Tvorba projektu Aktivní město Luhačovice	F	1
H	Propagace, marketing tématických akcí	G	2
I	Tvorba projektu SPA karta	F	1
J	Následná koordinace vzájemné spolupráce	H,I	1
K	Monitoring, harmonogram aktivit	J	1

Zdroj: vlastní zpracování

Interpretace řešení pomocí programu WinQSB

Síťový graf, jenž je graficky znázorněn v příloze II, popisuje 11 činností projektu. Z výsledků síťového grafu vyplývá, že minimální doba trvání přípravy jednotlivých činností k přípravě projektů činí 11 týdnů. Časová rezerva celková je u činnosti D – 1 týden, I – 2 týdny. To znamená, že lze zpozdit ukončení realizace jednotlivých činností

(začít později, prodloužit dobu trvání), aniž by se změnila celková doba trvání celého projektu.

7.2.3 Projekt - Atraktivní místo odpočinku a nákupu v centru Luhačovic

Realizace následujícího projektu rekonstrukce lázeňské kolonády v Luhačovicích je plně závislá na majiteli Lázně Luhačovice, a.s. Nepříznivá ekonomická situace v lázeňství pravděpodobně neumožní realizaci tohoto projektu v nejbližší době. Navíc Lázně Luhačovice nevyplnili dotazník a odmítli navrženou osobní schůzku, tak nebylo možné navržený projekt s majitelem konzultovat. Nicméně je následující projekt zařazen do projektových návrhů, protože modernizace Lázeňského náměstí je klíčová pro další rozvoj lázeňství v Luhačovicích. Kolonáda v Luhačovicích tvoří nedílnou součást Lázeňského náměstí a byla vybudována ve čtyřicátých letech minulého století. Její funkcionalistická podoba se do současnosti nezměnila a je oblíbeným místem odpočinku turistů i lázeňských hostů. Součástí budovy tvoří linie malých obchodů, servisní i zdravotnická zařízení a restaurace. V ústřední budově kolonády se nachází pramen Vincentky. Hlavním cílem projektu je modernizace kolonády v Luhačovicích a zatraktivnění její stávající podoby. Dalším cílem je vytvořit komplex specializovaných malých obchodů, které by lákaly místní obyvatele i zahraniční hosty k nákupu. Současná nabídka zboží v malých obchodech totiž není dostatečně atraktivní. Tím by se podpořili místní drobní a malí podnikatelé. Jednalo by se o obchod s různým řemeslným zbožím, keramikou, sklem, kvalitní čokoládou, sýry, parfémy a šperky. Své místo by zde také našel obchod s kvalitními moravskými víny i slivovicí, pekařství s tradičními produkty trdelníky, frgály, koláči a prodejna léčivých produktů z pramene Vincentky. Restaurační zařízení se zaměří na nabídku tradiční české kuchyně. Dílčím cílem projektu je vytvořit skutečné centrum Luhačovic právě v prostoru Lázeňského náměstí, což povede ke zvýšení počtu klientů v okolních lázeňských, ubytovacích a stravovacích zařízeních. Modernizace kolonády také zvýší počet tzv. jednodenních návštěvníků města z okolí, kteří mohou strávit den v příjemném lázeňském prostředí, využít lázeňských procedur, nakoupit ve volném čase a dobře se najíst.

Datum uskutečnění projektu: rok 2014 – 2016. Doporučené zahájení projektu podzim, aby nepřišlo k výraznému dopadu na hlavní lázeňskou sezónu.

Podpořené cílové skupiny projektu: turisté, malí a střední podnikatelé, místní obyvatele.

Financování: Luhačovice a.s, možnost spolufinancování z ROP Střední Morava (v současné době není podána žádná výzva).

Podpořené cílové skupiny jednotlivých projektů: malí a střední podnikatelé, tuzemští i zahraniční návštěvníci, místní obyvatelé, lázeňská zařízení a jejich zaměstnanci.

Region: Zlínský kraj.

Partneři: město Luhačovice, Lázně Luhačovice, a.s, malí a střední podnikatelé, sponzoři.

Spolupracující subjekty: CzechTourism, Zlínský kraj, Svaz Léčebných lázní ČR.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo vytvořit návrh a stanovit opatření podpory malým a středním podnikatelům ve Zlínském kraji. Právě malí a střední podnikatelé tvoří významnou část všech ekonomických subjektů a dovedou se poměrně rychle adaptovat novým podmínkám a výzvám, které jim volný trh nabízí. Vynakládají velké úsilí, aby dokázali nalézt uplatnění a úspěch v prostředí všudypřítomné konkurence i navzdory přetrvávající ekonomické krizi. Patří také mezi důležité zaměstnavatele a jejich výrazný úbytek by negativně ovlivnil celkovou ekonomickou situaci. Proto je jejich podpora jedním z cílů opatření přijímaných na unijní, národní, krajské a obecní úrovni a stala se i hlavním úkolem této diplomové práce, která směřuje podporu malému a střednímu podnikání v oblasti cestovního ruchu a lázeňství.

Celá práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část se zaměřila na poznatky k problematice malého a středního podnikání v České republice a zároveň se soustřeďuje na problematiku cestovního ruchu a lázeňství. Praktická část vymezuje základní charakteristiky Zlínského kraje, analyzuje strukturu a formy podpory podnikatelským subjektům a jednotlivé ekonomické indikátory výkonnosti kraje. Následně byla zpracována SWOT analýza a návrh opatření na podporu MSP. Další část práce analyzuje podnikatelské prostředí v oblasti cestovního ruchu a lázeňství. Na základě dotazníkového šetření a osobního pohovoru byla vytvořena SWOT analýza a navrženy opatření na podporu MSP v oblasti cestovního ruchu a lázeňství.

Analýzou jednotlivých zkoumaných oblastí lze Zlínský kraj, v rámci celé České republiky, zařadit mezi ekonomicky podprůměrné. Svědčí o tom výše HDP, tvorba hrubého fixního kapitálu, přímé zahraniční investice, export do zahraničí a také vyšší míra nezaměstnanosti. Zlínský kraj však intenzivně podporuje rozvoj podnikatelského prostředí formou finančních i nefinančních nástrojů. Napomáhá k rozvoji nových technologických a inovačních center, klastrů, průmyslových zón. Vytváří strategie regionálního rozvoje, inovační strategie a úspěšně získává finanční prostředky z EU na podporu podnikání. Další formy podpory jsou taktéž směřovány do oblasti cestovního ruchu a lázeňství. Především se jedná o Program rozvoje cestovního ruchu, jehož hlavním cílem je zvýšit atraktivitu Zlínského kraje jako turistického cíle. Důležitou organizací pro rozvoj turistického ruchu je Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, která napomáhá k ekonomickému rozvoji, zvýšení zaměstnanosti, tvorbě různých forem spolupráce a partnerství.

Zlínský kraj sice není považován za strategickou turistickou oblast, nicméně se zde nachází zajímavé turistické destinace, které vytváří potenciál pro rozvoj cestovního ruchu - jako jednu z možností oživení ekonomicky slabého regionu a snížení nezaměstnanosti. Podpora malého a středního podnikání v této diplomové práci byla zaměřena na lázeňství, neboť lze v letošním roce očekávat třicetiprocentní snížení počtu tuzemských hostů v lázeňských zařízeních, což je způsobeno omezením úhrad lázeňské péče zdravotními pojišťovnami. Tato skutečnost bude mít výrazný ekonomický dopad na samotná lázeňská zařízení, rozpočty měst, malé a střední podnikatele, kteří jsou na lázeňství existenčně závislí. Na základě těchto zjištění byl vytvořen návrh opatření na podporu malých a středních podnikatelů v lázeňství ve Zlínském kraji. V rámci návrhu byly vytvořeny jednotlivé aktivity vzájemné spolupráce, propagace, marketingu a řízení, zvýšení konkurenceschopnosti služeb, lidských zdrojů a také rozvoj programů pro cílové skupiny. Cílem těchto aktivit je vytvořit nový produkt, který by změnil současnou pasivní image lázeňského cestovního ruchu, a tím by oslovil širší skupinu tuzemských i zahraničních hostů.

Na závěr práce byly vytvořeny tři projekty. Hlavním cílem prvního projektu - Aktivní město Luhačovice bylo vytvořit tematické programy a pravidelné akce v průběhu roku, které by oslovily širší skupiny obyvatel a zvýšily by návštěvnost lázeňských, ubytovacích i stravovacích zařízení. Druhý projekt s názvem SPA karta byl vytvořen jako moderní produkt vzájemné spolupráce podnikatelských subjektů s cílem poskytovat lázeňským klientům i místním obyvatelům systém slev na stravování, zábavu, sportovní aktivity, léčebné procedury, což v konečném důsledku povede ke zvýšení návštěvnosti jednotlivých zařízení. Třetí projekt - Atraktivní místo odpočinku a nákupu v centru Luhačovic byl zaměřen na modernizaci lázeňské kolonády a zatraktivnění její stávající podoby. Cílem projektu bylo vytvořit komplex specializovaných malých obchodů, které by lákaly k nákupu tradičních moravských produktů. Tím by se podpořili místní drobní a malí podnikatelé a zvýšila celková atraktivita kolonády. Jednotlivé projekty pomohou eliminovat nepříznivý dopad úbytku klientů v lázeňství a v konečném důsledku podpoří malé a střední podnikání, rozvoj cestovního ruchu a zaměstnanosti.

Tím byl cíl práce splněn a domnívám se, že mnou navržená podpora malým a středním podnikatelům a jednotlivé projekty lze úspěšně realizovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David, 2002. *Teorie regionálního rozvoje*. Praha: Nakladatelství Karolinum. ISBN 80-246-0384-5.
- DUŠEK, Jiří, PÁNA, Lubomír a kolektiv, 2010. *Udržitelný rozvoj v evropských regionech*. České Budějovice: VŠRS. ISBN 978-80-86708-90-4.
- DROBNÁ, Daniela a MORÁVKOVÁ, Eva, 2004. *Cestovní ruch*. Praha: Nakladatelství Fortuna. ISBN 80-7168-901-7.
- FRANKE, Antonín a kolektiv, 2012. *Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-718-6.
- HINDLS, Richard, HRONOVÁ, Stanislava a SEGER, Jan, 2002. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing. ISBN 80-86419-26-6.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2004. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vyd. 4. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86473-80-5.
- MALINOVSKÝ, Jan a JEŽEK, Jiří, 2004. *Regionální rozvojové agentury*. Ostrava: VŠB Technická universita Ostrava. ISBN 80-248-0746-7.
- MRÁČKOVÁ, Helena, POKLUDA, Zdeněk a RUSZELÁK, Josef, 2010. *Putování časem Zlínským krajem*. Zlín: Zlínský kraj. ISBN 978-80-254-8405-0.
- SKOKAN, Karel, 2004. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis Ostrava. ISBN 80-7329-059-6.
- STAŇKOVÁ, Anna, 2007. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-926-9.
- STEJSKAL, Jan, 2011. *Průmyslové klastry a jejich vznik v regionech*. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-840-6.
- STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.
- TETŘEVOVÁ, Liběna a kolektiv, 2009. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-90-0.
- VEBER, Jaromír, SRPOVÁ Jitka a kolektiv, 2005. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-1069-2.
- WAGNEROVÁ, Eva a ŠEBESTOVÁ, Jarmila, 2007. *Podnikání v malé a střední firmě*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě. ISBN 978-80-7248-441-6.
- WOKOUN, René a MATES, Pavel, 2006. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde Praha. ISBN 80-7201-608-3.

INTERNETOVÉ ZDROJE

AČCKA. *O asociaci*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z:

http://www.accka.cz/area.asp?area_id=8&place_id=1.

AERV. *Partner pro Vsetín*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:

<http://www.aerv.cz/>.

AHR ČR. *Představení*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://www.ahrcr.cz/>.

ASOCIACE ORGANIZACÍ CESTOVNÍHO RUCHU. *O asociaci*. [online]. 2013 [cit.

2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.asociaceocr.cz/>.

ČSÚ. *Analýza regionálních rozdílů v ČR 2011*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-23]. Dostupné

z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/1370-11>.

ČSÚ. *Cestovní ruch*. [online]. 2013b [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr.

ČSÚ. *Česká republika v mezinárodním srovnání 2011*. [online]. 2013c [cit. 2013-02-23].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/1607-11-r_2011-3.

ČSÚ. *Ekonomické subjekty dle počtu zaměstnanců*. [online]. 2013d [cit. 2013-02-23].

Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=ORG5022PU_OK&vo=null.

ČSÚ. *HDP, regionální účty*. [online]. 2013e [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/hdp-xz>.

ČSÚ. *Infrastruktura železniční a silniční dopravy*. [online]. 2013f [cit. 2013-02-22].

Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DOP0100UU_KR&q_rezim

[=1&vo=null&q_text=&kapitola_id=40tmva-zona-holesovionu/podnikatelska-](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DOP0100UU_KR&q_rezim=1&vo=null&q_text=&kapitola_id=40tmva-zona-holesovionu/podnikatelska-sfera/n.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz)

[sfera/n.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DOP0100UU_KR&q_rezim=1&vo=null&q_text=&kapitola_id=40tmva-zona-holesovionu/podnikatelska-sfera/n.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz).

ČSÚ. *Metodika, HDP, regionální účty*. [online]. 2013g [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/metodika_hdp_regionalni_ucty.

ČSÚ. *Návštěvnost lázeňských zařízení v krajích*. [online]. 2013h [cit. 2013-02-22].

Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?q_rezim=1&kapitola_id=39&vo=null&q_text=&stran

[ka=0](http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?q_rezim=1&kapitola_id=39&vo=null&q_text=&stran).

ČSÚ. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2012*. [online]. 2013c 2013i [cit. 2013-02-22].

Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajp/721011-12-xz>.

ČSÚ. *Výdaje na vědu a výzkum podle krajů*. [online]. 2013j [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:

<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=13->

[20&vo=null&kapitola_id=43&voa=tabulka](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=13-20&vo=null&kapitola_id=43&voa=tabulka).

ČSÚ. *Zaměstnanost a nezaměstnanost*. [online]. 2013k [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2012ediciplan.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz>.

CZECHINVEST. *Průmyslová zóna Holešov*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

<http://www.czechinvest.org/prumyslova-zona-holesovionu/podnikatelska-sfera/n.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz>.

CZECHTOURISM. *Informace o CzechTourism*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-25].

Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/informace-o-czechtourism/>

CZECHTOURISM. *Lázeňské statistiky*. [online]. 2013b [cit. 2013-02-24]. Dostupné z:

<http://www.czechtourism.cz/lazenstvi/lazenske-asociace/>.

CZECHTOURISM. *Projekt OPLZZ*. [online]. 2013c [cit. 2013-02-26]. Dostupné z:

<http://www.czechtourism.cz/projekt-oplzz/>.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK. *Komunitární programy*. [online]. 2013 [cit. 2013-

02-22]. Dostupné z: <http://www.enterprise-europe->

[network.cz/cs/search?q=Komunit%C3%A1rn%C3%AD+programy](http://www.enterprise-europe-network.cz/cs/search?q=Komunit%C3%A1rn%C3%AD+programy).

HERRMANNOVÁ, Bronislava. ALFA9. *Nová vyhláška o poskytování lázeňské rehabilitační péče*. In: [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z:

<http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?articleid=6672&zoneid=3>.

HOTEL LÁZNĚ KOSTELEČ. *Lázně Zlín Kostelec*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22].

Dostupné z: <http://www.hotel-kostelec.cz/hotelweb/laz.php>.

INOVAČNÍ PORTÁL ZLÍNSKÉHO KRAJE. *Klastrové iniciativy*. [online]. 2013 [cit.

2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.inovacnipodnikani.cz/instituce-pro-inovace/klastrove-iniciativy/>.

KATALOG FIREM ZLÍNSKÉHO KRAJE. *Průmyslové zóny ve Zlínském kraji*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.katalogfiremzk.cz/profil-regionu/podnikatelska-sfera/n.nsf/p/3101-12n.nsf/krajp/721011-12-xz>.

LUHAČOVICE. CZ. *Lázně Luhačovice*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

<http://www.luhacovice.cz/1333-lazne-luhacovice>.

<http://www.luhacovice.cz/1333-lazne-luhacovice>.

MMR ČR. *Cestovní ruch*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-26]. Dostupné z:

<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>.

MMR ČR. *Fondy EU*. [online]. 2013b [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>.

- MMR ČR. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013*. [online]. 2013c [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na>.
- MMR ČR. *Strukturální fondy*. [online]. 2013d [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Morava>.
- MPO ČR. *Působnost ministerstva*. [online]. 2013 [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument1926.html>.
- MPSV. *Časové řady*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady.
- PIK. *O nás*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.pik-pd.cz/>.
- RCK SLAVIČÍN. *O nás*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.rckas.cz/index.php/o-nas>.
- REGIONÁLNÍ PODPŮRNÝ ZDROJ. *Aktuálně*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.rpz-zlin.cz/>.
- REGIONÁLNÍ PODPŮRNÝ ZDROJ. *Sít'*. [online]. 2013b [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.rpz-zlin.cz/layout.php?p=vtp>.
- RIS. *HDP na jednoho obyvatele*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/makroekonomicke-ukazatele/>.
- RIS. *Přímé zahraniční investice v okresech*. [online]. 2013b [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/prime-zahranicni-investice/>.
- ROP STŘEDNÍ MORAVA. *Inovační vouchery*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/inovacni-vouchery>.
- SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *O lázních*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/>.
- SVAZ LÉČEBNÝCH LÁZNÍ ČR. *O Svazu léčebných lázní*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/o-svazu-lecebnych-lazni-cr>
- TECHNOLOGICKÝ PARK PROGRESS: *O technoparku*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.progresspark.cz/oparku.htm>.

- TIC. *Průvodce finančními nástroji na podporu podnikání ve Zlínském kraji*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.ticzlin.cz/ke-stazeni/content/Pruvodce+finanmi+nstroji+v+ZK.pdf>.
- TRIANGL. *Služby nájemcům*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.triangl-uh.cz/index.php?v=sluzby-najemcum>.
- ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *Regionální politika - hlavní zaměstnavatelé*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3575>.
- VALAŠSKOKLOBOUCKÉ PODNIKATELSKÉ CENTRUM. *Aktuality*. [online]. 2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.vpcsro.eu/>.
- VÝCHODNÍ MORAVA. *Centrála cestovního ruchu Východní Moravy*. [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/centrala/>.
- ZLÍNSKÝ KRAJ. *Podprogram pro začínající včelaře*. [online]. 2013a [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/pf08-12-podprogram-pro-zacinajici-vcelare-cl-779.html>.
- ZLÍNSKÝ KRAJ. *Program rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji*. [online]. 2013b [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/program-rozvoje-cestovniho-ruchu-ve-zlinskem-kraji-cl-698.html>.

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

Zákon č. 513/2001 sb., *obchodní zákoník*.

Zákon č. 47/2002 Sb., *o podpoře malého a středního podnikání*.

Zákon č. 248/2000 Sb., *o podpoře regionálního rozvoje*.

Zákon č. 164/2001 Sb., *o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon)*.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČCKA	Asociace českých cestovních kancelářů a agentur.
AK	Agrární komora.
BIC	Podnikatelská a inovační centra.
CCR	Centrum pro regionální rozvoj ČR.
ČEB	Česká exportní banka.
ČR	Česká republika
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost.
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj.
EU	Evropská Unie.
FO	Fyzické osoby.
HDP	Hrubý domácí produkt.
HK	Hospodářská komora.
ICT	Informační a komunikační technologie.
IRIS	Integrovaný regionální informační systém.
IT	Informační technologie.
KP	Komunitární programy.
MF	Ministerstvo financí ČR.
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.
MSP	Malý a střední podnik (podnikání, podnikatel).
NUTS	Územní statistická jednotka.
OP	Operační program.
OPPI	Operační Program Podnikání a Inovace.

PO	Právnícké osoby.
PPS	Purchasing Power Standards – standardy kupní síly.
RIS	Regionální inovační systém.
ROP	Regionální operační program.
RPIC	Regionální poradenská a informační centra.
RRA	Regionální rozvojová agentura.
SR	Slovenská republika.
SŠ	Střední škola.
ÚSC	Územně samosprávný celek.
VaV	Věda a výzkum.
VŠ	Vysoká škola.
ZK	Zlínský kraj.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Vývoj počtu podnikajících v MSP v ČR v tis.....	17
Obr. 2. Vývoj počtu zaměstnanců v sektoru MSP v ČR v tis.	18
Obr. 3. Podpora podnikání podle poskytovatelů, forem a územního celku.	24
Obr. 4. Vývoj vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve Zlínském kraji.....	39
Obr. 5. Vývoj ekonomických subjektů ve Zlínském kraji dle počtu zaměstnanců.....	42
Obr. 6. Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců	43
Obr. 7. Počet členů jednotlivých klastrů ve Zlínském kraji.....	46
Obr. 8. HDP Zlínského kraje na 1 obyvatele v % (ČR = 100).....	50
Obr. 9. Regionální srovnání HDP na 1 obyvatele v PPS v %.....	50
Obr. 10. Výše přímých zahraničních investic (mil. Kč) a míra nezaměstnanosti (%).....	52
Obr. 11. Výdaje na výzkum a vývoj podle sektoru provádění v mil. Kč.....	54
Obr. 12. Struktura zaměstnanosti podle sektorů ve Zlínském kraji v tis. osob 2011.....	55
Obr. 13. Vývoj průměrné nezaměstnanosti v okresech ZLK v letech 2008 – 2012.	56
Obr. 14. Srovnání průměrné nezaměstnanosti ČR a ZLK.	56
Obr. 15. Návštěvnost lázeňských zařízení ve Zlínském kraji.	67
Obr. 16. Zahraniční hosté v lázeňských zařízeních v ČR (leden – září 2012).....	68

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Vymezení malých a středních podniků.....	17
Tab. 2. Fondy EU	22
Tab. 3. Nástroje ekonomického rozvoje	25
Tab. 4. Podíl obyvatel dle vzdělání z celkového počtu obyvatel věku 15 a více let.....	38
Tab. 5. Největší zaměstnavatelé v regionu.....	39
Tab. 6. Nejvýznamnější průmyslové zóny ve Zlínském kraji.....	40
Tab. 7. Infrastruktura železniční a silniční dopravy ve Zlínském kraji v km	41
Tab. 8. Organizační struktura dle vybraných právních forem k 31. 12. 2011	41
Tab. 9. Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců ve ZLK 2011.....	42
Tab. 10. Přehled finančních nástrojů na podporu podnikání ve Zlínském kraji	44
Tab. 11. Vývoj HDP ve Zlínském kraji v letech 2007 - 2011	49
Tab. 12. Výše přímých zahraničních investic k 31.12 v mil. Kč	51
Tab. 13. Významní zahraniční investoři ve Zlínském kraji	51
Tab. 14. ZLK - makroekonomické ukazatele na 1 obyvatele (ČR = 100 %).....	52
Tab. 15. Srovnání vývozu zboží do zahraničí z ČR a ZLK	53
Tab. 16. Podíl podniků pod zahraniční kontrolou a složení vývozu v roce 2010	53
Tab. 17. Srovnání výdajů na vědu a výzkum v mil. Kč	53
Tab. 18. Srovnání struktury zaměstnanosti podle sektorů % v roce 2010	55
Tab. 19. Rozdělení turistických oblastí, zón ve Zlínském kraji.....	64
Tab. 20. Počet ubytovaných hostů a délka pobytu v ubytovacích zařízeních ZLK	65
Tab. 21. Lázeňská léčebná zařízení ve Zlínském kraji	66
Tab. 22. Konference v hromadných ubytovacích zařízeních.....	67
Tab. 23 Odhadovaný finanční rámec jednotlivých navržených projektů	84
Tab. 24. Popis jednotlivých činností k přípravě projektů	84

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P II: SÍŤOVÁ ANALÝZA

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

1) **Zaznamenali jste úbytek hostů v porovnání s minulým rokem?**

ANO	
NE	

2) **Jaký je Váš odhad úbytku tuzemských hostů díky omezení úhrad lázeňské péče zdravotními pojišťovnami v roce 2013?**

0 - 10%	
10 - 20%	
20 - 30%	
více	

3) **Budete nuceni provádět úsporná opatření.**

ANO	
NE	

V případě kladné odpovědi prosím jaká.

4) **Procentuálně vyjádřete poměr zahraničních hostů.**

0 - 10%	
10 - 20%	
20 - 30%	
více	

5) **Jmenujte prosím 3 zahraniční země, ze kterých přijíždí nejvíce hostů.**

--	--	--

6) **Spolupracujete s ostatními lázeňskými zařízeními ve Zlínském kraji?**

ANO	
NE	

V případě kladné odpovědi prosím s jakými.

7) **Plánujete rozšíření nabídky služeb.**

ANO	
NE	

V případě kladné odpovědi prosím o výčet služeb.

- 8) Plánujete v letošním roce investiční záměry (modernizace, rozšíření) lázeňských zařízení?

ANO	☐
NE	☐

V případě kladné odpovědi prosím jaké.

- 9) Čerpali jste finanční prostředky z fondů EU na rozvoj lázeňských zařízení či kvalifikace lidských zdrojů?

ANO	☐
NE	☐

V případě kladné odpovědi prosím z jakých.

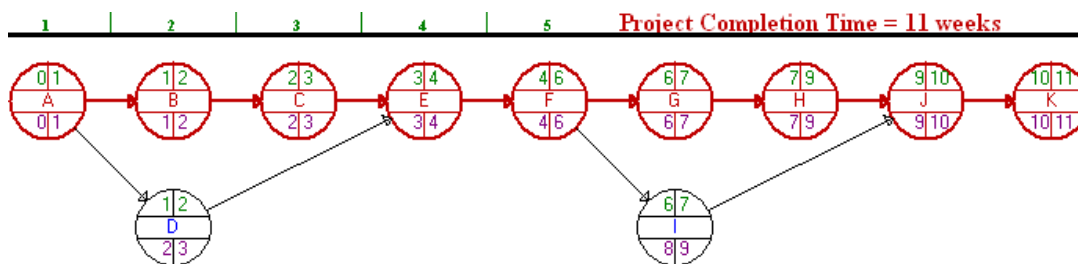
- 10) Myslíte si, že Zlínský kraj věnuje dostatečnou podporu rozvoji cestovního ruchu a lázeňství?

ANO	☐
NE	☐

PŘÍLOHA P II: SÍŤOVÁ ANALÝZA

INTERPRETACE ŘEŠENÍ

Síťový graf znázorňuje 11 činností projektu. Minimální doba trvání přípravy jednotlivých aktivit k přípravě projektů činí **11 týdnů**. Kritická cesta je: **A → B → C → E → F → G → H → J → K**. Časová rezerva celková je u činnosti D – 1 týden, I – 2 týdny. To znamená, že lze zpozdit ukončení realizace jednotlivých činnosti (začít později, prodloužit dobu trvání), aniž by se změnila celková doba trvání celého projektu.

Obr. 17. Síťový graf (řešení pomocí programu WinQSB)

ŘEŠENÍ METODOU CPM (metoda kritické cesty):

Activity Number	Activity Name	Immediate Predecessor (list number/name, separated by ',')	Normal Time
1	A		1
2	B	A	1
3	C	B	1
4	D	A	1
5	E	C,D	1
6	F	E	2
7	G	F	1
8	H	G	2
9	I	F	1
10	J	H,I	1
11	K	J	1

Obr. 18. Řešení pomocí programu WinQSB

03-10-2013 17:14:05	Activity Name	On Critical Path	Activity Time	Earliest Start	Earliest Finish	Latest Start	Latest Finish	Slack [LS-ES]
1	A	Yes	1	0	1	0	1	0
2	B	Yes	1	1	2	1	2	0
3	C	Yes	1	2	3	2	3	0
4	D	no	1	1	2	2	3	1
5	E	Yes	1	3	4	3	4	0
6	F	Yes	2	4	6	4	6	0
7	G	Yes	1	6	7	6	7	0
8	H	Yes	2	7	9	7	9	0
9	I	no	1	6	7	8	9	2
10	J	Yes	1	9	10	9	10	0
11	K	Yes	1	10	11	10	11	0
	Project	Completion	Time	=	11	weeks		
	Number of	Critical	Path(s)	=	1			

Obr. 19. Řešení pomocí programu WinQSB

03-10-2013	Critical Path 1
1	A
2	B
3	C
4	E
5	F
6	G
7	H
8	J
9	K
Completion Time	11

Obr. 20. Kritická cesta